The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Socity of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, SEPTEMBER 21, 1960.

LATVIJA AMERIKA

76./1005. n-rs. TRESDIEN, 1960. GADA 21. SEPTEMBRĪ 10. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītoliņš, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red: — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$-6.40 par vienu collas slejas telpu.

ĀRKĀRTĒJA AN PILNSAPULCES SESIJA ŅUJORKĀ

PADOMJU SAVIENĪBA MĒĢINA „NOĒST" APVIENOTO NĀCIJU ĢENERĀLSEKRETĀRU HAMMERŠĪLDU

Kopš Kongo nemieru sākuma un Apvienoto Nāciju ātrās ie jaukšanās, Padomju Savienība uzsāka uzbrukumu seriju pret ģenerālsekretāru Hammeršīldu, kuŗa darbība izjauca komūnistu plānus pārņemt varu jaunajā un politiski nestabilā Afrikas republikā, kuŗas ministru prezidents vēl starp citu bija komūnistiem labvēlīgs. Padomju Savienības kampaņa pret Hammeršīldu turpinājās arī vēl pagājušās nedēļas nogalē un sagaida, ka par ģenerālsekretāra atcelšanu komūnisti cīnīsies arī pilnsapulcē.

Padomju Savienības akcija pret ģenerāl sekretāru Hammeršīldu nedēļas nogalē radīja nopietni saspīlējumu Drošības padomē, liekot Sav. Valstīm proponēt ārkārtēju pilnsapulces sēdi, kas tika sasaukta 17. septembrī, gandrīz vai rudens sesijas priekšvakarā. Līdzšinējo Drošības padomes sarunu laikā ģenerālsekretārs Hammeršīlds vairākkārt prasīja Apvienoto Nāciju bruņoto spēku tiesību paplašināšanu un lielāku rīcības brīvību cīnoties ar afrikāņu [illegible] (Hammeršīlds, Apvienoto Nāciju spēkiem ar bruņot atsevišķas afrikāņu bandas, kas ar savu agresīvo rīcību traucē miera un kārtības atjaunošanu Kongo republikā). Hammeršīlds arī atkārtoti prasīja, lai tiktu pārtraukta tieša palīdzība Kongo, un lai viss atbalsts jaunajai republikai tiktu vadīts caur Apvienotajām Nācijām. Ir labi zināms, ka Padomju Savienība līdz šim palīdzēja Lumumbam tieši, sūtot ne tikai pārtiku un medikamentus, aizdodot lidmašīnas un smagos auto, bet apgādājot Lumumbas spēkus arī ar ieročiem un municiju, tādējādi strādājot tieši pretēji Apvienoto Nāciju interesēm. Kad pēdējās Drošības padomes sēdes laikā ģenerālsekretārs savas prasības atkārtoja un aicināja padomi noformulēt viņam atļautās darbības apjomu, Ceilona un Tunisija proponēja Hammeršīlda prasību atbalstīšanu. Šeit kārtējo reizi tomēr bija jāsaduras ar Drošības padomes lielāko nelaimi — Padomju Savienības veto tiesībām. Krievu delegācijas vadītājs Zorins atteicās atbalstīt Hammeršīldu, un Sav. Valstis nekavējoties pieprasīja arkārtējas AN pilnsapulces sēdes sasaukšanu.

Padomju Savienība Kongo sarunām gatavojas ļoti nopietni un paredz tās izplēst, cik vien iespējams. Pēc veto Drošības padomē pārstāvis Zorins pieprasīja ģenerālsekretāram Hammeršīldams Kongo jautājuma uzņemšanu pilnsapulces sesijas darba kārtībā, uzsverot, ka šis jautājums pārrunājams gadskārtējā un nevis ārkārtējā sesijā, kā to vēlas ASV. Hammeršīldam iesniegtā memorandā Zorins saka, ka rudens sesijas darba kārtībā jāuzņem jautājums ar virsrakstu „Politiskās neatkarības un territoriālās integritātes draudi Kongo republikai".

Kamēr Padomju Savienība gatavojas savam uzbrukumam pilnspulcē, Rietumu lielvalstis tikpat nopietni gatavojas ģenerālsekretāra Hammeršīlda un viņa līdzšinējās Kongo politikas aizstāvēšanai. Amerikāņu delegācijas vadītājs Vadsvorss, kas nāca sūtņa Lodža vietā, izteicās, ka Padomju Savienības veto dēļ Sav. Valstis sevi nebūt neuzskata par sakautām un visiem spēkiem turpinās Hammeršīlda atbalstīšanu. Pilnsapulcē, domājams, tas būs vieglāk nekā Drošības padomē, kur Padomju Savienība ar savām veto tiesībām vienmēr spēj ignorēt balsu vairākumu un noraidīt katru tai nepatikamu priekšlikumu.

Vairākums atbalsta Hammeršīldu

Sav. Valstu ierosmē sasauktā ārkārtējā Apvienoto Nāciju sesija [illegible] vienu uzvaru. Zaudējums nenāca kā pārsteigums. Pat bez savu sabiedroto atbalsta Sav. Valstis proponēja 14 jaunu Afrikas valstu uzņemšanu Apvienotajās Nācijās. Nevis regulārās sesijas laikā, bet ārkārtējā sēdē. Spriežot pēc pārējo Rietumu lielvalstu izturēšanās, Sav. Valstis nebija papūlējušās pat tās informēt par savu nodomu. [illegible] uzņemt jaunas, neatkarību ieguvušās Afrikas valstis jau ārkārtējā sēdē, Sav. Valstis motivē ar nepieciešamību Apvienotajās Nācijās iespiest pēc iespējas vairāk Afrikas pārstāvju pirms Kongo debašu sākuma rudens sesijā. Tomēr nespēja [illegible] nepieciešamo vairākumu. Ar to jāsaprot, ka debates par jauno Afrikas valstu uzņemšanu tiks turpinātas pilnsapulces kārtējā sesijā, kas sākās 20. septembrī.

Toties vērtīga bija amerikāņu uzvara šoreiz tieši pret Padomju Savienību. Kā zināms, pēdējās Drošības padomes sēdē padomju pārstāvis Zorins atteicās atbalstīt Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra Hammeršilda Kongo politiku, izmantojot savu kārtējo veto. Uz Sav. Valstu ierosmi steigā sasauktajā Apvienoto Nāciju pilnsapulcē ārkārtējā sēdē Padomju Savienības negatīvā nostāja pret ģenerālsekretāru neguva nekādu atbalstu — valstu vairākums nolēma sekot Sav. Valstu paraugam un sniegt visu iespējamo atbalstu Hammeršīldam cīņā par miera un kārtības atjaunošanu Kongo republikā.

ĶINIEŠI PĀRLIDO INDIJAS GAISA ROBEŽU

PEKINGA NORAIDA INDIJAS PROTESTU UN VAINU UZVEL SAV. VALSTĪM.

Gaŗu Pekingas paskaidrojumu ļoti asā toni nule kā saņēmusi Indijas valdība. Notā kategoriski noliegts apvainojums, it kā ķīniešu lidmašīnas būtu pārkāpušas Indijas gaisa robežu. Indija pārmeta, ka ķīniešu lidmašīnas, lidojot no Tibetas, atkārtoti pārkāpj Indijas gaisa robežu. Komūnistu Ķīnas ministru prezidents atbildē Indijas ministru prezidentam paskaidro, ka tas nebūt nav tiesa. Pēc gaŗākas izmeklēšanas ķīniešiem izdevies atklāt, ka lidmašīnas, kuŗas Indija ieskata par komūnistu Ķīnas, patiesībā ir Sav. Valstu. Bet ar to paskaidrojums nebūt nebeidzās. Lidmašīnas nākot no Bangkokas un, lidojot pāri vai nu Burmai vai Ķinai, skaŗot arī Indijas gaisa robežu. Lidojumu mērķis esot iespiesties dziļi Ķīnā, lai ar ieročiem un municiju apgādātu dažādus slepenus aģentus. Komūnistu Ķīna nekad neatļautu savām lidmašīnām šķērsot Indijas robežu. Ņuenlajs ir izbrīnījies, ka pēc tik pamatīga izskaidrojuma Nēru vēl vienmēr nav apmierinājies un turpina apvainot komūnistu Ķīnu. To Ņuenlajs atzīst par visai „nedraudzīgu" žestu, un pie tam vēl laikā, kad abas valstis mēģina atrisināt savas domstarpības robežjautājumos. Svas gaŗās pasakas nobeigumā Ņuenlajs dod Indijai padomu visas svešās lidmašīnas vienkārši šaut zemē. Tādu padomu viņš esot jau devis Burmas valdībai. Un to katrā ziņā tā darītu komūnistu Ķīna pati.

Ziemeļatlantijas organizācija uzsāk manevrus

Vienā laikā ar Apvienoto Nāciju rudens sesiju sākas plaši militāri manevri Rietumeiropā.

Lai gan Ziemeļatlantijas organizācijas vadība apgalvo, ka militāro manevru sākums Rietumeiropā no Chruščeva ierašanās Ņujorkā vienā un tai pašā datumā ir tikai sagadīšanās, šī sagadīšanās katrā ziņā ir visai zīmiga. Nav šaubu, ka tā dos daudz vielas Chruščeva uzbrukumiem „imperiālistu agresijas politikai". Tai pašā laikā tā dos Padomju Savienībai iespēju liekus reizi pārliecināties, ka brīvā pasaule stāv gatava Rietumeiropas aizsardzībai.

Ziemeļatlantijas organizācijas manevri būs vieni no plašākiem, kādi līdz šim bijuši, sniedzoties no Norvēģijas līdz Turcijai. Tajos piedalīsies vairāk kā 400 kaŗa kuģu, simtiem lidmašīnu un visu piecpadsmit valstu zemesspēku divīzijas.

APSPIESTO NĀCIJU LŪGUMS EIZENHAUERAM

Apspiesto Nāciju. Eiropas nāciju asambleja nosūtījusi prezidentam Eizenhaueram telegrammu ar lūgumu nosodīt padomju kolonialismu un prasīt neatkarības atjaunošanu visām apspiestām tautām starptautiski pārraudzītu brīvu vēlēšanu ceļā. Tas būtu jāpasaka Apvienoto Nāciju pilnsapulcē gadījumā, ja Eizenhauers nolemtu tur uzstāties laikā, kad Chruščevs uzturēsies Amerikā. Tāpat asambleja lūdz Eizenhaueru panākt, lai nākošās AN pilnsapulces darba kārtībā uzņemtu jautājumu par stāvokli Vidus un Austrumeiropā, un lai Eizenhauers pieņem AEN Asamblejas delegāciju.

AEN Asamblejas septīto sesiju atklāja 20.septembrī, Carnegie Endowment International Center telpās, Ņujorkā. Pie AENA mītnes, pretim AN celtnei notika svinīga karogu pacelšana pusmastā, atskaņojot apspiesto nāciju himnas.

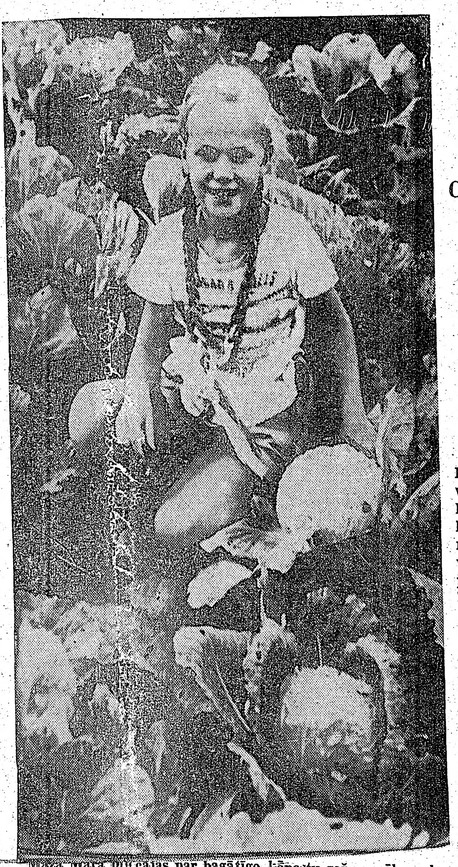

Māsa Mūra pļaujas par bagātīgo kāpostu ražu vecāku sakņu dārzā Rolstonā, Kanadā. J. Ligera foto.

KASTRO AR GRŪTĪBĀM ŅUJORKĀ ATROD VIESNĪCU

No Havanas izraidīti četri amerikāņi

Ņujorkā. Tikai pēc Sav. Valstu valdības un Apvienoto Nāciju tiešas iejaukšanās Manhatanas Šelbernas viesnīcas īpašnieks Spats beidzot piekāpās un paziņoja, ka atļaus uzņemt Kubas delegāciju. Vairākas viesnīcas to bija jau noraidījušas un arī Šelberna sākumā deklarēja, ka istabas dos vienīgi Kubas delegātiem, bet Kastro iekšā nelaidīs. Īpašnieks Spats Kastro uzskata par visnevēlāmāko reklāmu, kāda vien viņa viesnīcai varētu būt. Vairākas dienas patiesi likās, ka Kubas delegācijai neizdosies atrast Manhatanā apmešanos. Un ministru prezidentam Kastro, kā zināms, ir ierobežota kustības brīvība un viņš tālāk par Manhatanas robežām nedrīkst ceļot — tāpat kā viņa kungs un pavēlnieks — Chruščevs. Ņujorkā jau zobojās, ka Kubas delegācijai būs jāceļ teltis Centrālparkā!

Uz Ņujorku braucot, Kubas delegācija nāk ar lielu troksni. Nedēļas nogalē no Havanas izraidīja četrus amerikāņus, to starpā vienu sūtniecības darbnieci, kas viši apvainoti spiegošanā. Un, lai atspēlētos par Kastro kustības brīvības ierobežošanu Sav. Valstīs, amerikāņu sūtnim Kubas galvaspilsētā, kamēr Kastro būs Ņujorkā, atļauts ceļot ne tālāk kā piecu jūdžu radijā no savas dzīves vietas. Lai savu ieŗašanos padaritu vēl iespaidīgāku un attieksmes Kubas un Sav. Valstu starpā padarītu vēl saspīlētākas, Kastro nedēļas nogalē nacionālizēja trīs amerikāņu bankas. Līdz ar to tagad visas kādreiz amerikāņu īpašumā bijušās bankas Kubā pārgājušas revolūcionārās valdības rokās. Mazliet amerikāņiem tomēr ir izdevies Kastro nekaunībai atdarīt. Un proti, Kubas valdība jau ilgāku laiku nav likusies ne zinis par kādu 237.000 dolaru parādu Harisa reklāmaģentūrai Florīdā. Uz tiesas sprieduma pamata minētai aģentūrai parāda dzēšanai tiesības konfiscēt Kubas nacionālās gaisa līnijas īpašumus Ņujorkā. Gaisa līnijas Ņujorkas kase ar apmēram $60.000,- naudā un čekos iesaldēta un divas pasažierlidmašīnas konfiscētas, spiežot Kubu pārtraukt satiksmi ar Ņujorku. Harisa reklāmaģentūras advokāti pat brīdina, ka viņi var mēģināt konfiscēt arī lidmašīnu ar kuŗu Ņujorkā ieradīsies ministru prezidents Kastro. Tas tomēr var neizdoties, jo, pirmkārt, reklāmaģentūrai tiesības konfiscēt vienīgi Kubas nacionālās gaisa līnijas īpašumus un Kastro savam lidojumam var izvēlēties ko citu. Un otrkārt, konfiscēšanu var aizkavēt Kastro diplomātiskā immunitāte.

KREMĻA UZTICĪBAS VĪRS

Trocka slepkava saņēmis uzdevumu iekaŗot Dienvidamerikā

Kā zināms, pēc turpat 20 gadu samērā ērtas atpūtas kādā Meksikas cietumā, no turienes nesen atbrīvotais L. Trocka slepkava — kuŗa īstais vārds pasaulei arvien bija mīkla — gandrīz mistiski nozuda Kubas virzienā. Drusku vēlāk viņš tika manīts Prāgā, un tur viņa pēdas atkal izgaisa bez miņas. Kā tagad raksta vadošais Madrides katoļu laikraksts „YA," kuŗā darbojas arī ļoti labi Dienvidamerikas apstākļu pazinēji, tad šis bīstamais vīrs — kuŗš īstenībā esot spānis un saucoties Ramons Merkaders, tagad no Pad. Sav. komūnistu partijas centrālkomitejas saņēmis jaunu, svariģu uzdevumu — nevien koordinēt un vadīt Dienvidamerikas komūnistu darbību, bet atgriezt tos arī pie „īstās" ticības. Ķīnas komūnistu ietekmē Dienvidamerikas „biedri" Chruščevu uzskatot par patiesībā nekur nederīgu revizionistu, un arī Maskavu sākot vērtēt par komūnisma otrās šķiras faktoru . . . Šīs ziņas apstiprina arī spāņu eksilkomūnisti.

Trocka slepkava un vīrs, kuŗam tagad Dienvidamerikas iekaŗošanai pats Chruščevs personīgi izdevis vislielākās pilnvaras — kā spāņi tagad izpētījuši — ir dzimis kā kādas franču izcelsmes tautskolotājas (Caridad de Rio Herandez) un biroja darbinieka Pablo Merkadera dēls. Jau kopš bērnības viņš, pateicoties vecāku iespaidam, piederējis pie slepenām sociālistu organizācijām. Šis 1914. gadā dzimušais jau 1934. gadā bijis kādā vadošā Barselonas komūnistu dumpja postenī, un Spāņu pilsoņu kaŗā, par spīti savai jaunībai, viņš bijis jau 27 divīzijas politruks u. t.t. Par padomdevēju viņam bieži darbojusies māte.

Pēc Spānijas „tautas frontes" sabrukšanas, viņš piesavinājies kāda internacionālās brigādes francūža (Jacques Monard) papīrus un devies uz Parīzi. Pēc mazliet raibām gaitām, viņš saņēmis no pasa Staļina uzdevumu likvidēt Trocki. Pārējais ir zināms, bet tā kā tiesā un visā cietuma laikā Merkards izrādījies par nesalaužamu, fanātisku komūnistu, tad Kremlis viņam ir piešķīris ne vien „Padomju Savienības varoņa" titulu, bet arī cietumā apgādāja ar iespaidīgiem naudas līdzekļiem. Trūkumu nav cietuši arī viņa māte Parīzē.

Kā Chruščeva uzticības vīram veiksies ar Dienvidamerikas „iekaŗošanu", rādīs nākotne.

NO KONGO PADZEN KOMŪNISTUS

PAZUDUŠAIS MINISTRU PREZIDENTS LUMUMBA ATKAL ATRADIES UN TURPINA CĪŅU PAR SAVAS VARAS NOSTABILIZĒŠANU

Leopoldvillē. Kad Rietumiem draudzīgo spēku uzvara Kongo republikā jau likās pilnīga, jaunajā Afrikas valstī noticis negaidīts pagrieziens, ievedot tās politisko dzīvi vēl lielākā chaosā nekā līdz šim. Pagājušās nedēļas vidū Kongo bruņoto spēku virspavēlnieks plkv. Mobutu paziņoja, ka viņš pārņēmis valsts varu savās rokās un valdīs tik ilgi, kamēr tiks radīta politiska stabilitāte. Pulkveža pirmais rīkojums bija slēgt Padomju Savienības un Čechoslovakijas sūtniecības Leopoldvillē, dodot sūtniecību darbiniekiem ne vairāk kā 48 stundas Kongo robežu atstāšanai. Pie viena tika arī paziņots, ka no Kongo būs jāizvācās visiem komūnistu tehniķiem.

Pirms atgriešanās Maskavā no Kongo izraidītais Padomju Savienības sūtnis vispirms apmeklēs Gānas galvaspilsētu Akru, kur viņam paredzēta sastapšanās ar prezidentu Nkrumu, kas visu laiku simpatizēja ministru prezidentam Lumumbam un nekad nav slēpis savu draudzību ar padomju bloka valstīm. Pēc sastapšanās ar Padomju Savienības sūtni prezidents Nkruma nekavējoties izlidos uz Ņujorku, lai vadītu savas valsts delegāciju Apvienotās Nācijās. Arī Čechoslovakijas sūtņa ceļš nevedis tieši uz Prāgu. Viņa pirmā apstāšanās paredzēta Sudanā un pēc tam Apvienotās Arabu Republikas galvaspilsētā Kairo. Jāsaprot, ka padzītie komūnistu sūtni žēlosies Apvienotās Arabu Republikas un Gānas valdībām par viņiem Kongo republikā nodarīto netaisnību, ceribā iegūt minēto valstu atbalstu Padomju Savienības kampaņai Apvienoto Nāciju pilnsapulcē. (Rietumu lielvalstis gan jau agrāk bija pārliecinātas, ka Nkruma un Nasers AN pilnsapulcē stāvēs Chruščeva pusē).

Notikums, kas pagājušās nedēļas nogales sākumā lika domāt, ka Kongo uzvarējuši Rietumiem draudzīgie spēki, bija ministru prezidenta Lumumbas pazušana. Savas popularitātes norietā Lumumbam izcēlās sadursme ar viņa paša karaviriem, kas mēģināja viņu nolinčot. Lumumbam izdevās glābt dzīvību vienīgi paslēpjoties kādā Gānas karavīru mītnē, pēdējo apsardzībā. Drizi pēc tam sāka klīst baumas, ka Lumumba pazudis bez vēsts. Viena versija minēja varbūtību, ka Lumumbam naidīgie karaviri viņu sagūstījuši un nogalinājuši. Prezidents Kasavubu varēja atviegloti uzelpot, tāpat prezidenta ieceltais premjērs Ileo, kuŗa iecelšanu, tāpat kā savu padzīšanu Lumumba nekad neakceptēja.

Bet Lumumba izrādījās pazudis tikai divas dienas. Jau pirms viņa atkalparādīšanās klīda baumas, ka viņš patvēries Gānas sūtniecībā. Pēdējā minētās baumas nedz noliedza, nedz apstiprināja un pat Apvienoto Nāciju militārai vadībai neko neizteicās par Lumumbas atrašanos. Bet, kā jau minēts, pēc divu dienu ilgas „apsušanas" Lumumba atkal parādījies sveiks un vesels, paskaidrojot, ka viņš uzturējies Gānas sūtniecības tuvumā, bet ne tieši sūtniecībā. Protams, ka Lumumbas „atdzimšana" turpinās Kongo politisko chaosu, jo Apvienoto Nāciju sargātais ministru prezidents par savu atkāpšanos negrib ne dzirdēt. Lumumba paskaidro, ka viņš vienojies ar Kongo prezidentu Kasavubu, ka viņš, Lumumba, ir ministru prezidents un nevis Ileo, ko iecēla Kasavubu. Pēdējais savukārt Lumumbas sniegto ziņu noliedz, uzsverot, ka tāda vienošanās nav notikusi, un ka ministru prezidents vēl vienmēr ir Ileo, bet Lumuba ir tikai viņa vietnieks .

Lumumbas atgriešanās radījusi arī jaunas jukas Kongo armijā. To, ka patiesā vara varētu atrasties pulkveža Mobutu un nevis viņa rokās, Lumumba noraida kā sliktu joku, paskaidrojot, ka pēc pāris dienām viņš Mobutu atcelšot no amata. Pulkvedis rīkojies ļoti nepareizi, slēgdams Padomju Savienības un Čechoslovakijas sūtniecības un, ka viņš tās drīz atkal atvēršot. Leopoldvillē uzskata pat par ļoti iespējamu, ka padzītie komūnistu valstu sūtņi izvēlējušies apstāšanos Kairo un Akrā ne tikai lai apspriestos ar Apvienotās Arabu republikas un Gānas valdību pārstāvjiem, bet arī, lai nogaidītu notikumu attīstību Kongo un lai eventuālas atgriešanās gadījumā viņi būtu tuvāk pie rokas.

Atentāta mēģinājums pret plkv. Mobutu

KONGO ARMIJAS VIRSPAVĒLNIEKU NEKAS NEPĀRSTEIDZ.

Leopoldvillē. Ministru prezidenta oficiālajā rezidencē dzīvojošajam Lumumbam, kas pēc prezidenta Kasavubu lēmuma ministru prezidents tomēr vairs nav, stāv priekšā nopietna cīņa ar bruņoto spēku virspavēlnieku plkv. Mobutu, kas pagājušās nedēļas vidū paziņoja, ka Kongo republikā varu viņš pārņēmis savās rokās. Mobutu ir draudzīgs Rietumiem, vēlas sadarboties ar Apvienotām Nācijām un prezidentu Kasavubu. Mobutu sadarbības politikas rezultātā no Katangas un Kasai provincēm atsaukti visi Kongo spēki, kas, paklausot Lumumbas pavēlei, bija pārgājuši šo provinču robežas. Plkv. Mobutu līdz šim arī sekmīgi aizkavējis visus Lumumbas mēģinājumus sasaukt parlamentu. Lai kur deputāti arī pulcētos, tur priekšā jau Mobutam uzticīgās armijas vienības, kas politikus izklīdina. Pārņemot varu, Mobuta noliedza parlamenta sasaukšanu, labi zinot, ka deputātu starpā Lumumbam ir daudz draugu, ar kuŗu palīdzību no amata atceltais ministru prezidents Kongo chaosu tikai paildzinātu. Pēc Lumumbas atkalparādīšanās uz Kongo politiskās skatuves notika atentāta mēģinājums pret bruņoto spēku virspavēlnieku plkv. Mobutu. Atentāts tomēr beidzās nesekmīgi, jo Mobuta uzbrucēju jau gaidīja. Ar savām spējām vienmēr izjaukt Lumumbas mēģinājumus sasaukt parlamentu dažādās slepenās sapulcēšanās vietās, un tagad, zinādams jau iepriekš, ka tiek gatavots atentāts, lai viņu nogalinātu, Mobuta ir pierādījis, ka viņa labā pašreiz strādā daudz lielāki spēki nekā Lumumbas pusē, un ka Lumumbas solījums Mobutu pēc dažām dienām atbrīvot no amata nebūs tik vienkārša lieta. Pēdējās dienās ir radies iespaids, ka Kongo armija paklausa savām virspavēlniekam, ne vairs politiķiem, kā tas bija juku sākumā.

Ferdinants Šerners brīvībā

Kādreiz slavētais un peltais Kurzemes cietokšņa virspavēlnieks ģenerālfeldmaršals Šerners pēc pārnākšanas no krievu gūsta 1957. gadā tika saukts pie atbildības par nelikumīgu vācu karaviru notiesāšanu uz nāvi 1945. gadā. Rietumvācijas tiesas Šerneram piespriedā 4½ gadus cietumā. Tagad viņš atbrīvots.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt.
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

NACIONĀLISMS

P. DREIMANIS

Ikvienai tautai ir sava dzīves vieta, ko viņas valstiskās patstāvības laikā pieņemts saukt par territoriju. Tā katrai etniskai vienībai ir savādāka, ar savu īpatnējo ģeografisko stāvokli, klimatu, zemes virsmu, augsni, floru un faunu. Viss tas iespaido attiecīgās zemes iedzīvotājus, attīstot viņos savdabīgus pārdzīvojumus un to izteiksmes veidus.

Šīs īpatnības pastiprina vēsturiskie piedzīvojumi un ar tiem saistītās domas, jūtas un gribas akti. Zemes virsū ir vietas, kuru iedzīvotāji reti satiekas ar kaimiņiem un vēl retāk ar attālāko etnisko vienību locekļiem. Turpretim okeanu, jūru, ezeru un lielāku upju piekrastes iemītnieki dodas ceļojumos un savā zemē uzņem tirgotājus, satiekas ar sirotājiem un cīnās ar karotājiem. Šis un arī savrupējākās zeme apmeklē dabas bagātību un vēsturisko pieminekļu pētnieki, kā arī ierodas tajās misionāri. Tādu sakaru ietekmē daļēji mainās attiecīgās zemes iedzīvotāju valoda un pārējais viņu dzīvē, paturot savas būtiskās īpašības, bet pārveidojot dažus kultūrālos sasniegumus ar tādiem jautājumiem, kas nerunā pretim viņu iepriekšējiem panākumiem, protams, ar dažiem izņēmumiem, īpaši reliģiskā laukā.

Minētie piedzīvojumi un pārdzīvojumi ikvienas etniskās vienības dzīvē turpinās gadu simteņus. Bet to locekļi neapzinās, ka viņi ir tautas. Vērojot svešniekus, klausoties to valodu, salīdzinot viņu paražas un tikumus ar savu dzīves veidu, attiecīgā etniskā vienība pārliecinās, ka svešniekiem gandrīz viss ir citādāks nekā viņai. Tas pamudina šīs vienības locekļus novērot savas īpatnības un izkopt tās, kā arī aizstāvēt savu kultūru satikšmē ar citām tautām. Tad jau iespējams runāt par nacionālo apziņu, necenšoties chronoloģiski noteikt tās iestāšanās brīdi. Tāda attiecīgās etniskās vienības rīcība liecina, ka viņa apzinās savu vienotību, iespēju aizstāvēt savas īpatnības un to zemi, kuru viņa apdzīvo, kā arī tiesības cīnīties par savu eksistenci un kultūrālo attīstību. Šī pašapziņa un solidāritāte ir atsevišķos tautiešos uņ, saplūstot kopā, rada to spēku, kas uztur tautas vienību un veicina viņas augšanu, kā arī drosmi pretoties nelabvēlīgajiem apstākļiem un ienaidniekiem.

Izveidojies noteiktos dabiskos vēsturiskos apstākļos, nacionālisms var uzglabāties āttiecīgās tautas locekļos arī ārpus tiem, pārejot no paaudzes paaudzē iedzimtības ceļā. Šādu iespēju apstiprina daudzi ebreju tautības locekļi un arī dažu citu tautu piederīgie Amerikas kontinentā.

Kā cilvēku pārdzīvojumos ir liela dažādība, tā arī ikvienas etniskās vienības locekļiem nacionālajā pašapziņā var būt daudz pakāpju. Nav izslēgta pat tāda varbūtība, ka dažiem tautiešiem šīs pašapziņas nav vai viņi to nevēlas. Bet runājot mātes valodā ar citiem tautiešiem un pieturoties pie to dzīves veida, viņi ir šīs nācijas locekļi. Pārejot kādā citā tautā, ja viņiem ir attiecīgā vēlēšanās un iespēja, šīs personas kļūst par tās locekļiem, jo domā un runā tās valodā, kā arī aizstāv šīs tautas īpašības. Īsteni kulturālā pasaulē grūti atrast personas, kas neiekļautos nevienā nācijā. Teoretiski tas iespējams, bet faktiski ikviens cilvēks ir saistīts ar kādu nāciju. Pat komūnisti sevi dēvē par attiecīgās valsts patriotiem, kas īsteni ir šīs zemes nacionālisti, jo uzņemas tos pienākumus, kas raksturīgi nacionālistiem, izņemot specifiski boļševistiskos. Atzīstot aprādīto dabas un vēstures ietekmi uz cilvēkiem, grūti pieļaist tādu individu eksistenci, kas kultūrālā pasaulē nepiederētu nevienai nācijai. Faktiski ikviens kultūrāls cilvēks ir kādas nācijas loceklis, jo teorētiskie prātojumi neizbeidz faktisko stāvokli. Ja dažu personu dzīves veids šo domu neapstiprinātu, tad tas ir rets izņēmums.

Nacionālisma jēdzienā svarīga ir apzināšanās, par ko dažreiz tomēr grūti spriest, jo iekšējiem pārdzīvojumiem ne vienmēr ir spilgta ārēja izteiksme. Var būt arī apziņi maldinājumi. Bet minētās neskaidrības konstatējamas atsevišķos gadījumos. To dēļ nav iespējams noliegt nacionālismu un tā nozīmi, ja tautas vairākumam tas ir.

Kā vienmēr un visur, tā arī nacionālā vienībā var būt personas, kas minēto tautas pašapziņu jeb nacionālismu cenšas izmantot personīgās vai savas valsts interesēs. Šādas personas nekautrējas savas tautas īpatnības uzspiest citiem vai pat vesēlām citām tautām, darot to pat ļoti brutāli kā, piemēram, krievu slavofīli pārkrievināšanas laikmetā. Bet te taču nav vainojams nacionālisms, bet tikai tā izmantotāji un pie tam tikai tautas daļa — slavofīli un citi. Latviešu nacionālistiem tādu centienu un iespēju nav bijis. Atsevišķu personu rīcībā, protams, iespējams saskatīt gribu izmantot nacionālismu savā labā, bet tas taču ir sīkums, kura dēļ nebūtu jāapkaro vai jānoliedz tautas pašapziņa un solidāritāte. Atsevišķiem tautas locekļiem alkaž ir bijuši nevēlami centieni, kuru dēļ nav vainojama visa tauta un īpaši tās dzīves ideāls.

Kad trimdinieku sabiedrībā vērojams asimilēšanās process, tad netrūkst tā attaisnotāju, kas apgalvo, ka nacionālisma rāmji esot par šauriem tagadējam kultūras cilvēkam. Šim apgalvojumam nav nekāda pamata. Nacionālisms nav traucējis un arī tagad netraucē nevienu cilvēku viņa kultūrālās attīstības veicināšanā, jo šis darbības lauks viņam nav ierobežots.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Vairums torontiešu 5. decembrī ar balsošanu izšķirs visai kontroversiālo jautājumu, vai turpmāk svētdienās varēs izrādīt filmas lielajos kinoteātros un vai autobusu satiksme uz Yonge ielas būtu atjaunojama.

Toronto pilsētas galva N. Filips jau saņēmis pirmo rājienu no baznīcas tēviem, ka uzdrošinājies publiski paziņot savu viedokli par svētdienas kino izrādēm. N. Filips iestājas par filmu izrādēm svētdienās, kurpretī baznīca joprojām grib stingri pieturēties pie „Lord's Day Alliance" likumiem.

Dr. Andrjū Kapos konstatējis, ka jaunkanadieši joprojām neesot pietiekami ieinteresēti mācīties angļu valodu. Šī iemesla dēļ, valodas nepratējiem jāsamierinoties ar jūtami mazāku izpelņu.

Kanadiešu tiesnesis Leo A. Landreville, uzrunājot kādā sanāksmē ap 80 savus kolēģus no visas Ontario provinces, bridinājis pēdējos no komūnisma briesmām. Pēc A. Landrevilles domām, Kanadai vajadzētu nodibināt līdzīgu izmeklēšanas komisiju, kāda bija pirms vairākiem gadiem ASV, senātora Makkartija laikā. „Pret uguni mums jācīnās tikai ar uguni", izteicās ievērojamais kanadiešu tiesnesis, kas darbojas kā locekļa tiesā.

Premjērministrs Lesliis Frosts no Ontario provinces augstākā domā par vairāku restorānu izbūvi gar 401. ceļu, kas rudenī sasniegs 300 jūdžu kopgarumu Ontario provincē.

Montreālas policija vistuvākā nākotnē pastiprinās savus spēkus ar 110 jauniem policistiem, sakarā ar strauji augošo bulīganismu un zādzībām pēdējos gados. Policija iecerējusi iegādāties arī ap 80 jaunus „krūzerus", kas būs apgādāti ar vismodernākajām ierīcēm.

● **Pašreizējo bezdarba stāvokli** Kanadā vislabāk raksturo kāda karikatūra, kas parādījās laikrakstā „Toronto Daily Star". Karikatūrists rāda lielas durvis ar uzrakstu „Immigration", pie kurām sarunājas Difenbeikers ar kādu noplukušu kanadieti. Durvis ir noslēgtas ar vairākām aizkaramām atslēgām. Difenbeikers saka: „Redzi, tagad viņi (t.i. immigranti) vairs nevar nākt un saņemt tavu darbu". Lielā izbrīnā kanadietis atbild: „Bet es taču nemaz nestrādāju!"

DV TORONTO SAIME

24. septembrī, plkst. 8.00 vakarā,

rīko **savā namā**

ASTERU VAKARU

biedriem un ievestiem viesiem.

Programmas daļā: Modris LORBERGS lasīs savas atmiņas. ● Dziedās sieviešu dubultkvartets LĪGA.

ATSPIRDZINĀJUMI. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

AUDZINĀTĀJAS 70 MŪŽA GADI

TAUTSKOLOTĀJA ERNA BREZOVSKA JUBILĀRE

Uz 70 mūža gadiem 29. septembrī atskatās tautskolotāja Erna Brezovska Hanoverā, Vācijā. Viņa dzimusi 1890. g. Skaistkalnes muižiņā Jaunjelgavā. Māte agri kļuva atraitne, tomēr izvadīja skolās daudzos bērnus. Divi — Jēkabs un Vilis Vītoli, vēlāk kļuva profesori Latvijas universitātē, bet trešais — Mīķelis Vītols kā tautas padomes loceklis piedalījās Latvijas neatkarības pamatu likšanā. E.Brezovskas māsa ir rakstniece Irma Brāča.

Abas reizē mācījās Maldoņa ģimnazijā. Erna beidza arī paidagoģisko klasi, un audzināšanas darbu iesāka jau 19 gadu vecumā P. Dzena ģimnazijā un V. Blūma reālskolā Rīgā, mācot vācu un franču valodu. Skolas darba pirmo cēlienu pārtrauca 1. pasaules karš, jo izglītības iestādes tuvās frontes dēļ Rīgā izbeidza pastāvēt. E. Brezovska pārgāja uz Veismaņu pagasta skolu Cēsu tuvumā. Bet arī šī vieta bija jāatstāj un jāpārceļas uz Ziemeļu palīdzības bēgļu bērnu skolu Pļaviņās, tālāk no frontes līnijas. Tak drīzi tā tuvojās arī te, skolas telpas pieplūda ievainotiem karaviriem, un darbs bija jāizbeidz. „Ziemas palīdzība" čaklo audzinātāju ielika Ērgļos bēgļu veikaliņā. Šeit tomēr nebija viņas īstā vieta, kādēļ 1916. g. rudenī E. Brezovska no Ērgļiem dodas ar zirgu uz Madonu un iestājās jaunā darbā Madonas meiteņu ģimnazijā kā vācu un franču valodas skolotāja.

Laimīgās dienas Madonā ilgst tikai vienu gadu. Madonā no nomestas bumbas uzlidoja gaisā spraģstvielu vagons. Ģimnazijas direktrise Untendorfa aizbrauca uz Pleskavu, cerēdama tur sagaidīt arī skolotājas. Brezovska uz Krieviju nebrauca, bet devās uz Vecgulbeni, kur strādāja par darbinieci slimnīcas kancelejā. Sabruka fronte, sākās Krievijas revolūcija, krievu armija atkāpās, un Brezovska kopā ar māsas ģimeni un māti devās uz savu tuvinieku mājām Vecpiebalgā, cerībā tur pārlaist nemieru laikus.

Darbs skolā nu bija izbeidzies, bet audzinātāja bez tā nevarēja dzīvot. Viņa sāka mācīt savu radu bērnus. Vispirms savus divus māsas bērnus. Brāļa bērnus Brezovska mācīja jau brāļa mājās Seces pagastā. Viņas audzinātājas izcilās spējas nepalika nepamanītas, un ap viņu sāka pulcēties arī tuvāko kaimiņu bērni, kādēļ Izglītības ministrija, ievērojot Brezovskas spējas un darbu, 1930. g. atvēra Seces pagasta pirmo pamatskolu, ap cot viņai pārzines pienākumu.

Tā no privātā bērnu pulciņa izauga jauna skola. Pirmajā mācības gadā tajā bija tikai 22 bērni, bet pēdējā 1944. g. pirms Latvijas atstāšanas skolā mācījās jau 80 bērnu un strādāja 3 skolotāji. E. Brezovskas centību atbalstīja arī prezidents K. Ulmanis, piešķirot pabalstu mācības līdzekļu iegādei u. c. vajadzībām.

Bēgļu vilnis audzinātāju noveda Vācijā Honzenas ciemā Lejassaksijā. Nodibinoties nometnēm un latviešiem pulcējoties vienkopus, E. Brezovska atsāka savu skolu trimdā ar to pašu dzimtenes nosaukumu. Tā darbojās Honzenas un Brinnighauzenas ciemos, kas atradās viens no otra 4 km attālumā. E. Brezovska katru dienu šo atstatumu nostaigāja kājām, jo vienā ciemā stundas notika priekšpusdienā, bet otrā — pēcpusdienā. 1947. g. vasarā nometnes tika pārceltas uz Hanoveru. Tur jau pilna tautskola ar savu pārzini bija priekšā. Skolas tika apvienotas un E. Brezovska turpināja darbu kā skolotāja un tikai vēlāk atkal ieņēma pārzines posteni. Sākoties tālākai emigrācijai, skola 1951. g. izbeidza darbību, bet ne E. Brezovska. Viņa vēl šodien turpina mācīt Hanoverā izklaidus dzīvojošo latviešu bērnus un seko jaunatnes gaitām svešumā. Uz viņas ierosmi 1959. g. nodibinājās arī Hanoveras latviešu koris, kas īsā laikā izaudzis par vērā ņemamu dziesmu draugu saimi. Lai gavilniecei nepietrūktu spēka vēl tālākam darbam!

J. Sudrabiņš

Ilgu Gulbi no St. Katarīnēm un Tāli Kalniņu no Vankuveras 10. septembrī anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā Niagarā salaulāja prāv. A. Skrodelis. Jaunlaulātie studē Britu Kolumbijas universitātē. Ilga Gulbe ir korporācijas Spīdola un Alpha Phi locekle.

JAUNS KR. BARONA MARKU IESPIEDUMS

LPB centrālā valde ziņo, ka, apsīkstot Kr. Barona 125 gadu piemiņas marku krājumiem, kas iznāca š. g. 15. augustā, ir iespiests marku papildinājums — sepijas krāsas vietā šoreiz zaļā krāsā. Marku izdevēji ir sanēmuši vēstules ar viscildenākām atsauksmēm, un grūti iedomāties, kas par kultūras propagandas darbu būtu vēl ieguvuši vairāk pateicības un tautiešu atzinības. Markas cirkulē visā brīvajā pasaulē, un ir ļoti iespējams, ka tās būs jau redzētas arī dzimtenē. Marku cena ir $1,- par 100 gab., un tās var pieprasīt pie LPB kasiera J. Ciruļa, 365 Broadway, Somerville 45, Mass.

SĀKUSIES ACEN SESIJA

Protestē pret Padomju Savienības agresiju Baltijas valstīs

Apspiesto Eiropas tautu asamblejas (ACEN) septītai sesijai izraudzīti sekojoši delegāti: Alfrēds Bērziņš, Ādolfs Blodnieks, Kārlis Dziļleja, Pēteris Eglītis, Dr. Oļģerts Grosvalds, Vilis Hāzners, Ādolfs Klīve, Arvīds Krīpēns, Roberts Liepiņš, Bojeslavs Maikovskis, Dr. Vilis Māsēns, Dr. Pēteris Norvilis, Dainis Rudzītis, Viktors Upesiācis, Jānis Vinters un Arvīds Zāģeris. Par delegācijas sastāvu vienprātīgi vienojās Latvijas sūtnis Vašingtonā prof. Dr. A. Spekke, BPLA valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš un KLB priekšsēdis V. Hāzners.

20. septembrī pl. 10 no rīta Carnegie Endovment International Center telpās,345,East 4th st. Ņujorkā (United Nation Plaza) notika ACEN 7. sesijas atklāšana. Turpat pl. 6 p.p. notika latviešu delegācijas kopsēde, kurā izraudzīja delegācijas vadību un parstāvjus ACEN darba komitejās un pl. 7.30 pp. — ACEN ārkārtējā pilnsapulce veltīta Padomju agresijas nosodīšanai pret Baltijas valstīm. Pilnsapulci ievadīja māc. A. Ozola svētbridis. ACEN latviešu delegācija laipni lūdz tautiešus piedalīties iespējami kuplā skaitā, it īpaši Baltijas valstim veltītajās ACEN sēdēs.

Tanī pašā dienā notika protesta sanāksmes pret Padomju agresiju Baltijas valstīs vairākās Tālo Austrumu zemēs. Sanāksmes organizē Āzijas tautu pretkomūnistiskās līgas kopas šajās valstīs, sekojot KLB un ACEN latviešu delegācijas ierosinājumam, un uz līgas prezidenta Ramon D. Bagatsing (Filipīnās) un ģenerālsekretāra Tran-tam (Vietnama) lūgumu. Līgas kopas darbojas kādās 15 valstīs. Protesta sanāksmes rīko arī Free Pacific Association.

KLB un ACEN latv. delegācijai ir izdevies izkārtot Baltijas valstu uzsaukuma izplatīšanu Indijā — hindu un bengāļu valodā. Tāpat ievaditas sarunas ar Startautisko juristu komisiju, kuras galvenā mītne atrodas Ženēvā, par Padomju agresijas izmeklēšanu pret Baltijas valstīm līdzīgi tam, kā komisija darījusi Ungārijas un Tibetas jautājumos.

Jūlija beigās, kā zināms, Parīzē notika Eiropas padomes komisijas sēde, padomē pārstāvēto nāciju interešu aizstāvēšanai, kurā iztirzāja Padomju agresiju pret Baltijas valstīm. Komisija šinī gadījumā pieņēma īpašu Baltijas valstīm

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

KĀ CILDINĀT DAINAS UN KR. BARONU?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Gribētos dot kādu norādījumu, kā cittautiešus iepazistināt ar Krišjāņa Barona personību un viņa lielo darbu — Latvju dainām. Viens ceļš ir griezties ar attiecīgu priekšlikumu pilsētu bibliotekās un mēģināt tur atrast iespēju noorganizēt īpašas izstādītes ar latvju dainu izdevumiem, Kr. Barona attēļiem un Latviešu preses biedrības iespiestiem apkārtrakstiem angļu valodā, studiju plāniem, marķām utt.

Bostonā vēl pieejami tēlnieka Rikarda Maura veidotie Kr. Barona bareljefi marmora atlējumā, bet Skandināvijas zemēm labs materiālu avots atrodas pie Latvijas ģenerālkonsula Artura Vanaga, Oslo, Norvēģijā. Tāpat jādomā, ka materiāli būs pieejami arī citās Latvijas sūtniecībās. Bet zināmu daļu var izpalīdzēt arī Latviešu preses biedriba.

Blakus izstādēm derētu vēl noorganizēt referātus par Kr. Baronu un demonstrēt dainu dziedājumus skaņu platēs, vai arī palīgā aicināt solistus. Tāpat laikus derētu apzināt radiofonus, kas sponsorētu Kr. Barona gada atceres programmu ar latvju mūziku un apceri par dainām un latviešu folkloru vispār. Tā kā LPB ir izdevusi arī pieminas markas, kas vēlītas Kr. Barona 125 gadu atcerei, tad arī tās var izmantot latviešu kultūras propagandai. Iespējas var būt dažādas, kā cittautiešiem parādīt latviešu nacionālās vērtības. Sportisti to var mēģināt klubos, filatelisti, studenti savos klubos u.t.t.

Mums labu piemēru, cik mērķtieciga rīcība var dot lielus panākumus, rādīja latviešu kultūras dienas š. g. maijā Vācijā. Tur Alberts Eglītis, vieris savā iniciātīvā, bija ieguvis atzinīgas atsauksmes vācu laikrakstos. To pašu mums vajadzētu panākt ar Krišjāņa Barona daudzināšanu.

Osvalds Akmentiņš

KUR TAS SUNĪTIS IR APRAKTS?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Patiesi žēl, ka Mr. Oakes, kādreizējais Ozolcelms, nepeldēja pāri Ontario ezeram, ko tik daudzi ar nepacietību gaidīja. Vienādi vai otrādi, pārpeldēs vai nepārpeldēs, bet laudis šo notikumu kā tādu bija nopietni novērtījuši. Tīri dabīgi, nav jau joka lieta pārpeldēt 32 jūdzes, un pie tam vēl saviļņotā ezerā. Liekas, ka vilcināšanās šoreiz bija likteniga. Bija pieteicies arī sponsors un atļāvies izdot vairāk kā sākumā paredzēts, lai tik šī lieta īstenotos.

Pirmās ziņas pienāca, ka Mr. Oakes leks ezerā jau 1. septembrī, kad laiks likās tiri pieņemams. Sponsoru Vasarāju bombardēja ieinteresētie, galvenokārt žurnālisti, jo notikums solījās izvērsties par ievērojamibas cienīgu, it sevišķi tādēļ, ka Mr. Oakes ir latvietis, un arī lielie laikraksti par viņu interesējās.

Bet pagāja ceturtdiena, pienāca 2. septembris. Interesenti zvanīja atkal un atkal un saņēma atbildi, ka ap sešiem vakarā notiks lielais un reizē vēsturiskais lēciens, kad pirmais latvietis sāks peldēt pāri Ont. ezeram. Daudzi sajūsmā, galvenokārt tie, kas brauca uz DV svētkiem Klīvlendā, cerēja būt aculieciniki šim notikumam, bet cerības izrādījās veltīgas. Vakarā pienāca ziņas, ka peldēšana atlikta līdz svētdienas vakaram. Dienu no dienas laika apstākļi pasliktinājās, un tiešām nevarēja cerēt, ka no maratonpeldējuma kas sanāks.

Pēc Strādnieku dienas iestājās ļoti silts laiks, un dažas dienas bija siltākās, kādas šai vasarā vispār ir bijušas. Nebija arī jūtams stiprs ziemeļu vējš. Jūsu laikrakstā lasiju, ka peldējums nevarēja notikt, jo pavadkuģis šajā laikā nevar braukt. Tam pilnīgi piekritu, bet nedomāju, ka tas bija vienīgais, kas varētu šo peldētāju pavadīt. Ja jau tik isā laikā varēja sagādāt kā sponsoru, tā pavadoņus, tad domāju, ka pāris dienu laikā varēja sagādāt arī motorlaivu, jo sponsors savu vārdu vēl turēja un bija uz mieru paredzētos izdevumus segt.

Ko no tā būs mācīties?

P. S. *-ts, Toronto.*

s manuskriptus saīsināt.
us neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs
pastmarka.
iciāliem paraktitajos rakstos izteiktās
ākcijas viedoklim.

Mariss Vētra

VAI KANADĀ SUMINĀSIM ĀDOLFU KAKTIŅU?

Šestdien, 1. oktobrī, Toronto, Ītona zālē mūsu dižākais skatuves mākslinieks, Tēvzemes balvas laureāts, operdziedonis Ādolfs Kaktiņš svinēs savu 75 gadu dzimšanas dienu, tēlojot svētku dienai rakstītu lomu Anšlāva Egliša jaunajā lugā — „Pēc kaut kā cēla, nezināma".

Kā partneri uz skatuves Kaktiņu atbalstīs mūsu vecmeistari Alma Mača, Jānis Šaberts un jaunāka dziedone Ksenija Brante. Ir liels notikums redzēt Ādolfu Kaktiņu atkal uz skatuves! — Nav nekāds brīnums, ka ieejas biļetes uz šo teātri tiek izpirktas ar lielu steigu, un — ka lielajā Ītona zālē izrādes vakarā pietrūks vietu skatītājiem. Pirms Toronto šī svētku izrādē Kanadā jau būs nosvinēta Londonā, Hamiltonā un Montreālas latviešu kolonijās. Spriežot pēc avīžu ziņām, Hamiltonā pēc teātra izrādes notiks plašākas vakarinas un jubilāra sumināšana. Nekas tomēr nav zināms, vai arī Toronto latviešu organizācijas jau sagatavojušās pateikties lielajam mākslinieka par viņa bagāto mūžu un viņa dzilo ietekmi Latvijas kultūras uzplaukumā, vai nolēmušas to atstāt Ādolfa Kaktiņa privāto draugu un cienītāju ziņā.

Ar 75 gadiem Ādolfs Kaktiņš tagad ir kļuvis vecāks kungs, kurš sen vairs nedzied un, kā katrs skatuves mākslinieks, tiek pamazām aizmirsts. Lai būtu kā ēst, mūsu dižmeistars tagad ar vaigiem sviedros un kriku mugurā strādā savā rūpju un nomaksu bagātajā olu dētuvē Kalifornijā. Viņa dzīvi nosaka olu un vistiņu barības cenas. Nelielu ienākumu dod arī vistu mēsli. Bet nebūt nav tik sen — tikai viens karš, un tā sekas šķir laikmeta pretstatus, kad Ādolfs Kaktiņš plūca bagātus laurus uz operu skatuvēm — Parizē, Monte Karlo, Prāgā, Stokholmā, Helsinkos u.t.t., kā Latvijas kultūras pārstāvis, bet Latvijas Nacionālā opera bez Ādolfa Kaktiņa nemaz nebija iedomājama. Viņa uzspiestais zīmogs mūsu Baltajā namā nevar būt pazudis arī vēl šodien.

Pēc kādas, kopā ar Ādolfu Kaktiņu nodziedātas „Toskas" izrādes Lietuvas Valsts operā, pazīstamais lietuvju tenors Kutkauskas man sacija: „Es saprotu, ka pie mums jūs nejūtaties tā kā mājās. Lietuvas opera, kā redziet, ir uzaugusi Kipra Petrauskas paēnā, bet latviešu operu v a d a Ādolfs Kaktiņš, un viņam ir cietāks, dramatiskāks un asāks mugurkauls, kas operu pacel pāri tikai daļai dziedāšanai." Bez ieskaitēm Ādolfs Kaktiņš nepazina melus un izlikšanos. Viņa pašticība bija fainomenāla, un tās ietekmē viņš bija patiess Skarpia, patiess Mefistofelis, Lāčplēsis, Jago, karalis Klaudijs, Renato, Toreadors — visas Ādolfa Kaktiņa tēlotās operu lomas man neuzskaitīt. Uz papīra tie būtu tikai vārdi bez Kaktiņa asinīm un sirds un — uzskaitot apniktu. Uz operu skatuvēm tās pulsēja un skanēja. Lai ko viņš tēloja, vai tikai dziedāja, tas pārliecināja ar patiesību arī tad, ja Ādolfa Kaktiņa uztvere bija asāka, vai arī citādi izpausta, nekā dziesmu vai operu autori to bija iecerējuši. Savā patiesībā Ādolfa Kaktiņa personība spēja pārradīt un salauzt pat tradicijas un ar to pārliecināt ir skatītājus, ir kolēģas. Bez viņa Nacionālā opera būtu izaugusi mīkstāka un — mazāka. Viņš patiesi vadīja latviešu operas izteiksmi no Pāvula Jurjāna pirmajiem operas mēģinājumiem ar „Oņeginu" un „Demonu" 1912. gadā Rīgas Kazino

(Nobeigums 4. lpp.)

Ādolfs Kaktiņš nekad nav bijis Nac. Operas direktors, nedz vadītājs, bet allaž „tikai" dziedonis, taču ar tik spilgtu talantu un tik sugestējošu ticību savam uzdevumam, ka, gribot vai negribot, viņš visai stipri ietekmēja visus citus mākslinieku kus un ar direktorus. Kaktiņa priekšzīme bija tik spēciga, ka gribot negribot pārējie dziedoņi sekoja viņa drāmatiskās izteiksmes piemēram, vai arī — dibinoties tikai uz savu balss plūdumu, Nacionālajā operā nekad neiedzīvojās un arī neiederējās.

Ādolfs Kaktiņš nav izglītojies nedz konservātorijās, nedz kādās citās augstskolās. Mūziku Kaktiņš nav studējis pat tās visprimitīvākos pamatos, un tomēr viņš ir mūzikālākais dziedonis, ko esmu sastapis savā garajā un daudz operu teātrus pieredzējušajā mūžā. Nevaru arī apgalvot, ka Ādolfs Kaktiņš būtu bijis sevišķi uzcītīgs un pārāk daudz strādājis pie savu operas lomu vai dziesmu sagatavošanas. Viņa spēks un talants bija — no Svētā Gara. It viss, pat viņa lomu mūzikālās gramatikas tecējums, iegūlās viņa būtībā bez liekas piepūles — katrā ziņā daudz ātrāk un drošāk nekā visiem citiem kolēģām. Un kas Ādolfā Kaktiņā reiz iegūlās, to no viņa izdzīt vairs nevarēja. Pat gadiem ilgi, teiksim, kungu Sebastjānu D'Albēra „Iejelejā", viņš nebija dziedājis, nedz citādi aizkāris, taču kad viņš ieradās uz pirmo mēģinājumu „Ielejas" atjaunošanai Leo Blecha vadībā, Kaktiņam nevajadzēja ne nošu, nedz grāmatu — savu mūziku viņš zināja tik labi, it kā būtu to tik tikko iestudējis.

Vairāk nekā vajadzīgs, Ādolfs Kaktiņš nekad pie sevis nestrādāja, bet ko darīja, to darīja tik pamatīgi, ka ietekmēja arī citus. Paviršību operas mākslā pat vēsturē pie Kaktiņa neatrast. Lai kāda nieciņa paviršība arī parādītos pat viņa ārienē, uz operu izrādēm Kaktiņš ieradās vismaz divi stundas pirms sākuma, lai šiki izstrādātu grimu un iejustos kostīmos. Vēl apbrīnojamāka pie Ādolfa Kaktiņa tomēr bija viņa lielā ticība savam uzdevumam un savai patiesībai. Tādēļ Kaktiņš nekad nešķobījās un nelocījās, bet uzvaroši nesa savu bezkompromisa personību cauri Nacionālās operas darbiem un dzīvei.

Vēl nesen Ādolfs Kaktiņš man rakstīja, ka viņš nekad nemelojot un neesot melojis. Tas tiešām ir tiesa! Arī es uzdrošinos to apgalvot attiecībā pret viņu kā mākslinieku. Nedz koncertos, nedz uz operu skatuves Ādolfs Kaktiņš nepazina melus un izlikšanos. Viņa pašticība bija fainomenāla, un tās ietekmē viņš bija patiess Skarpia, patiess Mefistofelis, Lāčplēsis, Jago, karalis Klaudijs, Renato, Toreadors — visas Ādolfa Kaktiņa tēlotās operu lomas man neuzskaitīt. Uz papīra tie būtu tikai vārdi bez Kaktiņa asinīm un sirds un — uzskaitot apniktu. Uz operu skatuvēm tās pulsēja un skanēja. Lai ko viņš tēloja, vai tikai dziedāja, tas pārliecināja ar patiesību arī tad, ja Ādolfa Kaktiņa uztvere bija asāka, vai arī citādi izpausta, nekā dziesmu vai operu autori to bija iecerējuši. Savā patiesībā Ādolfa Kaktiņa personība spēja pārradīt un salauzt pat tradicijas un ar to pārliecināt ir skatītājus, ir kolēģas. Bez viņa Nacionālā opera būtu izaugusi mīkstāka un — mazāka. Viņš patiesi vadīja latviešu operas izteiksmi no Pāvula Jurjāna pirmajiem operas mēģinājumiem ar „Oņeginu" un „Demonu" 1912. gadā Rīgas Kazino

(Nobeigums 4. lpp.)

SVINĪGS KONCERTS STOKHOLMĀ

Kā risinăsies Jāņa Mediņa jubilejas svinības

Jāņa Mediņa jubelejas komiteja veikusi visus priekšdarbus svinīgajam koncertam sakarā ar komponista 70. dzidanas dienu Tas notiks Stokholmas koncertnama mazajā zālē sestdien, 8. oktobrī, plkst. 18.30. Programmā atskaņos Stokholmas laikā komponēto klavieru trio Nr. 2, svītu čellam, klavieru miniatūras — sonātīni un dainu Nr. 18, kā arī 8 solo dziesmas, kas komponētas gan Rīgā, gan Stokholmā. Programmas atskaņošanai kā viesi no Vācijas ieradisies čellinieks prof. Atis Teichmanis un jaunās paaudzes dziedātāja Irēne Pētersone-Dzene. Viņiem piebiedrosies Zviedrijas latviešu mākslinieki — pianistes Irēna Dunkele un Guna Kurme un vijolnieks Alfreds Dunkels. Koncertam beidzoties, jubilejas komitejas vadītāji pasniegs Jānim Mediņam Trimdas balvu. Koncertzālē vēl paredzamas zviedru mūziķu un jubilāra darba vietas kollēgu uzrunas, bet citiem apsveikumiem rezervēts laiks pie kafijas galda, ko jubilejas komiteja rikos pēc koncerta Margaretes skolas zālē.

Pēc jubilejas komitejas lūguma Zviedrijas radiofons veltīs Jāņim Mediņam 15 minūšu garu raidījumu pirmdien, 10. oktobrī, plkst. 16. Tas būs iekārtots pirmajā (vidējo viļņu) programmā. Kaut gan, sākot ar 1. oktobri Zviedrijas radiofons nopietnos raidījumus pārcel galvenokārt uz otro (īsviļņu) programmu, vidējie viļņi izvēlēti ar nolūku, lai raidījums būtu dzirams arī dzimtenē. Mediņam veltītās 15 minūtes Zviedrijas radiofonā aizpildīs viņa Latvian Music skaņu platēs ieskaņotās kompozicijas — Zemgale no orķestra svītas Latvijas ainas un Pirmā vēstule Pēram Gintam, kur Paulas Brīvkalnes dziedājumu pavada Stokholmas filharmonijas orķestris autora vadībā.

Tiem, kas vēlētos Jāni Mediņu sveicināt ar rakstu vai telegrammu, jubilejas komiteja aizrāda, ka viņa adrese ir šāda: Lördagsvägen 23, Farsta, Sweden.

Kaktara spēlestē

● **Beidzot pēc ilgām debatēm, Amerikas baleta teātris parakstījis līgumu ar Goskoncertaģentūru par viesošanos Padomju Savienībā. Amerikāņu balets izrādes uzsāks 14. septembrī Minskā, pēc kam viesosies Kijevā, Lvovā, Ļeņingradā un pēdīgi Maskavā. Repertuārā 11 baleti un divas divdejas. Galvenie dejotāji: Maria Talčieva (amerikānietē), Tonija Landera (dāniete), Lupe Serano (meksikānis), Eriks Brūns (dānis), Džins Kriza (amerikānis) un Igors Juškēviča (krievs). Turnejā piedalisies arī mūsu baletsoliste Irēne Apīne.**

Elvira Bickis

Sastapšanās ar Mariju Indusi – Mucenieci

Pavisam maz latviešu Amerikas kontinentā pazist mūsu ievērojamo mākslinieci — grafiķi Mariju Indusi-Mucenieci. Viņas māksla gan sakņojusies un izaugusi jau Latvijas brīvvalsts gados, tomēr tās nopietnāku novērtējumu un atzinību viņa saņem pēdējos 16 gados trimdā, kur plašas mākslas cienītāju aprindas sastopas ar Induses-Mucenieces mākslu dažādās Eiropas pilsētās rīkotajās izstādēs.

Marija Induse-Muceniece ir dzimusi un augusi Kurzemes jūrmalā Rojā. Šis mazais, citādi neievērojamais zvejnieku ciems ar savām kāpu rindām, zvejnieku būdām, lepnajām priedēm, jūras varenību uh mainīgajiem vējiem un mākoņu grēdām virs tās ir iezīmējis mākslinieces ceļu jau agrā bernībā. Tāpēc arī priede, dzimtenes mežos un kāpās audzis koks, ir viens no galvenajiem motīviem, ko mākslinice veidojusi un apstrādājusi savos zīmējumos dažādās variācijās.

Priede kļuvusi viņai par vienu no galveniem izteiksmes līdzekļiem. Tā saslejas lepnumā, lai spītētu vējiem, tā mierīgi noliec zarus, lai apklātu cilvēku ciešanas. Bet tikko jaušamām līnijām zīmētās zvejnieku būdas priedes ietver kā mūžīgās nemirstības simbols. Citrreiz uz viņas priedēm un to ķeburaini izlocītām saknēm skaņoties liekas, ka mākslinieci dedzina visas pasaules nemiers, bet viņai ir spēks un vara šo nemieru ierobežot brīnišķīgās formās, līnijās, ēnas un gaismas spēlēs.

Kāds no ievērojamiem zviedru kritiķiem raksta: „Marijai Indusei - Mucenieci nav nepieciešama krāsa, lai izteiktu to, ko viņa vēlas. Līniju spēles izteiksmes spēks un intensitāte ir tā valoda, kuru viņa vienmēr izkopj tīrā veidā." Šo pašu valodu, varbūt vēl padziļinātāku, viņa lieto arī savos portretos un žanru kompozicijās.

Trimdas gaitas vadīdama Zviedrijā — Upsalā, arī tur māksliniece meklējusi iespējas nodoties dabas studijām. Jau 1945. gadā viņa dodas uz Gotlandi, lai tuvāk saskartos ar jūru un tās piekrasti, šoreiz klinšaino piekrasti, un klinšu sprugās iesakņojušos priedi. Pēc mēneša viņa pārved uz Upsalu lielu skaitu klinšu un koku studiju. Arī šais zīmējumos māksliniece parāda savu ļoti personīgo dabas izjūtu, ar jūtami izteiktu kustību dominanci.

Viens no Parizes mākslas kritiķiem S. Baran „L'Amateur d'Art" slejās cita starp raksta: „Ogles zīmējumos mākslinieces Marija Induse-Muceniece visvairāk nododas kustības meklējumiem: vējā dauzīti koki, stumbri un zari stiepjas un režģijas kā liānas. Zīmēts spēcīgi, noteikti, komponēts brīvi."

Turpretī žurnāls „Arts" tai pašā laikā saka: „Viņas koki ar lapotnēm kā plīvojošām krēpēm apbrīnojamos laukumos veidojas uz baltā papira. Uz tiem skatoties nāk prātā Van Goga tušas zīmējumi Arli, kur ciprešu melnums, šķiet, liek uzliesmot debesīm. Pārējie darbi, litografijas, pelēkā zīmuļa zīmējumi un asējumi stāsta par šīs mākslinieces lepno talantu."

Ne tikai mākslinieces pašai, bet ikvienam, kas vairāk vai mazāk iepazinies vai tikai saskāries ar dažādiem pasaules mākslas novirzieniem un paveidiem, šādas Parizes atbalsis aizkustina sirdi. Pasaules pilsēta, kur apzināti 40.000 mākslinieku, un kas tomēr ir un paliek ikviena mākslinieka sapnis, neskiežas ar glaimiem, bet tās izsmalcinātā vērotāja un vērtētāja asais skats viegli atšķir graudus no pelavām.

Bet Marija Induse pati sevi nekad nepārvērtē. Viņas lepnais talants liedz tai nodoties pašapbrīnam, un viņas prasme psiholoģiski izskaidrot cilvēka smaidus un smīnus, skumjas un rezignāciju, tikpat labi kā lielumānijā sakroplotas mutes līnijas, vilina viņu arvien jaunos meklējumos un atziņās. Tādā veidā viņa gan nepārtraukti tuvojas savas mākslas brieduma un arien plašākam cienītāju pulkam liek sajūsmināties, bet nekad neapstājas savā tapšanā to vērā liekamo atzinību dēļ, ko viņa saņem.

Izvēlējusies Zviedriju par savu trimdas zemi, vispirms viņa meklē saskarsmi ar tur esošiem mākslinieki em mākslas vērtētājiem un to prasībām, un jau 1945. gada septembrī Gēteborgas mākslas autoritātes viņu novērtē kā „ļoti labu grafiķi, kas suverēni pārvalda šīs mākslas paveidus" un ierindo viņu starp modernās mākslas meistariem. Mākslas vēstures profesors (tagad (Stokholmā) Stenas Karlings sevišķi izceļ viņas vīra, gleznotāja Jāņa Indusa un dzejnieka Raiņa portretus. Viņš saka: „Se iepazīstamies ar smalku un niansu bagātu tēlojumu, veidotu ar siltu izjūtu piekļāvigi apgarotā technikā, kas turklāt ir virtuoza un atbrīvota no visiem technikas žņaugiem."

(Nobeigums 4. lpp.)

Gatavojoties izstādei, M. Induse – Muceniece ar vīru gleznotāju J. Indusu izvērtē darbus.

DRUPU REPUBLIKA

T. ZELTIŅA

ROMĀNS

Fr. Milta vinete.

(77. turpinājums)

Dažreiz mums arī laimējās — satikt Jāni Lejiņu, no baltās teātŗa ēkas iznākušu. Visādi mēģinājām pievērst sev uzmanību, bet viņš mūs nelikās redzam. Tad kāda mūsu klases meitene sadūšojās un aizrakstīja viņam vēstuli. Visa klase salikām kopā galvas un palidzējām rakstīt. Iznāca arī tik skaista vēstule, ka pašas, to pārlasidamas, gandrīz vai apraudājāmies.

„Un atbildi saņēmāt?" kāda cita vecāka sieviete jautāja.

„Žagarus tādām vajadzēja, vairāk nekā — tā būtu īstā atbilde," ierūcās idzigs vecis, kas laikam pats jaunībā par skaistām aktrisēm nebija jūsmojis.

Vēl stipri pajaunā jūsmotāja grūši nopūtās: „Nē, Lejiņš mums neatbildēja. Laikam nebijām vienīgās rakstītājas. Redziet, redziet — tā smalki trauslā kā princese no mēness ir Irma Graudiņa. Un viņai blakus, ar pleciem vaļīgi uzmesto mēteli, iet Kārlis Veics. Cik bāls un grūtsirdīgs viņš izskatās — laikam noguris — bet gaitā un katrā kustībā tik aristokratiski cēls, ka liekas, — no viņa godbijīgi atkāptos tālāk nost visas mūsu neglītās drupas."

Galvaspilsētas teātŗos redzēto un daudzināto aktieŗu ierašanās bija patikami satraukusi nometni. Un daži drošākie, apliecinādami sevi par īstas un lielas teātŗa mākslas atzinējiem, nu skaļi atļāvās noniecināt (gluži bez kādas vajadzības) pašu nometnes amatieŗu ansambli. Citi ar lepnumu draugiem stāstīja, kur un kā ar kādu no slavenajiem aktieŗiem Rīgā tiem gadijies tikties. Bet — sarokoties ar atbraucējiem tomēr negāja, kautrīgi aizbildinādamis, ka diez vai viņus vairs pazīšot . . .

Starp citiem ciemiņu apsveicējiem pie pelēkā autobusa stāvēja arī Lubāns un Auriņš, drauga līdzi parauts. Protams, par Augustu neviens ir nedomāja likties zinis, bet Ojāru, kā teātŗa cilvēku pazina visi. It īpaši sirsnigi — kā ilgi nesatiktiem draugiem — viņš apkampās ar Valfrīdu Streipu un Jāni Neimani. Rīgā neredzēti, provincē bija izauguši jauni apdāvināti skatuves mākslinieki.

Likās, ka Reinis Birzgalis pēc dabas ir pielādēts pilns tik grūti savaldāmas jautrības, ka viņa apaļā seja kuŗu katru brīdi var eksplodēt smieklos. Šķelmigi spožajās, drusku piemiegtajās acīs dancojot velniņiem, viņš teica Lubānam: „Ojār, pa pasauli paklīdušas baumas, ka tu esot tagad kļuvis pats par sava teātŗa direktoru."

„Gods kādreiz pagadās lielāks, kā zābaks kājai. Bet tādēļ ar galvu zābakā nedomāju staigāt. Zinām, ko varam, un to arī darām," atsmēja Lubāns un piebilda nopietnākā balsī: „Mums ansamblī ir daži meitēni ar īstu skatuvisku dzirksti. Pietiekams iemesls, lai papūlētos nopietni piestrādāt. Bet jūs laikam pēc kratīšanās ratos gribēsit atpūsties. Skolas sarīkojumu zālē jums saklātas gultas. Kā liekas, tad Lejiņš un Veics uz turieni jau aizvesti."

„Tādu pilsonisku ērtību — atpūšanos pirms izrādes, mēs šodien atļaujam vienīgi savām dāmām un abiem režisoriem, pārējiem visiem ir jāpieliek roka, lai savestu kārtībā skatuvi. Rādi, kur tā tev ir?" pienācis jautāja Ojāram teātŗa administrātors Kājiņš, iesprauda mutē kapteiņa pīpi un lietiški vēl piebilda: „Mēs neesam tik bagāti, lai varētu atļauties algot un vadāt sev līdzi skatuves strādniekus. Kungi strādnieki, visi pie darba!"

„Kā redzi, vagars ar rungu zobos jau min uz papēžiem. Tiksimies un parunāsimies pēc izrādes," uzsauca Lubānam, kas veda Kājiņu uz manēžu rādīt skatuvi, skaļā un skanīgā, istā Medeņa metru skandētāja balsī jauneklīgais Neimanis un cēla plecos lauku istabas sienu ar visām logā iezīmētajām, zilajām Latvijas debesīm.

Tās viņam (debesis kopā ar istabas sienu) ieslīdināja rokās miesās paplānais un augumā pamazais, bet izdarīgi kustīgais skatuves meistars Ūdris. Veikli uz autobusa jumta uzrāpies, kur administrātora palīgs Grīnbergs jau bija novācis mantu kaudzei pārmesto brezenta pārklāju, viņš sniedza lejā atvestās dekorācijas, gabalu pēc gabala.

Auriņš arī pastiepa uz augšu rokas un dabūja brūnas skapja durvis.

„Vai varēsi aiznest? Nebūs par smagu?" labsirdīgi smaidīdama jautāja sievietes galva ar latviskiem sejas vaibstiem un neparasti kuplu, gredzenā savītu kviešu krāsas bizi. Tā bija Zenta Liepa, un viņai blakus stāvēja skaista melnmataina dāma līdz kaklam cieši aizpogātā melnā zīda blūzē.

„Laikam gan, jo — kā redzi — šīs durvis tomēr ir vēl plānākas un vieglākas par mani", atvipsnāja Augusts un skatījās melnajā svešajā kā kādā agrāk neredzētā eksotiskā parādībā.

Nu Zenta Liepa, kas pati Vircburgas nametnē bija ienākusi pirms pāris mēnešiem un mitinājās tumšā, bet savrupā pagraba istabā, blakus Ērmaņa pazemes miteklim, beidzot attapās viņu ar svešnieci iepazīstināt: „Dzejniece Valda Mora, nupat kā izkļuvusi laukā no Berlines."

Augustam aiz pārsteiguma izšļuka no paduses skapja durvis, sāpīgi uzkrizdamas taisni kājas mazajam pirkstiņam, bet viņš ar apbrīnojamu varonību noturēja nesaškobītu nupat kā sejā ievilkto slavas un skaistuma apbrīnotāja smaidu: „Tātad — tā esat jūs — dzejnieku visvairāk apdzejotā dzejniece."

„Tas tomēr nenozīmē, ka arī tev tūliņ šai virzienā būtu jāsāk pūlēties, citādi skapis vēl paliks bez durvim . . ." teica Zenta Liepa savā īpatā humora tonī, kas skanēja kā ļoti vientiesīga nopietnība. „Vispār, kad tev ir uzticēts tik svarīgs darbs, uzdrošinājāmies traucēt vienīgi nopietnas vajadzības dēļ."

„Un kāda tā būtu?"

„Redzi, manā pagrabiņā mēs — nometnes literāti — pēc izrādes varētu pasēdēt kopā ar aktieŗiem. Vai tādus ilgi gaidītus ciemiņus lai aizlaiž projām, sirsnīgi neuzņemtus?"

„Mēs apziedīsim maizītes. Par dzērieniem — kādu pudeli vīna — varētu parūpēties jūs — vīriešu dzimums," pavisam neeksotiskā lietiškībā piebilda valda Mora.

„Un tad nu sākām domāt, ka aktieŗus varbūt tu pazīsti labāk par mums, varētu uzaicināt," atklāja piestājiena iemeslu Zenta.

„Protams, ka pazīstu. Es šo lietu nokārtošu," lieligi atbildēja Augusts. Kā viņš lai būtu varējis dzejniecēm atzīties, ka ir tik nenozīmīga persona, par kuŗu Rīgas slavenības nekā nav dzirdējušas. Tāpēc šai brīdī viņš aizmirsa mātes bērnībā vairākkārt atkārtoto brīdinājumu — meliem īsas kājas, un spēra uz manēžas pusi tik garus un ātrus soļus, ka brīžiem nevarēja pateikt, vai viņš nes durvis, vai durvis nes viņu . . . Bet steigties vajadzēja, lai Ojārs vēl paspētu aktieŗus uzaicināt, kamēr tos nav aizrunājuši citi.

Turpretī Pelerīns savām šīvakara vakariņām sagatavojās bez steigas. Viņš bija jau sakopies pats, piekrāvis līdzi ņemamo papes kasti visādiem gardumiem un tikai gaidīja, kad sāksies teātŗa izrāde. Tad visa nometne būs saskrējusi manēžā, līdz Miedziņa kundzes gaisa lizdai varēs aiziet neviena neievērots un nemanīts.

Pagaidām Amorijs dikonīgi kavēja sev laiku, gultā pusgulus atlaidies, iedzerdams pa apdomīgam malkam vīnu (lai pārāk neapreibtu) un smēķēdams. Bet diezko ilgi mierīgs viņš nespēja nozvilnēt, laiku laikiem raudamies kājās un pieiedams pie loga, ko garāžas sienā, blakus durvim bija licis amatniekam iebūvēt. Viņš nevarēja, tā kā Puķukāpostiene, iztikt bez loga, jo savā veikalā pats arī dzīvoja.

Kad visa teātŗa izrādei sapostā cilvēku straume jau bija aizplūdusi uz manēžu, tik retajam vēl aizgūtnēm steidzoties, lai nepaliktu ārpusē aiz slēgtām durvim, Pelerīns vēlreiz piegāja pie spoguļa. Tur viņš neko gan vairāk nevarēja saskatīt, kā tikai sejas kontūras, jo laukā jau krēšļoja, bet uguni iededzināt laikam negribēja. Tāpat pa pustumšu savilka stingrāku kaklasaites mezglu, pastaipija pāris reizes kaklu, uzvilka mēteli un pasita padusē papes kasti.

Pie tumsošajām debesīm pār sabumboto kazarmu pagalmu jau mirguļoja pirmās zvaigznes. Tās šovakar nometnē bija vienīgais gaišums, jo ēku logi, kur tumsā parasti iespīdējās ugunis, visi nu stāvēja tumši kā aklas acis. Ja laiku pa laikam caurī manēžas sienai neizspiestos smieklu viļņi, varētu likties, ka nometne pēkšņi izmirusi, palikusi bez kādām dzīvības zīmēm. Vienīgi lēcošais mēness kā spokaini dzeltenīga miroņa galva glūnēja pa kādas pussagrautas ēkas sienas loga caurumu.

Pelerīns pacēla roku un pasita mēnesim zem deguna knipi. Tad pats, kā likās, iepriecināts par savu puicisko nerātnību, svilpodams gāja tālāk, kur tumšā, robainā sienā, augstu starp debesīm un zemi, baltojās kādas durvis. Tur viņu šovakar gaidīja. Tā bija tik patikama sajūta, ka iedams Amorijs palēcās katrā trešajā solī, kā dejodams paša izgudrotu deju.

Piepeši viņš apstājās un aizmirsa svilpot. Kas tas? Kā nebija pamanījis un iedomājies jau agrāk, ko tas gan varētu nozīmēt. Miedziņu istabas logā arī nebija gaismas, tāpat kā visos citos nometnes logos šovakar. Vai tiešām Lēnīte būtu atļāvusies viņu piekrāpt un arī aizgājusi uz teātri? Tā būtu nieiedmājama bezkaunība, kad bija slepenajam ciemam tik ilgi un pamatīgi posies un sevi satracinājis.

(Turpinājums sekos)

UZKRĀJ NAUDU UN TAD PĒRC!

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS AICINĀJUMS

Ir divi veidi, kā iegūt dzīvei nepieciešamās lietas, kas prasa daudz naudas:

Ar minimālu iemaksu un maksimālu kreditu, ar augstiem procentiem iestiegot lielos parādos;

Palēnām uzkrāt naudu un tad pirkt;

Trešais veids ir neuzkrāt naudu un līdz ar to atteikties no svarīgām un patīkamām dzīves ērtībām.

Bet katrs, kas uzkrāj naudu Latviešu kreditsabiedrībā, iegūst daudzējādi:

Ar katru brīdi viņš tuvojas savam mērķim. Latviešu kreditsabiedrība katram nogulditājam palīdz uzkrāt naudu, jo tā maksā labus procentus un dividendes. Noguldījums Latviešu kreditsabiedrībā katram nogulditājam ir labs padoms grūtā brīdī. Regulārs nogulditājs ir neatlaidīgs cīnītājs par savu labklājību. Latviešu kreditsabiedrībai būs patikami viņu šai ciņā atbalstīt.

Regulāra naudas noguldīšana ir ne tikai labs paradums, bet arī labs tikums. Ar naudas noguldīšanu Latviešu kreditsabiedrībā mēs šo pasākumu arī stiprinām. Mūsu nauda paliek mūsu pašu mājās, un mēs kļūstam saimnieciskāki neatkarīgāki no svešām bankām un kreditsabiedrībām.

DACEI PATIKA LIELĀ IZSTĀDE

Dace Priedite šogad bija vienīgā latviete, kas piedalījās CNE lieluzvedumā. Viņa bija arī visjaunākā dejotāja, un tādēļ jo bieži izpelnījās kanadiešu un latviešu preses uzmanību. Pagājušās sestdienas vakarā, nobeidzoties Kanadas Nacionālajai izstādei, Dace kopā ar pārējām dejotājām bija īsti labā omā: lielais „šovs" bija godam izturēts un pirmā alga saņemta. Par divu nedēļu darbu Dace pārnesa mājās $150 čeku. Kad mūsu talantīgo dejotāju notveru pie izejas vārtiem, pagūstu apvaicāties, kā patika izstāde. Uz to Dace ar kautrīgu smaidu atbild: „Sākumā bija grūti jāstrādā, bet kad iemanījos lieluzveduma dejās, reizēm gribējās palikt uz lielās skatuves vai visu vakaru." Dace Priedite, kas ir Veras Keišas baletskolas audzēkne, vēl pastāsta, ka visgrūtāk bijis iemācīties t. s. „tapu", bet arī tas pārvarēts ar neatlaidīgu darbu un cenšanos. Jaunā dejotāja iecerējusi arī nākotnē visai nopietni pievērsties deju mākslai un vēl vairāk izkopt savu talantu šajā laukā.

A. K.

Atsaukti koncerti

Saņemta ziņa, ka L. Sepes koncerti visā ASV rietumu piekrastē atsaukti, un māksliniece uz šo krastu septembrī nebrauks. Cik pagaidām paredzams, koncerti šeit varbūt varēs notikt apmēram š. g. novembra vidū.

Jāņa Šāberta klusā māja Džamaikā jau kopš vairākām nedēļām bija pārvērsta par viesnīcu, kur mājoja tādi prominenti viesi kā Tēvzemes balvas laureāts Ādolfs Kaktiņš un Alma Mača, latviešu teātra un kanadiešu televīzijas aktrise. Kad tur pirms izrādes iegriezos, lai tiktos ar tālajiem cieminņiem, tik vien kā izdevās pārmīt pāris vārdu ar lielo dziedoni.

Pamanījis viņu gaišā vasaras kreklā sēdam lieveni, atsēdos blakus, lai parunātos — par vistām, jo kā mākslinieku viņu jau apcerējuši daudzi citi gaŗu gaŗos rakstos. Bez tam manās personīgajās vistkopja gaitās bija palikušas dažas neatrisinātas problēmas. Ādolfam Kaktiņam, kas Kalifornijā atstājis farmu ar vairākiem tūkstošiem vistu, nu varētu būt kāds padoms. Piemēram, kā un vai ir iespējams nocirst vistai kaklu ar aizmiegtām acīm. Būdams nepārspējams gļēvulis, ar vaļā acīm nevienai vistai dzīvības atņemšanas nolūkos neesmu spējis tuvoties.

Bet es biju galīgi pārsteigts — bargais mefistofelisko un dēmonisko raksturu tēlotājs uz skatuves ir pratis lieliski izlikties: patiesībā viņš ir tādas, tik labdabīgas sirds īpašnieks, ka arī viņam roka ar cirvi vaļā acīm pār vistas kaklu nav spējusi pa celties . . .

Vēl gribējās zināt, kā klājas dziedoņa kaimiņam, jaunās, interesantās lugas autoram Anšlavam Eglītim, bet pazemis no Nujorkas centra jau bija atvedis gaišgalvīti Kseniju Branti, un Šābertam tas bija signāls, ka jāsāk mēģinājums.

Nujorkas vasaras diena bija tik karsta un sutīga, ka izdzina sviedrus uz pieres pat rāmi sēdošajam mēģinājuma vērotājam. Bet tēlotājus tas nekavēja iedzivoties lomās, un viņi to darija ar tādu — gandrīz vai jāsaka pašaizliedzību, ka man jau sāka rasties pirmās aizdomas, ka izrāde būs laba.

Mēģinājuma izraisītā atmosfaira mums visiem vēl ilgi lika sēdēt lieveni. Nujorkas siltajā vasaras nakts tumsā, un atcerēties savus pirmo jaunības milestību sapņus. Tādam skaistam sapnim Anšlava Egliša lugā sen ko Ādolfa Kaktiņa tēlotais Jānis Grava. Un mūsu sarunās atklājās, ka arī šīs lomas tēlotāju pašu no sekošanas jaunības sapņiem nav varējusi atturēt ne gaŗā darba diena, nolikņāta ar mūrnieka ķelli rokā, ne teātŗa izrādes vakaros. Pēc pabeigtās darba dienas no Āgenskalna līdz mājām pie Grīziņkalna kājām nostaigājis (kas Rīgu pazīst, tas zinās, ka tas ir makten krietns gabals), tad tālāk bez atpūtas līdz teātrim, viņš pēc izrādes vēl jaudājis vadīt mājup stundām tālā ceļā savu sapni . . . Tāpēc — vedas domāt — tā laikam nav tikai nejaušība, ka tieši viņam Anšlavs uzticējis savā lugā staigāt pa kāda jaunības sapņa pēdām. Jo Ādolfs Kaktiņš — par spīti septiņdesmit pieciem uz pleciem gulošajiem dzīves gadiem — izskatās mazāk piekusis par mums, daudziem citiem. Varbūt tik jaunu dižo dziedoni uzturējusi ticība, par ko reiz Fricis Bārda teicis: „Kas sapnim ar visu būtību tic, to sapnis atpestīs beigās." Uu Kaktiņš ir ticējis — sapnim par mazās latviešu tautas līdzvērtību mākslās lielajām tautām, pats būdams viens no spožākajiem šī sapņa īstenotājiem.

Šīs domas pēc Nujorkas siltajā nakts tumsā kopā nosēdētajām stundām atkal ienāca prātā 10. septembrī, lugas „Pēc kaut kā cēla, nezināma" pirmizrādē, kas arī iesākās ar tumsu — šoreiz skatuvē. Kāds noguris meklētājs tur iet pa sava sapņa pēdām un klaudzina no vienām durvīm pie otrām. Tas ir Ādolfs Kaktiņš, pārvērties par Jāni Gravu. Kad skatuve pielīst pilna ar reālās dzīves gaismu, kļūst redzams arī kads cits meklētājs — Kaspars Zivtiņš, ar Jāņa Šāberta vaigu. Ar glumi veiklu izgudrību viņš meklējas tikt pie rokām taustāmiem dzīves labumiem. Cik ļoti pēc tiem viņš kāro (kā lācis pēc medus poda), tas atspīd no visas viņa sejas ar tādu pārliecības spēku (šī loma Šābertam sēž uz kauliem kā viņa augumam pēc mēra pašūts uzvalks), ka savaldzina divu līdzšinējo vīru un pašas praktiskā prāta rūdīto atraitni veclatvieti Dženisona kundzi, par kādu tapusi Alma Mača. Viņas vērīgās acis, stingrā lietu kārtotājas roka un izgudrais smiņiņš lūpu kaktiņos (meistarīgi atveidots, tāpat kā pašapziņīgā gaita un kustības) atstāj skatītājus līdz lugas beigām nezināšanā — vai lācis tiks vai netiks pie kārotā medus poda?

Ar stipri citādām, nopietnas pārdomas izraisītājām jūtām jādzīvo līdzi Ādolfā Kaktiņā iemiesotā meklētāja gaitām (tēlotām ar pārliecinātāju spēku), kas savādā apsētībā meklē šai materiālo vērtību pasaulē citiem nesaprotamo — savu jaunības sapni. Klausoties Kaktiņa dziļa pārdzīvojuma piesātinātājās balss modulācijās, ir jādomā, ka tā nav tikai Brauna kundze, ko neatlaidamies viņš gadiem ilgi meklē. Un brīžiem liekas, ka viņā mēs saskatītu dažu mūsdienās piemirstu paziņu vaibstus — no krāsainās romantisko tēlu galerijas. Bet — autora ielikts citādā vidē — šis tēls mums parādās citādu kontrastu nostatījumā. Pat paša mēvai, par kādu šai izrādē Gravam kļuvusi Ksenija Brante (savā pirmajā drāmatiskas aktrises lomā atzīstami turēdamās līdz skatuves ugunīs rūdītajiem līdzspēlētājiem) īsti neizprot viņu, tecēdama dienišķo rūpju nomākto piecbērnu mātes soli. Ko domās (un vai saprotis) daudzo izrāžu apmeklētāji „no krasta līdz krastam", to dzirdēsim par lugu izraisītajās pārrunās, jo šis ir darbs, no kura skatītāji, atstādami teātŗa zāli, kad skatuves ugunis būs nodzisušas, kaut ko sev paņems līdzi.

Pateikt kaut ko vēl vairāk, kas īsti notiek Anšlava Eglīša jaunajā lugā, būtu skaidra nozieguāanās pret autoru, jo viņš ar slavējamu veiksmi ir pūlējies (kā lugu rakstītājiem tas pieklājas), lai skaidrība par to, kas notiek uz skatuves, atklātos pašās beigās.

Kad tēlotāji pirmizrādē bija līdz tām tikuši, savu vērtējumu par izrādi un lugu skatītāji nodeva ar ilgiem un spēcīgiem aplausiem. Tad gaŗa apsveicēju rinda ar ziediem, veltām un runām (turpat vai veselu stundu) suminā jubilāru. Un nesaskaitāmi suminātāji viņiem „no krasta līdz krastam" vēl sekos. Tādēļ dižajam gaviļniekam Ādolfam Kaktiņam atliek tik novēlēt nepagurt, visus šos suminājumus saņemot . . .

Teodors Zeltiņš

VECĀKĀ UN BAGĀTĀKĀ LIETUVIEŠU ORGANIZĀCIJA AMERIKĀ

Lietuviešu savienība Amerikā šogad atzīmē savu 75 gadu pastāvēšanu. Tā ir vecākā lietuviešu organizācija Amerikā. Tā paturējusi kopš dibināšanas savu pašpalīdzības raksturu, maksā pabalstus slimības un citos gadījumos, bet atbalsta arī kultūras dzīvi. Organizācijas kapitāls tagad pieaudzis uz vairākiem miljoniem dolaru. Tā izdod arī savu preses organu Nujorkā „Tėvyne."

PADOMJU IZGLĪTĪBAS POLITIKA

„TE POLITICS OF SOVIET EDUCATION" Edited by George Z. F. Bereday and Jaan Pennar, Frederick A. Praeger (Kanadā — Bunrus and MacEechern Ltd.) izdevums, 2.8 lpp. Cena — $7.50.

Tas ir 11 lietpratēju kollektīvs darbs, kas augšminēto redaktoru vadībā visai vispusīgi noskaidrojuši padomju izglītības politiku, kad krievu pirmā satelita izšaušana pasaules telpā ASV izraisīja debates par krievu izglītību un tās pārākumu par ASV izglītību, kas vēl tagad nav aprimušas. Tomēr autori atzīstas, ka īstie padomju izglītības fakti tiem bijuši visai trūcīgi pieejami. Autori ir gan izglītības darbinieki, sociologi un politiskie zinātnieki, kuru tieši iegūtās zināšanas par padomju izglītību (visi autori pārvaldot arī krievu valodu) dara viņu secinājumus visai ievērības cienīgus.

Tā kā arī Latvijas SPR tagad visu dara pēc krievu parauga, tad šie apcerējumi var noderēt arī mūsu lasītājiem, kas gribētu tuvāk iepazities ar padomju izglītības sistēmu, kas daudzās nozarēs stāv tālu aiz Latvijas brīvvalsts laika izglītības sistēmas un dažās nozarēs pat nav sasniegusi nopelto cara laika izglītības līmeni. Brīvajai pasaulei, kur bērnus neietērpj militārizētos tērpos un nepakļauj tik lielā mērā spaidu disciplīnai, daudz kas padomju izglītībā izliksies nevajadzīgs un dīvains. Bet tāda nu reiz ir padomju izglītības sistēma . . .

Budzis

PA SAPŅA PĒDĀM

CEĻOJOŠAIS TEĀTRIS IESĀCIS IZRĀŽU TURNEJU

SASTAPŠANĀS AR . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Nākošā gada pavasarī, kad Malmē viena izstāde pēc otras ievada pavasaŗa sezonu, šo daudzo izstāžu novērtējums ir: „Vispirms imponē grafiķes latvietes Marijas Induses-Mucenieces izstāde. Viņas mākslā sastopas figurālais simbolisms ar franču toņu glezniecības gaisa un gaismas apdari, bet viss tas ir pārliedēts nemierīgā, temperamenta pilnā garā."

Pēc jau minētām un vēl vairākām citām izstādēm Zviedrijā, Dānijā, Vācijā, Spānijā un Itālijā, 1954. gada rudenī Marija Induse-Muceniece dodas uz Parizi. Bez iepriekšējās pieteikšanās (lai nesaņemtu noraidošo „nav laika") viņa iebrūas pie slavenā franču grafiķa Ed. Goorga. Saprotams, viņš strādā, un tikko ievēro viņas ienākšanu. Bet kad viņa piedāvājas atnākt citreiz, meistars nevērīgi izmet: „Nu, rādiet, rādiet."

Jau pie trešā zīmējuma „Laivas stūmēji", slavenais francūzis spontāni iesaucas: „Ak, Kungs, kas par vareniem darbiem!"

Pēc tam viņi tiekas vēl vairākas reizes. Pēdējo reizi tiekoties, abi lielie mākslinieki runā divas stundas, un aizejot Induse paņem līdzi Ed. Goorga viņai dāvināto zīmējumu ar uzrakstu „draudzīgā sirsnībā"

Par Induses izstādi vēlāk viņš raksta: „Māksliniece padziļinātā veidā pazīst iespējas, ko dod grafikas tecnika, kas še viņas darbos ir tik niansēta. Personīgo dabas izjūtu viņa izteic ar spēku un pārliecību, rādot pasauli no jauna un pārjaunota viedokļa. Viņa patiesi nopelnījusi savu darbu sagādātos panākumus."

Marijas Iuduses-Mucenieces izstāde notiek Raimonda Dunkana mākslas salonā Sēnas ielā 31. Nu viņa ir uz pasaules skatuves, un „šī dāma ar cēlu mākslinieciskuu personību" atgriežas Zviedrijā savas mākslas suminā ta. Savā pirmajā mākslas izstādē Parizē viņa parādījusi sevi kā „ļoti lielu talantu mākslinieciskā un psiholoģiskā ziņā" — „viņas oforti ir darināti ārkārtīgi virtuozā technikā, un tie ir liekas personības apdvesti. Viņas iespaidīgās kompozicijas ir brīnišķīgi balansētas dzīvības pilnām figūrām, un portreti ir klase par sevi."

No daudzām še vēl neminētām Parizes atsauksmēm minēšu vēl tikai vienu: „Marija Induse-Muceniece, latviešu māksliniece-grafiķe, apbalvota ar varenu temperamentu un pamatīgu amata māku, atveido asi vērotu reālitāti ar tikpat pāri plūstošu vieglumu, kā tīrās fantazijas tēlus, kur viņas degsme, viņas liirisms paveŗ viņai brīvu tālāko ceļu."

Induses - Mucenieces mākslas darbi atrodas Francijas valsts mūzejā, Parizes pilsētas, Antverpenes, Stokholmas, Latvijas un prinča Eižena mākslas darbu krātuvē.

Kanadā un ASV māksliniece uzturēsies vienu gadu un cer arī šeit sarīkot savu darbu izstādes. Oktobrī viņai paredzēta izstāde Hamiltonā, bet novembrī Čikāgā.

FILMU PASAULĒ

VECIE JOKI

Britu jaunākā filma „Doctor in Love", kas patlaban skatāma „Carlton" teātrī Toronto, ir saņērā teicama komēdija, kur visi notikumi kādā Londonas slimnīcā uztverti greizā spoguli. Filmā rādīta vecu vecā atziņa, ka neviens ārsts vairs nedzīvo no darba vien; tam vajadzīga arī sava izklaidēšanās, kas vismieglāk pieejama jauno māsu rezidencēs. Visumā, dialogi ir saistoši un vietām pat ļoti atjautīgi, bet pati tēma par daudz nodrāzta.

KARALISKAIS BALETS

Sākot ar 22. septembri „Odeon-Fairlawn teātris Toronto izrādīs Dr. Paula Czinnera krāsu filmu „The Royal Ballet". Dr. Czinners plašāku ievērību guvajau ar savu pirmo mākslas filmu „The Bolshoi Ballet', kas uzņemta ar 4 kamerām. Filmējot Karalisko baletu jaunais producents lietojis pavisam 11 kameras no 44 dažādiem leņķiem. Ar jaunās filmas starpniecību visiem mākslas cienītājiem būs dota iespēja tuvāk iepazīt angļu baleta attīstību pēdējos gados. P. Czinners šajā filmā uzņēmis Frederika Aštona jauno baletu „Ondine", agrāk redzēto „Ugunsputnu" un 2. cēlienu no „Gulbju ezera". Galvenās lomas piekrīt Margotai Fontēnai, Mičelam Somesam un Aleksandram Grantam. Filma ilgst 2 stundas un 12 minūtes.

GODALGOTĀS FILMAS TORONTO

Pagājušās nedēļas nogalē iesākās ilgi gaidītais Japāņu filmu festivāls Toronto, „Odeon-Christie" teātrī ar Akira Kurasova godalgoto filmu „Rashmon". Pēdējā saņēma 1. godalgu Venēcijas filmu festivālā 1951. gadā kā ārzemju labākā filma. Šai drāmatiskai filmai sekos Kenji Mizoguchi „Ugetsu", kas arī godalgota Venēcijas filmu festivālā, tikai pāris gadus vēlāk. Filma „The Gate of Hell" būs skatāma kā pēdējā festivāla ietvaros. Tā godalgota ar „Grand Prix" Kannās filmu festivālā 1954. gadā, un arī Nujorkas kritiķu atzīta kā labākā. Vēl jāpiezīmē, ka šī ir pirmā japāņu filma pēc 2. pasaules kaŗa, kas uzņemta krāsās

HIROŠIMAS TRAĢĒDIJA

Vēl daudziem būs spilgtā atmiņā Hirošimas traģēdija, kad pirmā atombumba virs Japānas nogalināja 200.000 iedzivotāju un ievainoja pāri par 80.000 personu. Šī traģēdija vēlreiz tiek atsaukta atmiņā ar franču visjaunāko filmu „Hiroshima Mon Amour", kas godalgota vairākos filmu festivālos Eiropā.

Ar savu interesanto saturu un reljefo tēlojumu tā ir visai iespaidīga savā žanrā. Šajā darbā veikli attēlots kāds sentimentāls mīlas stāsts starp japāņu architektu un franču filmzvaigzni uz Hirošimas fona. Viņi abi ir precējušies, bet kaŗš šiem cilvēkiem nodarījis lielu pārestību: architekts Luijs (Eiji Okada) zaudējis savu sievu kaut kur kalnos, bet Ellas (Emmanuela Riva) vīrs nošauts īsi pirms kaŗa beigām kādā mazā franču pilsētiņā. Filma iesākas ar Hirošimas degšanu un citiem drāmatiski aizraujošiem skatiem. Tad seko abu jauno cilvēku satikšanās, jo Ella ir tikko kā ieradusies no Parizes, lai piedalītos filmas uzņemšanā, kuŗas nolūks ir rādīt pasaulei Hirošimas neaprakstāmo traģēdiju.

Pēc tuvākas iepazīšanās, seko drāmatisks mīlas stāsts un plašs atmiņu skicējums. Garš un ciešanu pilns ir Ellas stāsts par saviem jaunības laikiem Neverā, kas ilgst varāk kā pusstundu. Nemanot ir pienācis laiks, kad aktrisei jādodas atpakaļ uz Franciju. Bet pie kā? Šis jautājums viņai liek izšķirties par palikšanu Hirošimā pie sava jaunā drauga, kas ir gatavs uzsākt laimīgāku dzīvi.

Abi galvenie aktieŗi ir kā radīti priekš savām grūtajām lomām. Sevišķi niansētu interpretāciju sniedz E. Riva, kas brīžiem ar savu pārdomāto tēlojumu mums atgādina Simoni Siņjorē. Laiku pa laikam filmas galvenā mīlas tema gan ir pārāk stiepta, bet šeit vainojams ir pats producents — Alans Resnais, kas, sajūsminājies par lieliskajiem panākumiem, aizmirsis mājās visasākās šķēres un līmes podus.

A. K.

GRĀMATA PAR BALTIJAS AIZVĒSTURI

Pazīstamā Baltijas aizvēstures pētniece lietuviete Dr. M. Gimbutiene Amerikas zinātņu akademijas uzdevumā ieradusies Londonā, lai panāktu galīgu vienošanos ar kādu Londonas izdevniecību par viņas darba „Senās tautas" izdošanu. Grāmatā būs apskatītas baltiešu kultūras aizvēsturiskos laikos.

MĀKSLA UN MĀKSLINIEKI

Bjanka Rogge pagaidām, šķiet, ir vienīgā latviete visā Toronto, kas kultivē moderno raksturdeju mākslu. Māksliniece mūs papildus informē, ka viņas iestudētās dejas „Centre Stage" teātrī tiks uzvestas visu nedēļu, no 26. septembŗa līdz 1. oktobrim. Katra izrāde sāksies precīzi pl. 8,30 vakarā. B. Rogge šoreiz iestudējusi piecas dejas, no kuŗām daudzas būs gandrīz izteikti ultra - modernas. Nenogurstošā choreografe aktīvi piedalīsies arī programmas izpildīšanā, kopā ar savu deju partneri Garbutu Robertu. Vēl jāpiebilst, ka māksliniece nule kā saņēmusi uzaicinājumu ar vairākām dejām piedalīties Toronto ukraiņu sarīkojumā, kas notiks 2. oktobrī.

☆

Kad Toronto operas sabiedrība šīni rudenī uzvedīs Verdi operu „Otello" Karaliskajā Aleksandras teātrī, titullomu dziedās itāliešu tenors Aldo Bertoči, kas savos 40 gados mācījies dziedāšanu tikai nepilnus 2 mēnešus pie kāda ne visai ievērojama dziedāšanas skolotāja. Visa pārējā skola iegūta pašmācības ceļā. Ierodoties Toronto uz operas mēģinājumiem, A. Bertoči izteicās: „Milānā ir daudz dziedāšanas skolotāju — labu un sliktu, kas bieži vien var jauna dziedoņa balsi arī samaitāt. Tādēļ es izšķiros mācīties dziedāšanu, tā sakot, uz savu roku." Patlaban dziedoņa repertuārā ir ap 150 dažādu lomu. Sevišķi atzinīgi par Bertoči balsi izteicies maestro Ernesto Barbini, kas diriģēs „Otello" izrādes.

☆

Pirmdienas vakarā Toronto Karaliskās Aleksandras teātrī atgriezās slavenā deju trupa „Les Ballets Africans," kas pagājušajā gadā izraisīja karstas debates šejienes mākslas aprindās, bet it īpaši pilsētas valdes namā. Toreiz Toronto pilsētas tēvi visām nēģeŗu dejotājām pavēlēja „apģērbties," jo dejot ar atsegtām krūtīm varot tikai Afrikā. Līdz ar šādu neizprotamu rīcību, daudzas dejas zaudēja savu autentisko vērtību. Šonedēļ izrādes iesākās bez īpašām fanfārām un „matu skaldīšanas". Kopš pagājušā gada trupa ir papildināta ar varākiem jauniem dejotājiem, tieši no Āfrikas dzungļiem.

A. K.

VAI SUMINĀSIM . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

teātrī, līdz pēdējai Baltā nama izrādei. Ādolfam Kaktiņam bija apbrīnojams spēks, un viņa spēkam — liela ietekme ne tikai operas mākslā, bet arī ārpus tās.

Kā ļoti tuvam aculieciniekam, man gribas vēl jo sevišķi atzīmēt Ādolfa Kaktiņa dziesmu un koncertu politiskās ciņas vērtību kā komūnisma, tā arī vācu okupācijas laikos. Koncerti Latviešu konzervātorijas zālē un Universitātes aulā, ar viņam speciāli rakstītām dziesmām, skanēja kā sarkanbaltsarkana karoga plivojums zem okupācijas varām. Vai kāds, kas to reiz piedzīvojis, spēj aizmirst Kaktiņa dziedājumus Rīgas Jāņa baznīcā, tradicionālos 14. jūnija koncertos, plkst. 6-os agrā rītā? Uz šiem koncertiem baznīca allaž bija pārpildīta. Arī 1. pasaules kaŗa laikā dziedātiem Ādolfa Kaktiņa un Paula Saksa koncertiem visā plašajā Krievijā, Sibīrijū ieskaitot, bija politiskas ciņas spars, kas kaŗam beidzoties, uz brīvo Latviju atsauca tūkstošiem kaŗa bēgļu, un — vēl vairāk bēgļu no sarkanarmijas.

Katram cilvēkam ir lemts pieņemties gados, pieņemties prātā un — arī novecot. Ir gauži dabiski, ka arī Ādolfam Kaktiņam reiz pienācis 75. dzīvības gads. Traģiski ir vienīgi tas, ka savu mūžu viņš atdevis Latvijas kultūrai un mākslai, bet vecuma dienas nu pavada svešā zemē. Balto bērzu un zaļo eglāju vietā viņa dārzā aug slotainas palmas, izspūruši eikalipti un svešī vīnogu ķekari. Dziesmu vietu vecajam latvju mākslinīkam ieņem olas un baltas vistiņas. Nav brīnums, ka vismaz savu 75. dzimšanas dienu svētot, viņam gribas pabūt arī Kanadā, kur daba un mežī ir tuvāki zaudētai dzimtenei, un pabūt arī starp saviem laudīm un vecajiem draugiem. Vai esam uz to sagatavojušies? Vai vienīgi Hamiltona spēs pienācīgi sagaidīt un apsveikt latvju lielāko skatuves mākslinieku?

Nav brīnums, ka Kaktiņu kaut kas velk uz Kanadu un arī pie tautiešiem ASV, bet ir brīnums, ka 75 gadu vecumā viņam vēl allaž pietiek spēka vizināties auto ratos nakti un dienu un, pa starpām, kāpt uz skatuves „Pēc kaut kā cēla, nezināma . . ." Kā saciju, Ādolfs Kaktiņš ir vienreizējs un apbrīnojams.

Vai mūsu organizācijas ir padomājušas, kā viņam pateikties un suminā t?

LABOJUMS

LA 7. septembŗa n-rā, rakstā „Robers Šūmans" pēdējā teikumā lasāms . . . „Šūmana mūzizika, kuŗa organiski pieklajas Bēthovenam . . .", bet ne paklajas, kā kļūdaini iespiests.

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

PĀRĀKAS PAR CITĀM!

Penmans

WARRANTED BY PENMANS TRADE KNIT-GOODS

IZTURĪGĀS

DARBA ZEĶES

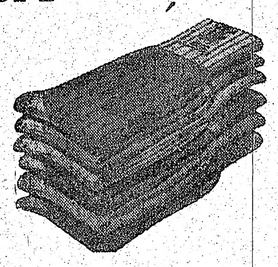

Lielā izvēlē dažāda stila un veida PENMANS DARBA ZEĶES Kādas jūs arī izvēlētos, iegūsit par zemākām cenām.

ARĪ APAKŠVEĻA — SILTĀ VEĻA

Slavens kopš 1868.

WS 10-1

LATVJU GRĀMATU RAŽA 1960.

Skaistākais un ievērojamākais mūsu grāmatniecībā

PĒTERA ŠLEMĪLA BRĪNUMAINAIS STĀSTS $5.20
J. Plēpja gravējumi kokā, dubultā iespiedumā.

PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA, 3. sējums $2.80
Visi trīs sējumi kopā maksā $7.80

J. Ezergaiļa — ANDRIEVS NIEDRA $4.80
Monografija lielā rakstnieka piemiņai, pied. 6 autori.

ASPAZIJA — Bērnības dienu autobiografija $6.80
I daļa — Zila debess, II daļa — Zelta mākoņi, lielā grezna kopsējumā ar Z. Vidberga grafiskiem zīmēj.

Kultūras Fonda laureāta Teodora Zeltiņa monumentālais romāns 2 lielos sējumos

DRUPU REPUBLIKA, 1. sēj. $5.60
Zeltiņa darbus raksturo drāmatiski spraigs, kas lasītāju saista līdz pēdējam vārdam. Vēsturisks darbs.

Skaistākā dāvana bērniem nākamos svētkos

L. Ozolkalnes proza dzejā ar Ž. Brakmaņa zīmējumiem
PĒTERĪŠA SAPNIS
Kopš gadiem nebūs redzēta tik jauka grāmatiņa $2.40

Mūsu literātūrā tuvākā laikā ienāks jauna prozas rakstniece ar romānu
SADEGUSIE SPĀRNI
Esam pieraduši, ka rakstnieki izaug lēnām. Bet šeit ir gadījums, kāds trimdā vēl nav bijis: mūsu priekšā nostājas rakstniece, kas ar Dieva dotu valodas vienkāršību un skaistumu cel epopeju latviešu sievietei — meitene, jaunava, māte, viņas laimē un likteņīgā traģismā. Mēs daudz dzirdēsim vēl no šīs rakstnieces. Tuvāka informācija sekos.

Mūsu grāmatas pieprasāmas visās latviešu grāmatnīcās.

Pasūtinot tieši apgādā, tās saņem ar 25% atlaidi.

LATVJU GRĀMATA,
P. O. BOx 332, Waverly, Iowa, U.S.A.
National Latvian Publishers, Inc.

DAUGAVAS VANAGI ANGLI

Pilnsapulce un organizācijas 15 gadu s

Bedfordas nodaļas izkārtojumā

Daugavas Vanagu Fonda delegātu sapulces pārtraukumā, sestdien, 10. septembrī, vietējās DVF nodaļas izkārtojumā, notika organizācijas 15 gadu jubilejas atzīmēšanai veltīts sarikojums. Pēc Anglijas latviešu sabiedrisko sarikojumu standarta vērtējot, notikušās svinības varētu atzīmēt par samērā plašām. Tajās piedalījās ap 250 tautiešu. Viesu vidū bija arī Latvijas sūtniecības padomnieks T. V. Ozoliņš ar kundzi, DVF valdes pr-dis L. Rumba ar valdes locekļiem, DVF revizijas komisijas locekļi, nelaika DVF valdes pr-ža A. Alksniņa kundze, plkv. A. Skurbe, daudzu organizācijas nodaļu un kopu vaditāji, delegāti, organizācijas darbinieki, Vanadzes, Vanagi un viņu darba atbalstītāji. Bedfordas nodaļas darbinieki bijā daudz pūlējušies, lai dotajos apstākļos un iespēju robežās visu jo labi noorganizētu.

Svinību ievadījumā dalībnieki ar dziļu izjūtu dziedāja Jāņa Norviļa Svēts mantojums šī zeme mūsu tautai — trīs pantus, kad zālē ienesa Daugavas Vanagu organizācijas otro tradīciju karogu. Priekšā Londonas latviešu koristi, dziedātājas krāšņajos tautas tērpos skaisti iežogoja karogu. Karoga goda sardzē E. Rudzītis, R. Cāzers un A. Kleperis. Tas ir Liepājas, Aizputes un Kuldīgas apriņķu pašvaldību un organizāciju 1943. gadā Latviešu leģiona 15. div. Prettanku bataljonam dāvātais karogs, kas pēc kaŗa nodots DV organizācijas glabāšanā, un centrālā valde savā laikā to pieņēmusi par organizācijas otro tradīciju karogu.

Svinīgo aktu atklāja DVF valdes pr-dis L. Rumb aicināja plkv. A. Sk svētku runu. Mūsu p stājās Latvijas armij dis, kuŗu nav liekuši darbā un trimdas gadi ar možu skatu vēro notikumus. Pulkvedi dien ir cīnītājs — LN lis un DVF Mančes loceklis, ir stāvējis organizācijas dibinās delgadā un tās da matu likšanas Anglijā

Viņš uzsvēra, ka DV ir organizācijas uzbū kratiskie principi. U mu, kas DV saista k vedis atbildēja: „Tā i uz mūsu tautu, dzirksts, visa latvis vērtēšana. Saimes dod apziņu, ka atsevi neesam vieni, bet ir mūsu darba daritāji.

Tad jautājums — darbu turpinās nākot Tā būs jaunatne. T niņa pievēršama lat lām, jaunatnes kursi cijām. Mēs pamatott mūsu jaunatne i dz svešatnē paliks uzti tautai!" Sekojot pulkv jumam, pār svinību lūpām pacēlāti plūd himnas skaņas.

Asistējot DVF val L. Rumbam, plkv. pasniedza organizāci jas gadījumā piešķi vojumus. Org. centr piešķirtās DV krūš zeltā saņēma Irmgar Fricis Kursietis, Jān Kārlis Ampermanis. valdes piešķirtos Atz stus saņēma E. R Dzenis, P. Jendriks, Lideks, Darley Moo Upenietis. Atzinība piešķirti A. Puleram nim, J. Komisāram lim, P. Dūdaram, J. Eglītim, J. Bac Česterim, A. Blauan R Lazdiņam, R. Ro Buševicam, K. Bē Bekam un Dzintarz gavas un Zuikas v Sos Atzinības rakstus kotnē pasniegs kūd izdevībā, saņēmēji darbības vietās.

Sekojošā koncertā atskaņoja Londonas ris, komponista Alb vadībā. Tikai nedau 20 koristu lielā dzie saime, dižā dirigenta ri stundai ilgā priek manīgajiem klausīt dāja skaistu baudīju ņigo programmas d DVF valdes pr-ža pateicības vārdi un dziedātā Daugava dziesma.

Sarīkojumu beigu dalībnieki mielojās sarūpētiem galdiem, baudot simbolisku sviesta kripatu, līdz konservu šķēlei un ju, kādu devu pirm baudījuši zēdelghēm „Papildporcijās" ņas, kāposti un c Saviesīgā daļa ar d dejām beidzās pusn bedfordiešiem un v sekmējuši jubilejas labu izdošanos!

AICINĀJU DZIEDĀTĀ

Viru koris „Viesīt pēc vasaras pārtrau kal atsācis mēģināj vadā kora diriģents

Kora darbībā šog dzēts vispirms sag grammu 18. novem tad vēl pirms šā g ir paredzēts koncert (Ont.) un 1961. gad Toronto. Līdztekus koris gatavos arī vi grammu 3. Latvie svētkiem Kanadā, septembrī.

Jauni dziedātāji ties visās balsīs mēģ kā, katru otrdien plkst. 8.00, Sv. Bar cas kora zālē, pagra forth Ave. (Danfort ton Ave. stūrī), va 8-9445 (vakaros).

Ko

MARKU IZST

Toronto internaci tūta filatelistu klu septembrī no pl. 709 College St., ma Rādīs arī filmas.

OLIMPISKO REKORDU ZĪMĒ

15 DZIMSANDIENAS KLINĢERI

Laikā, kad visa pasaule dzīvo ja zem olimpisko rekordu zīmes, savi īpatnēji rekordi uzstādīti arī citās dzīves nozarēs. Tā dzimšandienas klinģeru ēšanā noteikti neoficiālu rekordu uzstādījis gleznotājs Otto Grebže, kas savas 50 gadu jubilejas izstādes laikā, pacienādams draugus un izstādes apmeklētājus, palīdzējis tiem apēst 15 dzimšanas dienas klinģerus. Protams, īstus, kā kādreiz Latvijā — ar safrānu, rozinēm un pulka mandelēm . . . Protams, trūkst oficiāli apstiprinātu ziņu, cik daudz pie šo klinģeru apēšanas patērēts slapjuma — kafijas un citu labumu veidā, toties nav noslēpums, ka Grebže pārdevis izstādē 56 darbus. Un arī tas ir noteikti rekords! Izstāde tagad pārcelta uz Montreālas pievārti Lorenču kalnos, kerāmiķes Freimanes salonā, bet vai arī tur turpinās klinģeru ēšana, jāšaubās . . .

KĀ NOVERTĒT GLEZNU?

Runājot par gleznieciību, prātā nāk kāds pavisam īpatns

VAI SUMINĀSIM . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

teātrī, līdz pēdējai Baltā nama izrādei. Ādolfam Kaktiņam bija apbrīnojams spēks, un viņa spēkam — lielā ietekme ne tikai operas mākslā, bet arī ārpus tās.

Kā ļoti tuvam aculieciniekam, man gribas vēl jo sevišķi atzīmēt Ādolfa Kaktiņa dziesmu un koncertu politiskās ciņas vērtību kā komūnisma, tā arī vācu okupācijas laikos. Koncerti Latviešu konzervātorijas zālē un Universitātes aulā, ar viņam speciāli rakstītām dziesmām, skanēja kā sarkanbaltsarkana karoga plivojums zem okupācijas varām. Vai kāds, kas to reiz piedzīvojis, spēj aizmirst Kaktiņa dziedājumus Rīgas Jāņa baznīcā, tradicionālos 14. jūnija koncertos, plkst. 6-os agrā rītā? Uz šiem koncertiem baznīca alažbija pārpildīta. Arī 1. pasaules kara laikā dziedātiem Ādolfa Kaktiņa un Paula Saksa koncertiem visā plašajā Krievijā, Sibīrijā ieskaitot, bija politiskas ciņas spars, kas karam beidzoties, uz brīvo Latviju atsauca tūkstošiem karamēdīgu, un — vēl vairāk bēgļu no sarkanarmijas.

Katram cilvēkam ir lemts pieņemties gados, pieņemties prātā un — arī novecot. Ir gauži dabiski, ka arī Ādolfam Kaktiņam reiz pienācis 75. dzīvības gads. Traģiski ir vienīgi tas, ka savu mūžu viņš atdevis Latvijas kultūrai un mākslai, bet vecuma dienas nu pavada svešā zemē. Balto bērzu un zaļo egļāju vietā viņa dārzā aug slotaīnas palmas, izspūruši eikalipti un sveši vīnogu ķekari. Dziesmu vietu vecajam latvju mākslinīekam ieņem olas un baltas vistiņas. Nav brīnums, ka vismaz savu 75. dzimšanas dienu svētot, viņam gribas pabūt arī Kanadā, kur daba un meži ir tuvāki zaudētai dzimtenei, un pabūt arī starp saviem ļaudīm un vecajiem draugiem. Vai esam uz to sagatavojušies? Vai vienīgi Hamiltona spēs pienācīgi sagaidīt un apsveikt latvju lielāko skatuves mākslinieku?

Nav brīnums, ka Kaktiņu kaut kas velk uz Kanadu un arī pie tautiešiem ASV, bet ir brīnums, ka 75 gadu vecumā viņam vēl allaž pietiek spēka vizināties auto ratos nakti un dienu un, pa starpām, kāpt uz skatuves „Pēc kaut kā cēla, nezināma . . ." Kā saciju, Ādolfs Kaktiņš ir vienreizējs un apbrīnojams.

Vai mūsu organizācijas ir padomājušas, kā viņam pateikties un suminātˀ

LABOJUMS

LA 7. septembra n-rā, rakstā „Robers Šūmans" pēdējā teikumā lasāms . . . „Šūmana mūzika, kura organiski p i e k ļ a u j a s Bēthovenam . . ", bet ne pakļaujas, jā kļūdaini iespiests.

TIŅŠ

ORTA FIRMA
tus ar modernām mašīnām
). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
Dovercourt Rd., Toronto.

ATU RAŽA 1960.
vērojamākais mūsu
tniecībā
MAINAIS STĀSTS $5.20
dubultā iespiedumā.
MATA, 3. sējums $2.80
ksā $7.80
IEDRA $4.80
ka piemiņai, pied. 6 autori.
autobiografija $6.80
ļa — Zelta mākoņi, lielā
idberga grafiskiem zīmēj.
dora Zeltiņa monumentā-
os
K A, 1. sēj. $5.60
rāmatiski spraigs, kas la-
vārdam. Vēsturisks darbs.
niem nākamos svētkos
z. Brakmaņa zīmējumiem
P N I S
ta tik jauka grāmatiņa $2.40
ienāks jauną prozas rakstniece
nānu
S I E S P Ā R N I
izaug lēnām. Bet šeit ir gadī-
is: mūsu priekšā nostājas rakst-
odas vienkāršību un skaistumu
— meitene, jaunava, māte, viņas
Mēs daudz dzirdēsim vēl no šīs
u informācija sekos.
s visās latviešu grāmatnīcās.
ās saņem ar 25% atlaidi.

GRĀMATA,
averly, Iowa, U.S.A.
n Publishers, Inc.

DAUGAVAS VANAGI ANGLIJĀ

Pilnsapulce un organizācijas 15 gadu svētki

Bedfordas nodaļas izkārtojumā

Daugavas Vanagu Fonda delegātu sapulces pārtraukumā, sestdien, 10. septembrī, vietējās DVF nodaļas izkārtojumā, notika organizācijas 15 gadu jubilejas atzīmēšanai veltīts sarīkojums. Pēc Anglijas latviešu sabiedrisko sarīkojumu standarta vērtējot, notikušās svinības varētu atzīmēt par samērā plašām. Tajās piedalījās ap 250 tautiešu. Viesu vidū bija arī Latvijas sūtniecības padomnieks T. V. Ozoliņš ar kundzi, DVF valdes pr-dis L. Rumba ar valdes locekļiem, DVF revīzijas komisijas locekļi, nelaika DVF valdes pr-ža A. Alksniņa kundze, plkv. A. Skurbe, daudzu organizācijas nodaļu un kopu vadītāji, delegāti, organizācijas darbinieki, Vanadzes, Vanagi un viņu darba atbalstītāji. Bedfordas nodaļas darbinieki bijā daudz pūlējušies, lai dotajos apstākļos un iespēju robežās visu jo labi noorganizētu.

Svinību ievadijumā dalībnieki ar dziju izjūtu dziedāja Jāņa Norviļa Svēts mantojums šī zeme mūsu tautai — trīs pantus, kad zālē ienesa Daugavas Vanagu organizācijas otro tradiciju karogu. Priekšā Londonas latviešu koristi, dziedātājas krāšņajos tautas tērpos skaisti iežogoja karogu! Karoga goda sardzē E. Rudzītis, R. Cāzers un A. Kleperis. Tas ir Liepājas, Aizputes un Kuldīgas apriņķu pašvaldību un organizāciju 1943. gadā Latviešu leģiona 15. div. Prettanku bataljonam dāvātais karogs, kas pēc kara nodots DV organizācijas glabāšanā, un centrālā valde savā laikā to pieņēmusi par organizācijas otro tradiciju karogu.

Svinīgo aktu atklāja DVF valdes pr-dis L. Rumba un uzaicināja plkv. A. Skurbi teikt svētku runu. Mūsu priekšā nostājās Latvijas armijas pulkvedis, kuŗu nav liekuši ilgie mūža darba un trimdas gadi, bet kuŗš ar možu skatu vēro tagadnes notikumus. Pulkvedis šobaltdien ir cinītājs — LNPL locekļis un DVF Mančesteras nod. locekļis, ir stāvējis kūmās pie organizācijas dibināšanas Zēdelghēmā un tās darbības pamatu likšanas Anglijā.

Viņš uzsvēra, ka DV stiprums ir organizācijas uzbūves demokraciskie principi. Uz jautājumu, kas DV saista kopā, pulkvedis atbildēja: „Tā ir milestība uz mūsu tautu, nacionālā dzirksts, visa latviskā augstu vērtēšana. Saimes salidojumi dod apziņu, ka atsevišķie locekļi neesam vieni, bet ir vēl daudzi mūsu darba daritāji.

Tad jautājums — kas mūsu darbu turpinās nākotnē?

Tā būs jaunatne. Tālab uzmanība pievēršama latviešu skolām, jaunatnes kursiem un sekmcijām. Mēs pamatoti ceram, ka mūsu jauriatne i dzimtenē, i svešatnē paliks uzticīga savai tautai!" Sekojot pulkveža aicinājumam, pār svinību dalībnieku lūpām pacilāti plūda Latvijas himnas skaņas.

Asistējot DVF valdes pr-dim L. Rumbam, plkv. A. Skurbe pasniedza organizācijas jubilejas gadījumā piešķirtos apbalvojumus. Org. centrālās valdes piešķirtās DV krūšu nozīmes zeltā saņēma Irmgarde Zariņa, Fricis Kursietis, Jānis Ranka un Kārlis Ampermanis. Bet DVF valdes piešķirtos Atzinības rakstus saņēma E. Rudzītis, J. Dzenis, P. Jendriks, R. Priede, J. Lideks, Darley Moor kopa, A. Upenietis. Atzinības raksti vēl piešķirti A. Puleram, J. Dreimanim, J. Komisāram, J. Grugulim, P. Dūdaram, K. Graudam, J. Eglītim, J. Bachmanim, D. Česterim, A. Blauam, K. Kūlim, R. Lazdiņam, R. Reneisam, V. Buševicam, K. Bērziņam, A. Bekam un Dzintarzemes, Daugavas un Zuikas vīru koŗiem. Šos Atzinības rakstus tuvākā nākotnē pasniegs kādā piemērotā izdevībā, saņēmēju dzīves un darbības vietās.

Sekojošā koncertā 12 dziesmas atskaņoja Londonas latviešu koris, komponista Alberta Jēruma vadībā. Tikai neilgu vairāk kā 20 koristu lielā dziesmu draugu saime, dižā diriģenta vadībā, pāri stundai ilgā priekšnesumā uzmanīgajiem klausītājiem sagādāja skaistu baudījumu. — Svinīgo programmas daļu noslēdza DVF valdes pr-ža L. Rumbas pateicības vārdi un kopīgi nodziedātā Daugavas Vanagu dziesma.

Sarīkojumu beigu daļā visi tā dalībnieki mielojās pie Vanadžu sarūpētiem galdiem, vispirms iebaudot simbolisku devu — sviesta kripatu, līdzi maizes un konservu šķēlei un melnu kafiju, kādu devu pirms 15. gadiem baudījuši zēdelghēmieši.

„Papildporcijās" sekoja desiņas, kāposti un citi gardumi. Savjesīgā daļa ar dziesmām un dejām beidzās pusnaktī. Paldies bedfordiešiem un visiem, kas sekmējuši jubilejas sarīkojuma labu izdošanos!

J. F.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

OLIMPISKO REKORDU ZĪME

15 DZIMŠANDIENAS KLIŅĢERĪ

Laikā, kad visa pasaule dzīvo *ja zem olimpisko rekordu zīmes*, savi īpatnēji rekordi uzstādīti arī citās dzīves nozarēs. Tā dzimšandienas kliņģeru ēšanā noteikti neoficiālu rekordu uzstādījis gleznotājs Otto Grebže, kas savas 50 gadu jubilejas izstādes laikā, pacienādams draugus un izstādes apmeklētājus, palīdzējis tiem apēst 15 dzimšanas dienas kliņģerus. Protams, īstus, kā kādreiz Latvijā — ar safrānu, rozīnēm un pulka mandelēm . . . Protams, trūkst oficiāli apstiprinātu ziņu, cik daudz pie šo kliņģeru apēšanas patērēts slapjuma — kafijas un citu labumu veidā, toties nav noslēpums, ka Grebže pārdevis izstādē 56 darbus. Un arī tas ir noteikti rekords! Izstāde tagad pārcelta uz Montreālas pievārti, Lorenču kalnos, kerāmiķes Freimanes salonā, bet vai arī tur turpinās kliņģeru ēšana, jāsaubās . . .

KĀ NOVĒRTĒT GLEZNU?

Runājot par gleznieciību, prātā nāk kāds pavisam īpatns gleznas vērtēšanas veids, kādu piedzīvojis J. Deksnis savā izstādē. Kad Dr. J. Karols, interesēdamies par kādu Latvijas skatu, kur redzami vairāki siena vezumi, apjautājies par šīs gleznas cenu, un autors to uzreiz nezināmajis pateikt, klātesošie mēģinājuši cenu noteikt citādi: uz ātru roku aplēsts, cik Latvijā maksājis vezums siena, un tad summa pareizināta ar vezumu skaitu gleznā. Cena izkalkulēta apmēram uz 40 dolariem . . .

Pēc šī principa rēķinot, plāni toties izgājis vecmeistaram A. Nulītim, kas DV grāmatnīcai tai pašā laikā pārdošanai atnesis skaistas tulpes. Diemžēl, mākslinieks bija savā kompozicijā paredzējis tikai 6 ziedus, un zinātāji tūlit notaksējuši gleznu par $1.50 — pusduča tulpju cenā . . .

Saki nu vēl, ka dzīvē visas vērtības nav relatīvas.

Ikars.

JA SŪTĀT DĀVANU
SAIŅUS
PIEDERĪGAJIEM
uz
LATVIJU,
TAD UZTICIET TOS
DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St.,
Toronto 2 - B,
Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu,
sekojiet sludinājumiem.

NO REKORDISTA PAR MILJONĀRU

J. KONRADA PANĀKUMI TELEVIZIJĀ

Sidnejā (K) — Pasaules rekordists 1500 metros un zelta medaļas ieguvējs Romas olimpiskajās peldēšanas sacīkstēs, Jānis Konrads nule kā „iepeldējis" arī televīzijā. Visā Austrālijā patlaban regulāri pārraida programmu ar nosaukumu „John Konrads Show". Jānis pēdējā laikā pievērsies arī dziedāšanai, un skaņu plates, kuŗas izdiedās Jānis Konrads, jau varbūt vistuvākā nākotnē atskaņos visā Rietumu pasaulē.

Peldēšana J. Konradu padarījusi slavenu, bet televizija ir tā, kuŗā viņš saskata savu nākotni, kas varētu būt arī tāda, ka Jāņa tagadējo apzīmējumu — „rekordists", nomainīs vārds — „miljonārs". Jaunais sportists pirmo interesi par televiziju izrādījis pirms 4 gadiem, stāsta Melburnas žurnāls „Listener In TV".

J. Konrada toreiz ātri pieaugošie sasniegumi peldēšanā, noveda viņu intervijās un skatēs TV raidījumos. Kaut Jānis ļoti daudz trenējās peldēšanā un tikpat daudz mācījās, viņš atlicināja laiku apmeklēt televizijas staciju Sidnejā, kur iepazinās ar daudzām austrāliešu slavenībām šajā nozarē. Pirms gada J. K. izšķīrās pieteikties par kandidātu TV raidījumu pieteicēja darbam Sidnejā, bet saņēma atbildi, ka pirms pretendēšanas uz šo nodarbošanos, viņam jāvelc daudz mēģinājumu.

Jānis tomēr nenobijās. Viņš nopirka TV aparātu un stundām ilgi „studēja" televizijas zvaigžņu balsis un uzstāšanos. Mazliet gan cieta mācībā, bet jaunais rekordists sevi bija jau ievērojami apslīpējis nākotnes darbam. Turpinot draudzību ar slavenībām, Jānis nedēļas nogalēs tās ielūdza pie sevis mājās un rādīja savas „televizijas skates". Jānis drīzi izlaboja savas kļūdas un mācījās skaidru izrunu. Neskaitāmas stundas uz mazā ekrāna viņš vēroja Grēmu Kenediju, Briānu Hendersonu, Bobu Daieru un citus Austrālijas pazīstamākos televizijas ļaudis.

Piedaloties peldēšanas sacensībās dažādās Austrālijas malās, J. Konrads ar draugu palīdzību sapazinās ar jaunām topošām zvaigznēm TV programmu izpildītāju vidū. Jānim jautāja, vai tās būtu ar mieru doties uz Sidneju, lai piedalītos televizijas raidījumos, kad viņš pats jutīsies pietiekami spēcīgs uzņemties savas programmas vadību. Starp šīm jaunajām zvaigznēm bija trompetists Dons Ravertijs, dziedonis un ģitarists Rendijs Ross, māsas Teilores, baritons Tonijs Kots u. c. Izmantojot par vienības pamatu trīs Sidnejas jauniešus, kas televizijā uzstājas ar vārdu „The Toppers", J. K. noorganizēja ansambli ar jauniem vieglās mūzikas pārstāvjiem no visas Austrālijas. Nodibinot 4 vīru mūziķu vienību „The Kaydets" ar Ņūkāslas pianistu Varenu Karu, Sidnejas saksafonistu Trevoru Fārneru, ģitaristu Ediju Mozi un Melburnas bundzenieku un vibrafonistu Gilu Metjūsu, J. Konrads sa-

(Nobeigums 8. lpp.)

Savienotas VALSTĪS

NJUJORKA

◎ **DV kārtējā mēneša sanāksmē Yorkville Templī žurnālists Viktors Neimanis stāstīs par latviešu kultūras dzīvi Eiropā un Amerikā. Pēc tam savus darbus lasīs J. Krēsliņš, R. Mūks, G. Saliņš un L. Tauns. Noslēgumā Vanadžu rīkotais kafijas galds. Sīnī sanāksmē izlozēs arī 14. jūnija akcijas 5 gleznas.**

ČIKĀGA

◎ Krolla Kultūras birojs 1960. /61. g. sezonu atklāja sestdien, 17. septembrī, plkst. 5 p.p. ar jaunās mākslinieces Leldas Vinteres gleznu skati. Leilda Vintere dzimusi 1937. g., Jelgavā. Kā maza meitenite viņa nonāk bēgļu gaitās Vācija, tad 1950. gadā Čikāgā, kur 1959. g. beidz Čikāgas mākslas institūtu ar BFA gradu. Viņa sekmīgi piedalījusies vairākās izstādēs, gūdama uzslavas un balvas, 17. septembrī bija viņas 1. patstāvīgā izstāde.

Turpat notika grāmatu izstāde, 1958., 1959. un 1960. g. izdevumi, kuŗus interesenti varēja iegādāties ar 25% atlaidi. Arī keramikas darbu klāsts bija bagātīgi pārstāvēta ar interesantiem darbiem. Ar saviem darbiem piedalījās Reinis Eikens un Al. Rubulis.

DETROITA

◎ Soruden paiet desmit gadu, kopš pie Latviešu apvienības Detroitā nodibinājās latviešu skola. Tā uzsāka darbību 1950. gada septembrī, A. Neparta vadībā. Internacionālā institūta vecajās telpās, ar apm. 30 skolēniem. Vēlāk, sākoties rosīgākam draudzes darbam un regulāriem dievkalpojumiem, skola pārcēlās uz draudzes telpām, savienojot skolas laiku ar latviešu dievkalpojumu, pēc kām skolēnu skaits dubultojās (65).

Pirmie skolotāji bija: A. Neparts, O. Abermane, F. Sīpols, L. Viksna, A. Zariņa un J. Purviņa (Circene). Skolotājs skaits un sastāvs pēc tam ir stipri mainījies, un bez jau minētajiem kā skolotāji ir dabojušies arī: M. Amerika, H. Balode, A. Birne, L. Gleške, R. Grauds, R. Grote, L. Kārkliņa, E. Kokle, A. Lenša (Pērnava), A. Līventāle, māc. V. Līventāls, E. Mičule, V. Pavloviča un māc. J. Sīpols.

Pašreiz kā skolotāji darbojas: Ž. Balode, L. Viksne, H. Gote, V. Pavloviča un māc. J. Sīpols, bet jaunajā mācības gadā darbosies arī A. Lenša.

Atzīmējams, ka visus desmit gadus nepārtraukti skolā darbojies L. Viksne.

Svētdien, 25. septembrī, plkst. 10.00 bērnu reģistrēšana svētdienas skolā; pl. 11.00 skolas sākuma dievkalpojums.

Sākot ar 1960. g. pavasari, latviešu skolu beigušajiem ir iespēja mācīties tālāk latviešu valodu pie mag. phil. Rasmas Sinātes, kur bez atlīdzības tiek noturētas latviešu valodas stundas katru otru ceturtdienu no pulkst. 7-8 vakarā. Pašlaik šīs latviešu valodas stundas apmeklē 6 skolēni.

◎ Krišjāņa Barona 125 gadu dzimšanas dienu atzīmēs Latviešu apvienība svētdien, 30. oktobrī, pēc dievkalpojuma Holmes Memorial Methodist Church zālē.

◎ Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes gadskārtējais bazārs notiks svētdien, 9. oktobrī, Internacionālā institūta telpās, 111 E. Kirby.

◎ Baltiešu komiteja Detroitā rīko 22. oktobrī, pulksten 7.30 vakarā Belle Isle Casino telpās Baltiešu draudzības vakaru. Ieeja pret ielūgumiem, iepriekš pieteicoties pie LAD valdes locekļiem vai pa telefonu TO 5-9624.

◎ Latviešu apvienības Detroitā valdes sēdē, priekšsēža Oskara Dekšņa vadībā pārrunāja dažādus darbības jautājumus un ierosinājumus, skaŗot arī koncertu abonementa akciju, ceļojošā teātŗa viesošanos un turpmākos sarīkojumus. Piešķīra līdzekļus balvas iegādei skautu sacensībām.

Ievērojot Baltiešu komitejas rīkoto draudzības vakaru krāšņajās Belle Isle Casino telpās, LAD valde nolēma šogad paredzēto rudens balli nerīkot.

◎ Latviešu gaidu priekšniece vad. E. Laufere viesojoties Detroitā iepazinās ar Abavas 30. gaidu vienības darbību un savukārt iepazistināja gaidas un viņu vecākus ar gaidu organizācijas pirmsākumiem Latvijā.

BAFALO

◎ Bafalo latviešu kluba rīkotā ceļojošā teātŗa viesizrāde ar Anšlava Eglīša lugu „Pēc kaut kā cēla, nezināma" . . . notiks 25. septembrī, plkst. 18.00 Ukrine St Johns auditorijā, 158 German Street (Grant ielas stūrī). Ar šo lugu Ādolfs Kaktiņš atskatās uz 75 mūža gadiem. Tēlotāji: Ādolfs Kaktiņš, Ksenija Brante, Jānis Šāberts un Alma Mača. Biļetes iepriekš dabūjamas pie kluba kasiera A. Zaķīša un izrādes dienā pie kases. Gaidām ciemiņus arī no kaimiņu novadiem — Niagaras, St. Katrīnām un Ročestras.

◎ Svētdien, 11. septembŗa dievkalpojumā bija sapulcējušies ap 35 dievlūdzēji, to vadīja māc. J. Vējiņš. Pēc dievkalpojuma draudzes nama apakšējā zālē notika draudzes padomes un revīzijas komisijas sēde.

◎ Rasmu Maisiņu ar Robertu Henriju Šaw salaulājis māc. J. Vējiņš.

AURORĀ (ILL.)

25. septembrī, plkst. 3 pp., Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawson Place, dievkalpojums un evētdienas skola. Māc. A. Rautenšilds.

OKLANDĒ (Kalif.)

◎ Tautas sēru dienas sarīkojuma rīcības komiteja ziņo un izsaka pateicību par palīdzībai aiz dzelzs aizkara šai dienā ieņemtiem $691,25. Izdevumus $75.00 atskaitot, iegūts tīrs atlikums — $616,25, kas nosūtīts Organizāciju sadarbības komitejai Zviedrijā. Šīnī palīdzības darbā bija apvienojušās visas Ziemeļkalifornijas draudzes un organizācijas.

◎ Uz 60 mūža gadiem 21. septembrī atskatās bij. Liepājas komercskolas direktors Mārtiņš Grīnbergs, kas dzīvo Pitsburgā.

◎ Uz 70 mūža gadiem 17. septembrī San Mateo, Kalifornijā, 608 Woodsyde Way, atskatījās skolotāja Zelma Sūna. Viņa ir čakla Ziemeļkalifornijas latviešu ev. - lut. draudzes darbiniece, kas piedalās bērnu un jauniešu reliģiskā audzināšanā un ar referātiem kuplinājusi draudzes sarīkojumus. Viņas dzīvesbiedrs — virsnieks Latvijas armijā ir miris, bet dēls — leģionārs krītis gūstā un nonāvēts okupētajā Latvijā.

KALAMAZŪ

◎ DV apvienība sarīkojumu sezonu ievadīja 10. septembrī ar Rudens balli. Sarīkojums bija labi apmeklēts un apvienībai deva apm. $500,00 ieņēmumu.

◎ Kalamazū latviešu sabiedrībai par tradiciju kļuvis, ka mācības gadu uzsākot vai nobeidzot, tāpat Draudzīgā aicinājuma dienas atcerē, tā ir kopā ar latviešu skolas saimi. Šogad, mācības ievadot 10. septembrī, bez kuplā bērnu skaita bērnu vecāku, latviešu skolai dievpalīgu vēlēja: ASV latviešu skautu priekšnieks, vad. A. Artmanis, koŗa „Dziesmu Vairogs" pr-ks E. Šmits, Kalamazū ev. - lut. draudzes priekšnieks J. Gailis, Jaunatnes kopas priekšniece B. Vinklere, skautu vecāku padomes priekšnieks J. Zands un DV apvienības priekšnieks A. Mežsēts. Rakstveidā sveica Latviešu b-bas priekšnieks A. Grotēns. Skolas gadu uzsākot, svētrunu teica māc. A. Piebalgs, bet sapulcējušos saimi uzrunāja skolas pārzinis A. Kaugars. Pirmajā dienā skolā bija ieradušies 63 bērni, kas mācīsies bērnu dārzā, pirmskolā, septiņās klasēs un ģimnazijā, 12 skolotāju vadībā. Mācības notiks sestdienās no plkst. 1.30 līdz 5.30 p.p., draudzes namā, 828 S. Rose ielā. Jauni skolēni visās klasēs vēl var pieteikties pie skolas pārziņa.

◎ Dr. V. Muižnieka ģimene aplaimota ar otru atvasīti — meitiņu.

◎ Karadienestā iesaukts A. Kaire.

SIETLA, VAŠ.

◎ Sietlas un Vašingtonas studentu kopas riko sestdien, 24. septembrī, plkst. 7 vak. Latviešu namā, Latvijas universitātes atceres dienu. Atceres brīdi ievadīs garīgs akts. Akadēmisko runu teiks prof. P. Dermanis par tematu „Augkopības pētījumu īpatnības Savienotās Valstīs. Aktam sekos saviesīgā daļa ar dziesmām un deju. Piedalīšanās saviesīgā daļā, ieskaitot vakariņas, $3.00 no personas.

◎ Latviešu bērnu vasaras nometnes dalībnieki šogad pulcējās skaisto „Kaskādu" kalnu piekājē. Nometnes dalībnieku skaits, ieskaitot mātes, vecmāmiņas un nometnes personālu, sasniedza 104 personas.

No vecākās paaudzes nometnes vadītājos darbojās: Atis Pētersons, Alīda Grīnberga, Rita Dūce, Ilga Grava un saimnieciskais vadītājs Vilis Rūsis. No jaunajiem vadītājiem: Velta Grīnhāgena, Ruta Dūmiņa, Sarmīte Pakalna, Līga Morusa, Dace Mača, Vismands Valdnieks, Justs Karlsons, Rainis Ritelis un Māris Skuja.

Nometnes saimniecības pienākumus pildīja Lucija Ansiņa.

Sekojot iepriekšējo gadu paraugam, visi nometnes dalībnieki saziedoja $32,32 nosūtīšanai Archibiskapam T. Grīnbergam, trūcīgo bērnu atbalstam Vācijā. Tāpat nometnes dalībnieki ar labākiem novēlējumiem nosūtīja vēstuli Jānim un Ilzei Konradiem uz Romu.

◎ Latviešu namā notika latviešu jaunatnes vadītāju kursi, kurus rīkoja latviešu bērnu vasaras nometnes komiteja, bet kursus noorganizēja un vadīja Ludmila Reistere.

Kursos bija pieteikušies 27 kursanti, vecumā no 15 līdz 30 gadiem. Programmā bija sekojoši priekšmeti: Nometnes organizēšana, ugunskura programmas sagatavošana. Vadīšanas principi, tēmatikas ētiskās stundas, latviešu literatūra, bērnu audzināšana un attīstība, dziedāšana, tautas dejas, sporta spēles un rotaļas, mākslas izstrādājumi, rita vingrošana, stafetes un sacīkšu organizēšana.

Par sekmīgiem kursantiem sevi atestēja: Justs Karlsons, Reinis Ritelis, Māris Skuja, Vismands Valdnieks, Ieva Lazdiņa, Rūta Dūmiņa, Dace Maća, Velta Grīnhagena, Sarmīte Pakule, Sarmīte Pakalna un Līga Morusa.

BLĀZMA PĀR DZĪVĪBAS KOKU

RĪTDIENAS AICINĀJUMS

(2)

Atziņas, ka cilvēci var glābt tikai garīga augšāmcelšanās, dzirdamas Rietumu pasaules rakstnieku sanāksmēs, un šīs atziņas sāk pamazām apaugļot arī Rietumu rakstniecību. Pat franču literātūrā, kas visus pēckara gadus bija eksistenciālistu un bezcerīgo gūstā, manāmas nemierīgas apakšstrāvas, kā pavasara ūdeņi zem ledus. Īsti dumpinieki ir ungāru trimdas dzejnieki. Šī dumpīguma iemesls nav tikai ungāru asinis vai 1956. gada revolūcijas ietekme, bet gan jūtīgums pret sāpju trīsām ievainotajā cilvēcē. Arī Austrumu ziemā daži cīruļi pamodušies un uzdrīkšējušies saukt pavasari, un viņu balsis atskanējušas līdz mums.

Vai mūsu jaunie dzejnieki nejūt laikmeta apakšstrāvas, nedzird rītdienas aicinājumu?

Laužiet mana tumsas cietuma vārtus un esiet man ceļazīmes, tad es nākšu!

Nelaimīgs ir dzejnieks, kuŗš kļūst formas vergs, bet vēl nelaimīgāks tas, kuŗš nespēj būt formas kungs. Senie grieķi teica, ka labs vins garšo tikai tad, ja tas liets skaistā traukā. Tomēr, nenoliegsim, ka mēs vīnu dzeŗam nevis trauka, bet paša vīna dēļ. Pils kļūst nozēlojamu ēnu mīlotēklis, ja to pamet cilvēki. Visrūpīgāk slīpētā forma ir šāda ēnu pils, ja no tās neskan gara balss. Cilvēcei ir skaisti vīna trauki, bet vīns tajos zaudējis stiprumu: viņam vajadzīgs raugs — dumpīgs raditājs gars.

Dzejniekiem jākļūst par šo raugu. Ievainotā cilvēce negrib un nedrīkst mirt, jo viņa ir grūta ar jaunu laikmetu.

Vecajā pasaulē idejas nav izsikušas, arī jaunie nav ideju nabagi. Pārmetumi nepelnīti. Bet jau teicu, ka tikai nelga varētu gribēt, lai katrs būtu ideālists. Cilvēki mērojami ar taisnīgu saprāta mērauklu, un tā nosaka, vai individs vērtējams un lietojams kā darba gars vai kā darba rokas. Bet lai darba gars nenicina darba rokas: bez pajumtes, dienišķās maizes un apģērba nevar dzīvot arī ideālists. Ideālisti, darba gari un raditāji visos laikos un visām kultūras tautām bijuši maza, lieliem pienākumiem pārslogota un lielas atbildības nesēja izlase, ko Dievs rūdījis pārbaudījumu uguni. Mūsu tauta nav izņēmums. Dievs katram cilvēkam devis šaubas. Šaubu rūgto vīnu visi esam dzēruši bagātīgi. Visi domātāji un raditāji dzēruši šaubu vīnu, ko nabadzības lāsts, trimda un cilvēku stulbums bieži pārvērš žulti. Vajadzīga liela spīts, lai šo žulti dzeŗot nezaudētu ticību saviem fantasta sapņiem. Mums ir viri, kas kļuvuši remdeni, savām idejām neuzticīgi, vai tās pavisam atmetuši: viņi nav izturējuši žults rūgtumu. Daži izturējuši un izauguši par milžiem. Mūsu tautā atdzims un kāps kalnā, ja jaunie ideāli un raditāji apaugļosies ar šo milžu garu.

Mūsu jaunatne ir aktīva. To pierāda tās preses izdevumi, organizācijas, kongresi. Jaunatnes ideālistlem augošajiem milžiem — ir idejas, bet tās vēl nav izkristallizējušās, nav vēl izaugušas par ideoloģiju. Un tas ir dabīgi, jo vēl nekad nav dzimuši pieauguši cilvēki, nevienai tautai nav bijusi nobriedusi jaunatne.

Pienāks diena, kad mūsu jaunatne būs nobriedusi, kad tai būs sava ideoloģija. Kāda tā būs, par to atbildīgi tie, kuŗus rītdiena aicina būt viņai par cejazīmēm. Un te lai lielā nopietnībā sevi sveŗ un vērtē jaunie dzejnieki. Viņi būs rītdienas celaži mūsu tautai. Kādas tās būs?

Kādēļ paliek nepārdzīvotas un nelasītas dzeju grāmatas? Dzeja nav interesanta lasāmviela katram lasītājam. Dzejas lasītāji grib, lai grāmatā iespiestie vārdi mirdz pārliecīgā gaismā, lai no lappusēm dveš elpa, kas dod dzīvību, lai runā personības gars, kas lasītāju spēj lielāku audzināt.

Jaunajiem dzejniekiem katram jāatrod kāds Klosterkalns un jākāpj tajā, lai sarunātos ar vientulību. Tā ir stipra, bet nemaldīga. Tā pasaka, kā atrast sevi, kā gara spārniem nokratīt puteklus. Un nevienam Klosterkalnā kāpējam nav jātop mūkam, jo vientulība nesaista, bet atbrīvo.

Lielas idejas top lēnām un dzimst tad, kad nobriedusi viņu piepildīšanas nepieciešamība. Māksligi radītas idejas mirst, bet ja rodas fanātiķi, kas tās grib piepildīt, viņi top posta nešēji.

Ničes pārcilvēka idejas vārdā nacionālsociālistu partija ierīkoja koncentrācijas nometnes, gāzu kameras un masu šautuves, kur iznīcināja miljoniem cilvēku. Jūdu tauta bija nolemta ātrai iznīcināšanai, cilvēku necienīgam stāvoklim un lēnai bojāejai bija nolemtas slavu tautas.

Marksa idejas apsēstā boļševiku partija ierīkojusi milzīgu skaitu spīdzinātavu, ierīkojusi vergu darbu nometnes, kur iesloždziti miljoniem cilvēku; bet neviens nekad nezinās nošauto skaitu, tāpat pasaule nekad neuzzinās, cik cilvēku miljoni mirušī bada nāvē Padomju Savienības lielajos bada periodos. Gāzu kameru ierīkotāji tika uzvarēti, lai gan uzvara nesa nepelnītas ciešanas visai vācu tautai. Bet Marksa idejas apstulboto miljoni ir pāt Rietumu pasaulē. Cilvēces regresa Dēmonu viņi gaida kā cilvēces atpestītāju. Vai viņi nesaprot, ka komūnistu partijas mērķis ir iekarot pasauli, lai miljoniem cilvēku samestu masu kapenēs, citus miljonus ieslodzītu vergu darbu nometnēs, bet atlikušos notriektu atpakaļ feodālisma laikmetā?

Vai strādnieki nesaprot, ka komūnistu partijas diktatūra viņiem atņems brīvību un cilvēku tiesības, bet uzliks pienākumu strādāt pēc partijas pavēlēm? Grāmatā „Septiņi viesi" Zenta Mauriņa raksta par putekļu sūcēju, ko viņa gribētu iegādāties ļaužu smadzenēm.

Vai mūsu laikmets ir lielu un svētīgu ideju nabags? Nē! Šovinists var stūrgalvīgi pretoties Eiropas apvienības idejai, bet nevar apstrīdēt šīs idejas esamību un noliegt tās lielumu. Ja šī ideja būtu jau iedzīvināta, vai Eiropa nebūtu milzu spēks pret boļševistiskā impērijalisma ekspansiju?

Koncentrācijas nometnēs, vergu jūgā, deportācijās un trimdā dzimusi cilvēcības ideja, jo pārcilvēku un necilvēku izmocītā cilvēka dvēsele kliedz pēc cilvēcības. Šīs idejas vārdā cilvēcei jācelas un jāiet totālā brīvības karā pret necilvēku diktatūru. Šīs idejas vārdā progresa Prometejam jāuzvar regresa Dēmons. Cilvēcības ideja ir mūsu laikmeta cilvēces augstākais likums. Pildot šo likumu, cilvēcei būs dotas iespējas piepildīt savas mūžsenās ilgas, kuŗu vārds ir — Dieva valstība virs zemes: brīvība, taisnība un miers.

Mēs dzīvojam kapeņu laikmetā. Lai to nomainītu dzīvības laikmets, fantastu un kalnā kāpēju sirdīs jādzimst viņa garam. Jo nevis laikmets rada garu, bet gars laikmetu. Mūsu vajadzīgs ticētāju evaņģēlijs, fantastu manifests, gribētāju kumi, drikstētāju dzinējspēks, lai cilvēci sadumpotu brīvības karam — miesas un gara brīvības karam.

Vai cilvēcē šis gars nav jau piedzimis, vai laikmeta apakšstrāvas nepauž viņa vārdu? Sīs vārds ir — brīvība! Miesas un gara brīvība.

Vai dzejnieki — vecie, vidējie un jaunie — ir ugunīgi fantasti, nesamierināmi laikmeta dumpinieki, Prometeja mantinieki? Dzejniekiem ejams jauns ceļš — fantastu ceļš. Tas manifestējams darbos, kas cilvēkos modiņa slāpes pēc Dieva, ne zvēra lidzības, kas cilvēku sauc nevis rakt masu kapenes, bet kāpt Pilnības kalnā un progresa vārdā snieties arī pēc zvaigznēm.

Daudzi Dieva vārda sludinātāji garu nodevuši burta kalpībā un paši kļuvuši ceremoniju pildītāji. Bet Dievam kalpo tikai tas, kas kalpo gar

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,

Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

AGLIJĀ

lūdz jaunus abonentus abonešanas maksas kārtot

D.V.F. GRĀMATNICĀ
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W. 2.

Tel. BAYswater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS paraugeksemplāri.

DĀVANĀM

- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis

KLĀVLENDĀ,

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA.

ALKOHOLA NEGALS POLIJĀ

(mo) Kā visās satelitu valstīs un pašā Padomju Savienībā, tā arī Polijā alkohola lietošana kļuvusi par tautas nelaimi. Dzerts tiek visur, vienmēr, un no dzeršanas nav pasargāta arī jaunatne.

Par alkohola lietošanas lielajiem apmēriem liecina pāris skaitļi no Ratiboras apriņķa, Augšsilēzijā, kur pagājušā gada laikā alkoholisko dzērienu iegādei iedzīvotāji izdevuši gandrīz 21 miljonu zlotu. Tajā pašā laika sprīdī apriņķa zemnieki ēku jaunbūvēm izlietojuši 8 miljonus, bet grāmatu iegādei tikai 165 tūkstošus zlotus. Tas nozīmē, ka visā plašā iedzīvotāju masa vienīgo aizmiršanos no smagās dzīves mēģina rast, sevi apreibinot.

Lai stātos pretī šim netikumam, kas plaši pārņēmis arī komūnistu partijas biedru rindas, pēdējā laikā Augšsilēzijā iznākošie laikraksti uzsākuši plašu pretkampaņu gan rakstu serijās, gan uzsaukumos, gan arī personīgos apsveikumos, kuŗi skan apmēram šā: „Tev, mīļais Tadeuš, visu labāko vārda dienā. Mēs gribētu gan Tevi lūgt, ka šīs dienas atzīmēšanā pie Tevis netiktu dzerts alkohols."

Uzsaukumi gan maz līdz, tāpat kā dzērāju un darba kavētāju sarakstu publicēšana. Mazās izpeļņas un dārgo patēriņa preču dēļ mazais strādnieks un strādājošais zemnieks neko iegādāties nevar, tādēļ atmetis katru cerību tikt kādreiz labākos apstākļos. Alkohols ir lēts — apm. 27 zloti litra pudele, un tas tad arī kļuvis daudziem par dienas gaitu pastāvīgo pavadoni.

Dzeršanā vareni vingrinās arī paši jaunākie, un tā nereti piedzērušus bērnus, pat 10—12 gadu vecumā, var redzēt mazo pilsētiņu ielās. Šis netikums plaši pārņēmis arī pārējos no Vācijas atsavinātos poļus apgabalus.

Pēdējā Polijas rietumu daļā izdarītajā aptaujā vidusskolnieku un studentu vidū, lielais vairums izteikuši vēlēšanos nepalikt dzīvot okupētajos bij. Vācijas apgabalos. Daudzi par iemeslu uzdod labākas izglītības un augšuptikšanas iespējas Polijas centrālajās provincēs, citi nav apmierināti ar dzīves apstākļiem. Nav līdzējuši arī zināmi partijas un skolotāju ietekmēšanas mēģinājumi pozitīvām atbildēm. Gandrīz divas trešdaļas izteikušās par noteiktu dzīves vietu maiņu.

Kā zināms, Polijas valdība okupētajos apgabalos no Vācijas nemēģina izvietot lielākus rūpniecības uzņēmumus, baidoties par iespēju vēlāk tos zaudēt. Tā jaunatnei augšuptikšanas iespējas apgrūtinātas un vairumam atlicis vai nu iesaistīties sīkrūpniecībā, vai arī doties lauksaimniecības darbos, kur izpeļņa vismazākā, bet darbs vissmagākais.

Lielo vairumu viļņa lielās pilsētas, kuŗās cilvēku pieplūduma dēļ valda liels dzīvokļu trūkums.

MONTREĀLĀ

Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Dz. Freimanis — SVEČU SMARŽA, dzejas	$2.50
J. Krēsliņš — TOMĒR ES ATCEROS dzejas	2.80
V. Kārkliņš — NEAPKLUSINĀMĀS IEKĀRES	3.00
T. Heijerdāls — KON - TIKI	3.60
E. Aistars — SAPNIS SAULES LOGĀ	3.20
A. Zariņš — BRĪNUMS	2.50
J. Martinsons — GUDRIBAS CEĻŠ	0.80
K. Ieviņš — MEDULĀJS	4.00
A. Niedra — BULVĀRU ČIGĀNI	3.60
R. Bangerskis — MANA MŪŽA ATMIŅAS IV d.	6.00
F. E. Silampē — KALPONE SILJA	3.60
V. Kārkliņš — ZELTA ZVANS	4.50
E. M. Remarks — RIETUMU FRONTĒ BEZ PĀRMAIŅĀM	3.00
Ad. Šilde — VAŽU RĀVĒJI	2.80
Ad. fon Chamisso — PĒTERA ŠLEMIĻA BRĪNUMAINAIS STĀSTS	5.20
E. Ādamsons — RAKSTI I—II kompl.	13.80
J. Vitols — 200 LATV. TAUTAS DZIESMAS	12.00
J. Širmanis — ALBERTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI	2.80
Dr. arch. E. R. Laube RAKSTI PAR ARCHITEKTŪRU	6.50
K. Grāmatnieks — DZINTARA KRASTĀ	4.00
E. Birznieks - Upītis — PASTARIŅŠ DZĪVĒ	2.80

DV GRĀMATNICA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā

CANADA

Jaunieceļotāji —

MĀCIETIES SAVU JAUNO DRAUGU VALODU

Vietējās sabiedrības, kuŗā jūs dzīvojat un strādājat, valoda ir angļu vai franču. Šo valodu labas zināšanas jums būs ļoti noderīgas.

Jūs varat valodas mācīties gandrīz katrā Kanadas centrā.

Jums pavērsies daudzas iespējas:

PAVALSTNIECĪBĀ

Angļu vai franču valodas zināšanas tiek prasītas, kļūstot par Kanadas pilsoni.

DARBĀ

Jūs varēsit atrast un paturēt darbu daudz vieglāk, kā arī jums būs lielākas izredzes uz paaugstinājumu. Jūs varēsit arī pilnā mērā izmantot daudzos tehniskos kursus, papildinoties savā profesijā.

SABIEDRISKAJĀ DZĪVĒ

Jūs spēsit atrast draugus daudz vieglāk starp saviem darba biedriem un kaimiņiem. Jūs ātrī tiksit atzīts par vietējās sabiedrības locekli.

PERSONISKAJĀ DZĪVĒ

Jūs atradīsit lielu atvieglinājumu iestādēs, kā arī veikalnieciskos darījumos. Jūs spēsit paskaidrot savas vajadzības namsaimniekam, ārstam, advokātam, autobusa vadītājam, valdības ierēdnim un citiem.

INFORMĀCIJA UN IZKLAIDĒŠANĀS

Jūs varēsit lasīt kanadiešu laikrakstus, žurnālus un grāmatas. Jūs iegūsit vairāk prieka, skatoties un klausoties televiziju, radio, kino, priekšlasījumus un teātri. Jūs labāk izpratīsit kanadiešu dzīves veidu un paražas.

Pārdomājiet šīs iespējas un RĪKOJIETIES TŪLĪT!

Reģistrējieties valodas stundām! Ja nevarat apmeklēt klases, saņemiet brīvas grāmatas pašmācībai mājās. Vietējā skola, tuvākais pavalstniecības vai iecelošanas birojs (Citizenship of Immigration Office) vai Kanadas pavalstniecības nodaļa Otavā (Canadian Citizenship Branch in Ottawa) sagādās nepieciešamo informāciju.

ELLEN L. FAIRCLOUGH,
Pavalstniecības un iecelošanas ministre.

Aiz dzelzs aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

KOMŪNISTI ILGOJAS PĒC PRIVĀTĪPAŠUMA

„Mežrūpniecības un mežsaimniecības ministrijas pārstāvji un juristi reiz ieradās Vidzemes jūrmalā. Te viņi izstrādāja kopīgo platformu, ko nosauca par „Vasarnīcu celšanas sabiedrību Mežciems." 1. punkts skanēja: „Sabiedrības locekļu uzceltās ēkas ir viņu īpašums." 20. punkts: „Sabiedrības valde pieņem un atlaiž strādniekus un kalpotājus, nosaka darba algu, kopsapulces noteiktā darba algas fonda apmērā." Nepmanis Repkins par tādiem mērogiem pat sapņot nevarēja.

Kas vajadzīgs vasarnīcu celšanai? Mežs. Un valde raksta papīriti Latjestechsnabsbyta priekam Aleksejam Leonovičam Beļajevam: „Lūdzam izdot orderi lietaskoku saņemšanai no Lespromhoza." Kas ir Beļajevs? Sabiedrības loceklis. Kas vajadzīgs transportam? Automašinas. Un valde raksta ATK pr-kam Vladimiram Isākovičam Brodskim: dodiet transportu. Un kas ir Brodskijs? Skaidrs — sabiedrības loceklis. Griežas, teiksim, valde pie Kuldīgas MRS direktora, lai izgatavo 100 logu un 100 durvju. Direktors neatteiks, jo arī ministra vietnieks Michails Pimenovičs Artemjevs ir sabiedrības loceklis, tāpat citi vadošie ministrijas darbinieki. Sabiedrībai labvēlīgs arī ministrs Roberts Ivanovičs Zanders. Ja valde prasa no Rīgas pilsētas izp. kom. plānu kom. pr-ja b. Pupura 60 t fonda cementa, kāpēc Pupurs atteiks, ja pats republ. ministru padomes juridiskās grupas pr-ks Pjotrs Petrovičs Audriņš ir sabiedrības valdes locekļis un tās iedvesmotājs; viņš sīki zina visus likumus un zina, kas ir pareizi.

Un brauca sabiedrība ar sarūsējušiem privātā īpašuma riteņiem tālāk, saņēma ārpus kārtas būvmateriālus, pieņēma strādniekus, maksāja tiem, cik gribēja. Mūsu valstī neaizliedz celt mājas un vasarnīcas, bet tikai cilvēkiem, kam patiešām vajadzīgs miteklis.

Vai sabiedrības „Mežciems" locekļiem tā trūkst? Viņiem ir lieliski dzīvokļi Rīgā un vasarnīcas Rīgas jūrmalā, bet tie ir valsts. Šiem biedriem neļauj gulēt vārdiņš „mans", viņiem **gribējās kļūt par nekustama īpašuma īpašniekiem**, viņuš kārdināja vasarnīcas aiz augsta žoga. Diemžēl, biedri, jūs esat nomaldījušies trīs personīgā īpašuma („Izvestija", 31. 7. 60.priedēs..."

Zvejnieku ciemats

„ . . . Ne bez sekmēm zvejo arī krastā. Rīgas 2. jurid. konsultācijas adv. Alma Rauda, DOSAAF raj. kom. pr-js A. Tess, ZA līdzstrādn. Dzidra Guža, ārste Berta Šable, kooperātors V. Michmelis, D. Batova u. c. noķēruši pa brīnišķīgam zemes gabalam kolchozā „9. maijs" (Mangaļos), lai tur celtu individuālas mājas aiz žoga . . .

TSP zivju rūpn. pārv. pr-ks Bude lūdza kolchozu dot gabalu grāmatvedim Bumeistaram. Kā var atteikt! Rīgas raj. izpolkoma pr-js Bitenieks lūdz dot zemi ārstam Robertam Drake, veselības aizsardz. ministrija — docentam Herbertam Andersonam. Mēs nosaucām tikai dažus, bet to pavisam ir 43, un katram ir savs dzīvoklis Rīgā . . ."

(Sov. Latvija", 5. 7. 60.)

LKP CK sekr. Vossa runa CK 3. plēnumā

„ . . . K. Mudrajam ir zemesgabals apm. ha lielumā, kas dod viņam gadā vairāk nekā 227.000 rub. ienākumu . . . Pavisam nenormāli ir arī tas, ka daži ministriju atbildīgie darbinieki, tai skaitā arī atsevišķi PSKP biedri, aizraujas ar individuālo māju un vasarnīcu celšanu. Šie ļaudis, acīmredzot, grib ieiet komūnismā ar personīgā īpašumā esošām mājām, vasarnīcām, zemes gabaliem un automašīnām. LPSR min. padomes lietu pārvaldnieka vietnieks F. Dukāts, ku- („Sovetskaja Molodež", 21. 8. 60.)

ram Rīgā ir labs dzīvoklis, Ikšķilē ceļ sev mūra māju ar 93 kv. m platību, kas izmaksās aptuveni 54.000 rub. . . . Bij. DVI vec. red. Rūdolfs Lācis, kam Rīgā ir 4 istabu komūnāls dzīvoklis ar 71 kv. m platību, Ikšķilē beidz celt divstāvu mūra māju ar 6 dzīvojamām istabām 103 kv. m — 1000.000 rub."

(Rīgas avīzes, 3. 8. 60.)

Piezīme:

(Radiofonā 1. 8. 60: vēst. zin. kand. Prēdele maldina, ka „Sociražošanas attiecības ir sagrāvušas individuālisma psiholoģijas saknes . . . privātīpašuma likvidēšana mainīja arī cilvēku raksturu . . ." —. Veltas ceribas!

„Glābjiet Rundāles pili!"

„Katrs ceļvedis pa Latviju iesaka apmeklēt ģeniālā Rastrelli darbu — Rundāles pili . . . Pils 200 gadu pastāvēšanas laikā pārmainīja daudzus saimniekus. Sevišķi jūtamas sekas atstāja 2. pasaules karš. Kopš kara beigām jau pagājuši 15 gadi, bet te, diemžēl, maz kas manījies.

Nokvēpušās un noputējušās amoru un Veneru sejas raugās skumji no griestiem. Apmeklētājs sastop pelēku, *netīru, sabojātu parketa mozaiku*. Neviļus jāatceras Maskavas Ostankino muižā „Dzimtslaužu mūzeju", kas slavens ar savām mākslinieciskajām grīdām. Te katram jāuzvelk filca čības. Kāda starpība ar Rundāli! Gleznu galerijā mūs sastop tikai netīri sarkanas siesnas ar mitruma plankumiem. Krāšņajai „Zelta zālei" ir nožēlojams izskats. Jumts tek un ar katru dienu nepielūdzamie ūdens pilieni iznīcina arvien lielākus senās glezniecības gabalus. Podiņu krāsnis, kuŗas salikuši latviešu podnieki holandiešu meistaru vadībā, jau sen gaida remontu. „Rožu zāles" sienas izgreznotas ar smalkākām rožu virknēm marmorā — bet kādā briesmīgā stāvoklī tās ir tagad!

Var iebilst, ka **nesen pili remontēja** un ka tagad asignēti 80.000 rubļu jumta remontam. Tas, acīmredzot, maz. Pilī 3 gadi strādāja mākslinieki un arhitekti, lai uzmestu restaurācijas plānu. Pēc viņiem palikušas tikai rupjas sastatnes zālēs. Tas ir viss, kas padarīts, ja neskaita saliektu sarūsējušu tabuliņu, ka Rundāles pils ir arhitektūras piemineklis, ko sargā valsts. Ne labākā stāvokli ir milzgais parks, kur tikai pie pašas pils redz kautrīgu grābekļa pieskārienu. Arī te ir tabuliņa, ka parku sargā kā vēstures piemineklī.

Ja ieskatas atsauksmju grāmatā, tad pārsteidz pilnīga apmeklētāju vienprātība. Tūristi no visām malām aizsteit no šejienes ar nesaprašanas un sašutuma jūtām, jo taču **mūsu acu priekšā ieet bojā ievērojamais architektūras piemineklis**. To nedrikst pieļaut. Kultūras ministrijai un Bauskas raj. izpolkomam ne tikai jāņem savā aizgādībā pils, bet tā arī jāatjauno."

G. Segaļ, institūta „Teploelektroprojekt" līdzstrādnieks.

Piezīme: Šādi rakstiņi bijuši Rīgas presē arī agrāk, bet neko nav līdzējuši. Piem., „Padomju Jaunatnē", 12.4. 59.: „Kas gan nepazīst skaisto Rundāles pili? Bet kāda tā šodien? Logi izsisti, jumts vienos caurumos, pa kuriem tek ūdens straumēm, apmetums izmirkst un krīt nost. Skaistajā pili valda šausmīga nekārtība. Bet tā taču ir pils, ko brauc skatīties daudz ekskursantu."

PIEKRĀPTAIS ĀRZEMJU ŽURNĀLISTS

„Pērn oktobrī okupēto Baltiju apemklēja „New York Times" korespondents Osguds Karuzers, kā okupantiem labvēlīgos vienpusīgos un aplamos iespaidus no NYT ar lielu prieku pārspieda „Sovetskaja Latvija" 6. 11. 59.: „Atjaunoti vai atjauno simtiem vēsturisko pieminekļu . . ."

Ārzemju preces cieņā

„Pa Rīgas tirdzniecības ostas vārtiem ienāca Dims Paterss — ēģiptiešu kuģa „Almaktam" matrozis. Viņu apstāja klaigājošs bars:

— Hau du jū dū! Košļājamā gumija iz? — Zeķes? Perlon, Neilon? Kapron?

— Smok! Smok! Sigareti? Celsi? Kent? Laki strait? Medium? Kemel?

— Lūpu pomāde? Bi-bo-bo? Kvin Ellen?

— Plates? *Elvis Presli? Doris Grei? Djuk Ellinkton?* Luijs *Armstrong*?

Kaut gan Džimam ir melna āda un cieti mati kā stieples, viņš nobālēja un pacēlās viņa velvetona žokejcepure.

— Nou, nou — murmināja samulsinātais matrozis, izvācoties no ielenkuma.

Viens no tiem, kas kā vārnas uzbrūk ārzemju matrožiem, pēc palamas „barmen", ar neslēpjamu *cinismu un launprātību*, novilka caur zobiem:

— Avīžnieki? Es jums došu iespēju mazliet nopelnīt. Intervija jums nemaksās ne centa! Kas mēs esam? Stētos tādus sauc par boys un girls. Mēs patentēti puikas un meitenes. Bet tagad gud-bai!

„Pirmas" zēni un meičas vispirms sapulcējas t. s. „kodlās", pa 10-15 grupā un tad staigā no Eksporta ielas 14. nama līdz Ostas vārtiem. Viņi uzbrūk „precēs" piegādātājam, iepērk katru puvekli, ja tur ir zīme „Made in USA" vai „Made in England". Lai arī tā būtu kaut vai tikai graša vērta, iesākta cigaresu paciņa vai cauras kapzeķes — aizjūras zīme visu kompensē!

Otrais etaps — reālizācija. Iepirkto „dermo" pārdod 3,5 un pat 10 reizes dārgāk. „Biznesmeņi" izvēlas tirdzniecības vietas ar tīru aizokeana nekaunību: dārzā pie oficieŗu nama, pie „Laimas" pulksteņa, pie ieejas restorānos „Rīga", „Tallina", „Daugava", pie kino „Rīga" . . .

Regulāri patrulē ostas apkārtnē Juris Karpovs un Vilis Šlekste, Fransuaza Kropusova, Viktorija Asrijeva, sanitāre Rita Gaudiņa . . ."

(„Sovetskaja Molodež" 2. 7. 60.)

P i e z ī m e: Šis rakstiņš ir traģisks mājiens padomju varas vīriem ražošanā panākt Rietumus, kas ar savām augstvērtīgajām precēm gnauj komūnistisko iekārtu. To veicina arī mūsu uz dzimteni sūtītie neskaitāmie saiņi.

Cook Funeral Home
721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

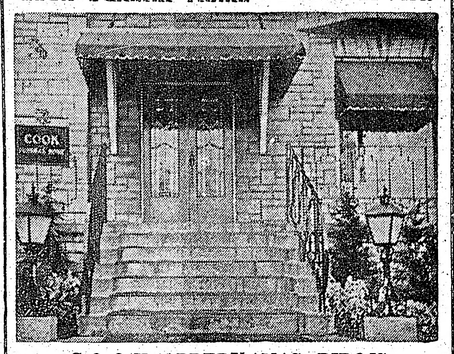

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245
MODERNA KAPLIČA AR ĒRGEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC PIEDERĪGO VĒLĒŠANĀS. F. Cook — vad.

Ceļojošais teātris
latviešu biedrību atbalstā
VIESIZRĀDES
ar ANŠLAVA EGLIŠA

PĒC KAUT KĀ CĒLA, NEZINĀMA...

Stāsts par mīlestību, luga 2 cēlienos ar prologu.

Tēlotāji: Alma MAČA, Ksenija BRANTE, Ā. KAKTIŅŠ, Jānis ŠĀBERTS.

Režisors: Jānis ŠĀBERTS.

Dekorātors: Jānis GAILIŠ, sadarbībā ar čet. mākslinieku grupu.

Ar šo turneju Tēvzemes balvas laureāts Ādolfs KAKTIŅŠ atskatās arī uz 75 mūža ga

LONDONĀ, ONT.
Trešdien, 21. septembrī, 1960. g, pl. 8-os va
Poļu baznīcas zālē, 417 Hill St.

HAMILTONĀ
Sestdien, 24. septembrī, plkst. 7-os vakarā,
Dalewood skolas zālē, Main St. West un Ha
Ave. stūrī. Ieejas maksa: $2.50, Skolēnie
bērniem $1.-. Biļešu iepriekšpārdošana p
E. Gulbis j-dzes, 136 Emerson St., tel. JA 7-

MONTREĀLĀ
Piektdien, 30. septembrī, plkst. 8-os vakarā,
VICTORIA HALL, 4626 Sherbrooke St., We
Biļešu cenas: $3.-, $2.50, $2.-. Skolēniem u
dentiem puscenas. Biļešu iepriekšpārdošan
K. Ozols, tel. CL 5-4726 un Em. Mazutis RE 3-

TORONTO
Sestdien, 1. oktobrī, plkst. 8-os vakarā,
EATON AUDITORIJĀ, EATON'S COLLEG
Biļetes: $3.-, $2.50, 2.- iepriekšpārdošanā L
puķu veikalā, 802 Bathurst St. Izrādes
Eaton auditorijas kasē. Puscenu biļetes skol
dabūjamas tikai Lotus puķu veikalā.

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀ
VAŠINGTONAS ANSAMBĻ
viesizrāde Toronto sestdien, 29. otkobrī,
8.00 vak., Komercskolas auditorijā, 570 Sh
KLAUNS FIASK
MĀRTIŅA ZĪVERTA
Laikmeta cirkus spēle 3 cēlienos
DARBOJAS:
UPĪTE ..... HILDA PR
DR. ESE ..... MILDA ZĪ
MILJONS ..... OLGERTS PĀRNI
BĀRDAINIS ..... ĀRIJS DUBIN
INDRA ..... PAIJA LEJN
SVEŠAIS VIESIS ..... OSVALDS URST
REŽISORS: OSVALDS URSTEINS
ADMINISTRĀTORS: KĀRLIS KUZULI
SKATUVES GLEZNOTĀJS: LAIMONIS ZA
PARŪKAS GATAVOJUSI: EMMA SLAKT
Darbība noris kādā pilsētā Latvijas austrumu pus
jūnija pēdējās dienās.
Biletes: $3.00; $2.50; $2.00, iepriekšpārdošanā „LOTU
veikalā, 802 Bathurst St., bet izrādes dienā, 29. okt
plkst. 6.00 vakarā, pie iecejas; skolēniem puscen

LATVIJAS AMERIKĀ
MODER
SPIESTU
TORONT
PIEŅEM VISĀDĀ VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUM
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KART
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀ
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKS

u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORON
ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

NĀM

UMI.
TRĀDĀJUMI.
KERAMIKA.
ŅROŅ ST., TORONTO 2-B, ONT.
SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

...kara

...dzīvoklis, Tikš-
...māju ar 93 kv.
...aksās aptuve-
...Bij. DVI vec.
...kam Rīgā ir
...dzīvoklis ar
...tikšķilē beidz
... māju ar 6
...n 103 kv. m
...s, 3. 8. 60.)

...60: vēst. zin.
...ina, ka „Soc.
... ir sagrāvu-
...psiholoģijas
...ašuma likvi-
... cilvēku rak-
...s cerības!

...āles pili!"
... Latviju ie-
...ālā Rastrelli
...pili . . . Pils
...as laikā pār-
...nniekus. Se-
...s atstāja 2.
...s kara bei-
...gadi, bet te,
...anijies.
...noputējušās
...ejas raugās
...h. Apmeklē-
...netīru, sabo-
...ku. Nevilus
...s Ostankino
...u mūzeju",
...n mākslinie-
...e katram jā-
...āda starpība
...galerijā mūs
...sarkanas sie-
...glankumiem.
...lei" ir nožē-
...ts tek un ar
...dzamie ūdens
...ien lielākus
...gabalus. Po-
...salikuši lat-
...dzīvu meis-
...ņi gaida re-
...s" sienas iz-
...kākām rožu
... bet kādā
...ās ir tagad!
...esen pili re-
...gad asignēti
... remontam.
...z. Pili 3 ga-
...ieki un ar-
...u restaurāci-
...m palikušas
...es zālēs. Tas
... ja neskaita
...tabulīnu, ka
...rchitektūras
...ā valsts. Ne
...dzgais parks,
...s pils redz
... pieskārienu.
...a parku sar-
...inekli.
...ksmju grā-
... pilnīga ap-
...ba. Tūristi
...iet no šejie-
...s un sašutu-
... mūsu acu
...ievērojamais
...ineklis. To
...ultūras mi-
...s raj. izpol-
...em savā aiz-
...arī jāatjau-
... „Teploelek-
...nieks.

Piezīme: Šādi rakstiņi bijuši Rīgas presē arī agrāk, bet neko nav līdzējuši. Piem., „Padomju Jaunatnē", 12.4. 59.: „Kas gan nepazīst skaisto Rundāles pili? Bet kāda tā šodien? Logi izsisti, jumts vienos caurumos, pa kuriem tek ūdens straumēm, apmetums izmirkst un krīt nost. Skaistajā pilī valda šausmīga nekārtība. Bet tā taču ir pils, ko brauc skatīties daudz ekskursantu."

PIEKRĀPTAIS ĀRZEMJU ŽURNĀLISTS

„Pērn oktobrī okupēto Baltiju apmeklēja „New York Times" korespondents Osguds Karuzers, kā okupantiem labvēlīgos vienpusīgos un aplamos iespaidus no NYT ar lielu prieku pārspieda „Sovetskaja Latvija" 6. 11. 59.: „Atjaunoti vai atjauno simtiem vēsturisko piemineklu . . ."

Ārzemju preces cieņā

„Pa Rīgas tirdzniecības ostas vārtiem ienāca Dims Paterss — ēģiptiešu kuģa „Almaktam" matrozis. Viņu apstāja klaigājošs bars:

— Hau du jū dū! Košļājamā gumija iz? — Zekes? Perlon, Neilon? Kapron?

— Smok! Smok! Sigareti? Čelsi? Kent? Laki strait? Medium? Kemel?

— Lūpu pomāde? Bi-bo-bo? Kvin Ellen?

— Plates? Elvis Presli? Doris Grei? Djuk Ellinkton? Luijs Armstrong?

Kaut gan Džimam ir melna āda un cieti mati kā stieples, viņš nobālēja un pacēlās viņa velvetona žokejcepure.

— Nou, nou — murmināja samulsinātais matrozis, izvācoties no ielenkuma.

Viens no tiem, kas kā vārnas uzbrūk ārzemju matrožiem, pēc palamas „barmen", ar neslēpjamu cinismu un jaunprātību, novilka caur zobiem:

— Aviņnieki? Es jums došu ie-spēju mazliet nopelnīt. Intervija jums nemaksās ne centa! Kas mēs esam? Stētos tādus sauc par boys un girls. Mēs patentēti puikas un meitenes. Bet tagad gud-bai!

„Firmas" zēni un meičas vispirms sapulcējas t. s. „kodlās", pa 10-15 grupā un tad staigā no Eksporta ielas 14. nama līdz Ostas vārtiem. Viņi uzbrūk „preces" piegādātājam, iepērk katru puvekli, ja tur ir zīme „Made in USA" vai „Made in England". Lai arī tā būtu kaut vai tikai graša vērta, iesākta cigarešu paciņa vai cauras kapzekes — aizjūras zīme visu kompensē!

Otrais etaps — reālizācija. Iepirkto „dermo" pārdod 3,5 un pat 10 reizes dārgāk. „Biznesmeņi" izvēlas tirdzniecības vietas ar tiru aizōkeana nekaunību: dārzā pie oficiera nama, pie „Laimas" pulksteņa, pie ieejas restorānos „Riga", „Tallina", „Daugava", pie kino „Rīga" . . .

Regulāri patrulē ostas apkārtnē Juris Karpovs un Vilis Šlekste, Fransuaza Kropusova, Viktorija Asrijeva, sanitāre Rita Gaudiņa . . ."

(„Sovetskaja Molodež" 2. 7. 60.)

Piezīme: Šis rakstiņš ir traģisks mājiens padomju varas vīriem ražošanā panākt Rietumus, kas ar savām augstvērtīgajām precēm graujot komūnistisko iekārtu. To veicina arī mūsu uz dzimteni sūtītie neskaitāmie saiņi.

...ral Home. 721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

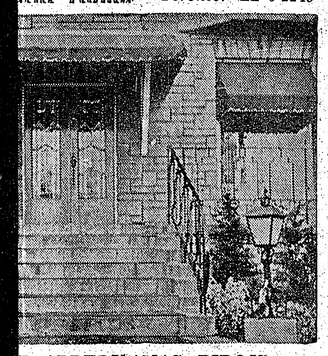

...K APBEDĪŠANAS BIROJS
...St., W. (pie Christie). LE 6-2245
...APLIČA AR ĒRGEĻU PAVADĪJUMA IE-
...DĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC
...LĒŠANĀS. F. Cook — vad.

Ceļojošais teātris
latviešu biedrību atbalstā
VIESIZRĀDES
ar ANŠLAVA EGLĪŠA
PĒC KAUT KĀ CĒLA, NEZINĀMA...
Stāsts par mīlestību, luga 2 cēlienos ar prologu.
Tēlotāji: Alma MAČA, Ksenija BRANTE, Ādolfs KAKTIŅŠ, Jānis ŠĀBERTS.
Režisors: Jānis ŠĀBERTS.
Dekorātors: Jānis GAILIS, sadarbībā ar četru mākslinieku grupu.
Ar šo turneju Tēvzemes balvas laureāts Ādolfs KAKTIŅŠ atskatās arī uz 75 mūža gadiem.
LONDONĀ, ONT.
Trešdien, 21. septembrī, 1960. g, pl. 8-os vakarā, Poļu baznīcas zālē, 417 Hill St.
HAMILTONĀ
Sestdien, 24. septembrī, plkst. 7-os vakarā, Dalewood skolas zālē, Main St. West un Haddon Ave. stūrī. Ieejas maksa: $2.50, Skolēniem un bērniem $1.-. Biļešu iepriekšpārdošana pie E. Gulbis j-dzes, 136 Emerson St., tel. JA 7-2414.
MONTREĀLĀ
Piektdien, 30. septembrī, plkst. 8-os vakarā, VICTORIA HALL, 4626 Sherbrooke St., West. Biļešu cenas: $3.-, $2.50, $2.-. Skolēniem un studentiem puscenas. Biļešu iepriekšpārdošana pie K. Ozols, tel. CL 5-4726 un Em. Mazutis RE 3-5511.
TORONTO
Sestdien, 1. oktobrī, plkst. 8-os vakarā, EATON AUDITORIJĀ, EATON'S COLLEGE St.
Biļetes: $3.-, $2.50, 2.- iepriekšpārdošanā LOTUS puķu veikalā, 802 Bathurst St. Izrādes dienā Eaton auditorijas kasē. Puscenu biļetes skolēniem dabūjamas tikai Lotus puķu veikalā.

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA VAŠINGTONAS ANSAMBLIS
viesizrāde Toronto sestdien, 29. otkobrī, plkst. 8.00 vak., Komercskolas auditorijā, 570 Shaw St.
KLAUNSFIASKO
MĀRTIŅA ZĪVERTA
Laikmeta cirkus spēle 3 cēlienos
DARBOJAS:
UPĪTE ..... HILDA PRINCE
DR. ESE ..... MILDA ZĪLAVA
MILJONS ..... OLGERTS PARNICKIS
BĀRDAINIS ..... ĀRIJS DUBINSKIS
INDRA ..... PAIJA LEJNIECE
SVEŠAIS VIESIS ..... OSVALDS URŠTEINS
REŽISORS: OSVALDS URŠTEINS
ADMINISTRĀTORS: KĀRLIS ĶUZULIS
SKATUVES GLEZNOTĀJS: LAIMONIS ZARIŅŠ
PARŪKAS GATAVOJUSI: EMMA SLAKTERE
Darbība noris kādā pilsētā Latvijas austrumu pusē 1941. g. jūnija pēdējās dienās.
Biļetes: $3.00; $2.50; $2.00, iepriekšpārdošanā „LOTUS" puķu veikalā, 802 Bathurst St., bet izrādes dienā, 29. oktobrī, no plkst. 6.00 vakarā, pie ieejas; skolēniem puscenas.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
• LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
• VIZĪTKARTES,
• DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
• KONCERTU PROGRAMMAS,
• SARĪKOJUMU BIĻETES,
• PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
• GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
• VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Watson's
KRUSTĀM ✕ ŠĶĒRSĀM
(Patentēts 1945)
Biksītes vīriešiem un zēniem
Speciāla piegriezuma ērtākai valkāšanai, ar elastīgu jostas vietu un pašaiztaisāmo "krustām šķērsām" priekšu. Pagatavotas no mīksta kokvilnas auduma, ilgi valkājamas, viegli mazgājamas, nav jāgludina.
16-W-0

P & M Construction Ltd.
70 RAVEN RD., TORONTO 15.
Ezermalā, pie pilsētas robežas, piedāvā jaunas 6 istabu 2 stāvu mājas ar 2 vannas istabām un lielu zemes platību. Piemērotas katrai vajadzībai.
Tuvāka informācija tieši no būvētāja.
85 VICTORIA PARK AVE., ik dienas pēcpusdienā.

ADĪTĀJA
PIEŅEM
PASŪTINĀJUMUS.
HO 1-8610, Toronto.

TĪRA un LABO
VISĀDA VEIDA KRĀSNIS.
Maina filtrus un pārbauda elektrisko kontroli.
JĀNIS BLEKS, Hamiltonā, Ont.
Tel.: JA 2-3619.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403 (College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112. Toronto.

VIENINIEKS MEKLĒ
glīti mēbelētu istabu,
pēc iespējas 1. stāvā.
Zvanīt šī laikraksta kantorī EM 8-0792, Toronto.

Pape - Danforth rajonā
IZĪRĒJAMA
ISTABA ar vai bez uztura.
Zvanīt vakaros — HO 1-8478, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

LATVIJAS KAROGS
(36 x 72),
avests līdzi no dzimtenes, apstākļu dēļ pārdodams.
Zvanīt no plkst. 1.00—5.00. HU 9-4448, Toronto.
Turpat kabūjamas arī tautiskas zeķes.

✝

Mans mīļais vīriņš, mūsu papiņš un vectētiņš

KĀRLIS VĪTOLS

dzimis 1909. g. 28. maijā Latvijā, Kursīšu „Sūbros", miris traģiskā nāvē 1960. g. 3. septembrī Niagarā, Kanadā. Apbēdīts 7. septembrī Lundy's Lane kapos Niagarā.

Mūžam neaizmirstamā piemiņā viņu paturēs:

SIEVA, DĒLS, MEITAS, MAZMEITIŅAS un ZNOTS KANADĀ, MĀSAS, RADI un SIEVASTĒVS DZIMTENĒ.

Un kad stars pēc stara dziest,
Krēslu iezvanot,
Jāmācās ir klusu ciest,
Sapņus aizvadot . . .

✝

Mūsu mīļais filistrs

agronoms **KĀRLIS VĪTOLS**

dzimis 1909. g. 28. maijā Latvijā, Kursīšu pagasta „Sūbros", miris traģiskā nāvē 1960. g. 3. septembrī Niagarā, Kanadā.

Dziļās sērās

Stud. b-ba FRATERNITAS RUSTICANA.

✝

Mūsu biedrs - veicinātājs

KĀRLIS VĪTOLS,

dzimis 1909. g. 28. maijā Latvijā, miris š. g. 3. septembrī Niagarā, Kanadā.

Par viņu skumst
LATVIEŠU NACIONĀLĀ JAUNATNES APVIENĪBA KANADĀ.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 25. septembrī, **Betlemes** baznīcā svinīgs dievkalpojums ar prof. Dr. L. Bērziņa piedalīšanos; pēc tam profesora godināšana — 90 gadu jubilejā; dziedās Longailendas sieviešu ansamblis diriģenta Roberta Baloža vadībā, soliste Ilga Muntere, soprāns, aktrise Austra Šteinberga-Nāruna, ērģelnieks Bruno Skulte; kafijas galds.

DETROITĀ

Mācītājs Valters Liventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

Detroitas ev. - lut. latviešu Kristus draudze.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. **Māc. G. Straumanis.**

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi ik svētdienas, pl. 10,30 no rīta Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave, Maywood.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave., Belwood, Ill.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 1,30 dienā. Draudzes svētdienas skola pl. 1.00 dienā. **Māc. J. Meisters.**

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 25. septembrī, pl. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

25. septembrī, plkst. 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola.

2. oktobrī, plkst. 2 p.p. — Trīsvienības baznīcā, Svētdienas skola.

9. oktobrī, plkst. 2 p.p. — Sv. Jāņa baznīcā — Pļaujas svētki. Svētdienas skola. Dievkalpojumā dziedās draudzes koris dir. J. Baruša vadībā.

16. oktobrī, plkst. 2 p.p. —Trīsvienības baznīcā, Svētdienas skola.

23. oktobrī, plkst. 2. p.p. — Sv. Jāņa baznīcā, Svētdienas skola.

30. oktobrī, plkst. 2 p.p.—Trīsvienības baznīcā Reformācijas svētki. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

25. septembrī, plkst. 2.30 p. p. Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma, apm. plkst. 3.30 draudzes vakars baznīcas zālē.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton, Ont. Tel. FUlton 3-1182.

Hamiltonā, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 25. septembrī, plkst. 5.30 vakarā, Hamiltonā, Latviešu ev.-lut. Kristus draudzē, 18, Victoria Ave. South — dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 6 vakarā dievkalpojums pieaugušajiem.

Piektdien, 23. septembrī, plkst. 7os vakarā jaunatnes grupas stunda — 109, Ferguson Ave. S.

Kristīti: Nora Anna Bite, Ivara un Maijas meitiņa; Valda Rita Tērauda, Tāļa un Rasmas meitiņa; Evia Ausma Bērziņa, Marģera un Eritas meitiņa.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Niagaras latviešu ev. - lut. draudzē, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd., Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu 2. oktobrī, pl. 2 p.p., māc. J. Prauliņš.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē dievkalpojums 25. septembrī, plkst. 1.30 p.p., Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta.).

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. RE 3-3906.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Dievkalpojums 25. septembrī, plkst. 2 p.p.

2. oktobrī, plkst. 11. no rīta, Pļaujas svētku dievkalpojums Tērvetē.

Jaunieši, kas vēlas 1961. gada pavasarī iesvētīties, lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja. Mācību sākums, š. g. oktobrī.

Māc. Arturs Voitkus.

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave. (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kancelejā un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224.

Sestdien, 25. septembrī, plkst. 1.00 dienā Svētdienas skola, plkst. 1.30 — dievkalpojums. Spredikis: Rītdienas bēdas (Mat. ev. 6,24—34).

Trešdien, 28. septembrī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 2. oktobrī, plkst. 1.30 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Svētdien, 9. oktobrī, plkst. 1.00 p.p. Svētdienas skola, plkst. 1.30 dievkalpojums. Spredikis: Tur bija kāds cilvēks (Lūka. ev. 14, 1—4).

Kristīti: Mārtiņš Alfreds Aleksis, Gunara un Zuzes, dzim. Liepiņas dēls; Oskars Ferdinands Viktors Trenče, Oskara un Valijas, dzim Krone dēls.

Uzsaukti: Haralds Hugo Skaistkalns no Kornvalas ar Maldu Gobu no Montreālas.

Laulāti: Nikolajs Rubenis ar Irmgardi Aleksandru Grebzdi, dzim. Priecīgā.

Miruši: Jānis Veismanis miris 2. septembrī 1960.g., 61 gadu v. Zelma Feldmane, dzim. Bērziņa, mirusi 3. septembrī 1960. g. 59 g. v.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4216.

TORONTO BOARD OF EDUCATION
VAKARKURSI JAUNKANADIEŠIEM

BLOOR COLLEGIATE INSTITUTE —
1141 Bloor St., West (pie Dufferin St.)
CENTRAL HIGH SCHOOL OF COMMERCE —
570 Shaw St. (dienvidos no Harbord)
EASTERN HIGH SCHOOL OF COMMERCE —
16 Phin Ave. (pie Chatam Ave.)
HUMBERSIDE COLLEGIATE INSTITUTE —
280 Quebec Ave. (pie Humberside Ave.)
KING EDWARD SENIOR PUBLIC SCHOOL —
112 Lippincott St. (ziemeļos no College St.)
LORD DUFFERIN SENIOR PUBLIC SCHOOL —
303 Berkley St. (ziemeļos no Dundas St.)
McMURRIC SENIOR PUBLIC SCHOOL —
115 Winona Dr. (dienvidos no St. Clair Ave.)
NORTH TORONTO COLLEGIATE INSTITUTE —
17 Broadway Ave., (austrumos no Yonge St.)
PARKDALE COLLEGIATE INSTITUTE —
209 Jameson Ave. (dienvidos no Queen St., W.)
RYERSON SENIOR PUBLIC SCHOOL —
190GrangeAve. (austrumos no Bathurst St.)

1960. - 61. GADA SEZONA.

Augšminētajās skolās reģistrēšanās izdarāma 19., 20., 21. un 22. septembrī. Reģistrēšanās maksa $5.-. Mācības sāksies 26. septembrī, notiks katru nedēļu no pirmdienas līdz ceturtdienai, no pl. 7.30 vakarā. MĀCĪS: angļu valodu iesācējiem — pamatzināšanas angļu valodā un pavalstniecības mācību; turpinās mācības tiem, kas valodu jau prot. Šī ir iespēja pieaugušajiem, kā iecejotājiem, tā šai zemē dzimušajiem, kuri vēlas iemācīties lasīt un rakstīt. Konversācija tiem, kas gra- — piemērots kurss jaunkanadiešiem mācīties runāt, lasīt un rakstīt angliski; valūta; informācija par naturālizēšanu; Kanada un tās iedzīvotāji; diskusijas; redzes aploks.

Tiem, kas ir ieinteresēti par šīm skolām, tuvākus norādījumus sniedz ikvienā no minētajām skolām, sākot ar 19. septembri, plkst. 7 vakarā.

Z. S. PHIMISTER, Izglītības direktors
T. A. WARDLE, Vadītājs

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savas maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāce, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

SKAUTU DIENAS BALTO BĒRZU EZERZEMĒ „LATGALĒ"

ASV 50 ZVAIGŽŅU KAROGS NO KAPITOLA PLĪVO 3. SKAUTU NOVADA NOMETNES „LATGALE" MASTĀ, LĪDZĀS LATVIJAS SARKANBALTSARKANAJAM, KURŠ SAGLABĀTS NO BRIVVALSTS LAIKIEM

„Krūtīs sabrieda prieks un nu nāk pa muti ārā" — ugunskura priekšnesumā, kurš bija veltīts Latvijas ceturtai zvaigznei — Latgalei, teica mazskauts R. Ziemelis, atdarinādams latgaliešu izloksni. Šos pašus vārdus varētu veltīt arī visai skautu 3. novada gadskārtējai lielajai nometnei, Mičigenā, kad tur 140 latviešu skauti no Kalamazū, Grand Rapidiem, Detroitas, Saginavas un Čikāgas kopā ar vairāk kā 200 viesiem, vecākiem un labvēļiem pavadja „skautu dienas" amerikāņu skautu nometnošanas vietā, kas ar ezeriem, ozolu, un visiem tik ļoti mīļo bērzu birzīm apaugušos uzkalniņus padarīja patiesi līdzīgus Latgalei.

Mazskauti, skauti un roveri brīvā dabā, vīršu smaržā un tik ļoti labvēligos laika apstākļos, izjuta tik lielu prieku krūtīs, ka tas tiešām „nāca pa muti ārā". Zēni ne tikai izjuta un baudīja, bet arī daudz piesavinājās tieši no latviski-skautiskās dzīves, kas daudziem iespiedīsies atmiņā varbūt visai dzīvei.

„Latgales" nometni, pēc pārējo Latvijas apgabalu izstaigāšanas, skautu novads rīkoja jau kā 8. gadskārtas lielo nometni. Šogad tā piedzīvoja lielāko aktīvo dalībnieku un arī vislielāko viesu skaitu, kaut arī tā atradās tālu Mičigenas ziemeļos.

Kuplākais dalībnieku skaits bija no Kalamazū Jelgavas 75. vienības. Sacensību kopvērtējumā pārākā izrādījās tomēr Detroitas Tērvetes 34. vienība (vad. Fr. Sīpols), iegūstot Kalamazū DV apvienības dāvāto cejojošo Vairogu (kurš 4 gadus no vietas bija piederējis Kalamazū skautiem) un par pulciņu iegūtām pirmajām vietām „pievāca" vēl arī citas balvas. Māc. A. Piebalgs noturēja dievkalpojumus un svētbrīžus, ierasdamies nometnē kā viens no pirmajiem, un viens no pēdējiem to arī atstāja. Kā viesi nometnē dzīvoja Kanadas latviešu skauti līdz ar savu jendas priekšnieku vad. S. Leimani. Tāpat nometnē uzturēšās arī Brīvās pasaules latviešu skautu priekšnieks vad. A. Grigors. Sevišķu pagodinājumu 3. skautu novadam veltīja Kongresa loc. A. Betlijs, atsūtos ASV karogu, kurš vienu dienu plīvojis virs valdības nama Kapitolā.

Nometnes priekšnieks bija vad. A. Artmanis, komandants — vad. R. Rollis, ārsts — Dr. A. Birznieks, architekts — inž. Blāķis, saimniecības priekšnieks — P. Sēkliņš, kasieris — J. Zvaigzne, sacīkšu galvenais tiesnesis — vad. V. Dzelme, ugunskura vaditājs — vad. E. Mežulis, bet nometnes rikotāja bija Saginavas Tērvetes 60. skautu vienība (vad. A. Kangars).

Bez parastajām skautu nodarbībām, kā pētnieciības un šķēršļu gājieniem, skautu mākām, dziesmu karā, nometnes iekārtošanas, ugunskura priekšnesumiem, šoreiz redzējām vēl arī parādi, apskati un svinīgo jundu. Kopvērtējumā labākais mazskautu pulciņš bija no Detroitas. Labākie skauti no Kalamazū. Ugunskura priekšnesumos par labāko tika atzīta Kalamazū vienība, tāpat tā bija labākā arī nometnes iekārtošanā.

Pienem no pl. 8—9 vakarā

Dziesmu karā [illegible] tas vienība, iegūstot trešo gādā no vietas „Dziesmu Vairoga" dāvāto kokli. Pirmo un otro vietu ieguvēji saņēma arī balvas, kuras bija ziedojuši apgādi „Grāmatu Draugs", K. Kezbers, Kanadas jendas priekšnieks, Saginavas korpor. kopa, Detroitas latviešu apvienība, Saginavas latviešu jaunatne, Saginavas latviešu klubs, Saginavas ev.-lut. draudze, Grand Rapidu skautu vecāku padome, Sv. Pāvila draudze, Kalamazū ev.-lut. draudze, Kalamazū latviešu b-ba, Kalamazū DV apvienība, Kalamazū mednieku un makšk. klubs u. c.

Sestdienas naktī pēc lielā ugunskura notika novada vaditāju sanāksme, kurā cita starpā tika pārvēlēta arī novada vadība. Par priekšnieku nākamajam gadam ievēlēja līdzšinējo — vad. A. Artmani, mazskautu pulc. vecāko — vad. E. Avotu, skautu vecāko — vad. A. Kangaru un roveru cilts virsaiti — vad. Fr. Sīpolu. Nākošo, pēc kārtas 9. novada nometni, nākošā gadā rīkos Kalamazū apkārtnē.

„Turpināsim šo atmiņu laivas sirsojumu, kamēr mūsu kuģis piestās Dzintarjūras krastos mūsu dzimtenē," nometni noslēdzot aicināja latviešu skautu priekšnieks vad. A. Grigors.

V. Bokis.

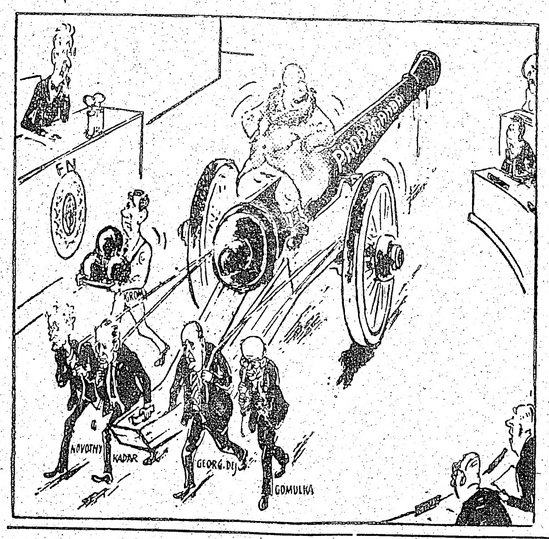

„Lielajam ugunsdzēsējam" Hammersīldam atliek tikai norausdzīties, kā ar savu propagandas lielgabalu, ko velk satelitu valstu „galvas", AN pilnsapulcē iebrauc Chruščevs.

DESMIT DIENAS „EZERZEMĒ"

Bostonas latviešu skautiem un gaidām šī vasara noslīdzās ar 10 dienu garu nometnošanu Ezerzemē, 3 jūdzes no Atlantijas okeana, kur parasti nometņo arī amerikāņu skauti. Laikā no 25. augusta līdz 6. oktobrim tur skan latviešu valoda un brašais skautu sauciens, ko bija sacerējis vad. Asbergs:

Alauksts, Burtnieks Vidzemē,
Engurīte Kurzemē,
Pus Lubāna Latgalē.
Gaidas, skauti gavilē,
Ezerzemes nometnē.

Katra nometne bija pie sava ezera. Gaidas pie Lubānas, lielgaidas — Burtnieku, skauti — Engures, dižskauti - Alauksta. Izcila bija dzimtenes pazīšanas rotaļa ar satikšanās vietu Rīgā. Skautiem vajadzēja zināt attālumus, cik km no Rīgas līdz Lubānas ezeram, u.t.t. Varēja ar prieku vērot kā skauti un gaidas iekārtojas nometnes dzīves ērtībām.

Notika arī pieteikti un „nepieteikti" skautu uzbrukumi gaidu nometnēm. Vainīgie saņēma „septiņu spoku" pavārdu. Jaukais laiks bija izdevīgs ekskursijām uz jūrmalu un dzīvnieku savīnāto... Iznāca pat strīdus vai tas farmaceits dzīvo brīvā dabā? Izrādījās, ka dzīvo gan . . . Pie jūras notika uzvedums pēc tautas dziesmas „Jūriņ' prasa smalku tīklu". Smiltīs attēloja senlatviešu pilis. Ja bija kas nepareizs, vaditāji centās izlabot kļūdas. No gaidām uzvarēja „Pūces", bet „Kaijām" bija labākie priekšnesumi. No lielgaidām uzvarēja „Brīgaderes", no skautiem — „Lapsas". Godalgās saņēma grāmatas.

Un kur tad tie brīnišķīgie ugunskuri! Kā tie zaigoja pie ezeriem, no kalnu kraujām raugoties . . . Tur dūca mazās latviešu bitītes un zēni. Nedēļas nogalē atbrauca arī tie skauti, kas nevarēja tikt nometnē darba dēļ, tāpat arī mazie vilcēni un guntiņas. 3 lielgaidas: Daina Baumane, Gunta Bernhrade un Dace Subača ieguva zilos kaklautus. Nometnoja 5 skauti, 6 dižskauti, 10 gaidas un 12 lielgaidas. 3 gaidas bija ieradušās no Vilimantikas, bet 3 no Nujorkas. Lielāko rosību nometnē uzrādīja meitenes, kamēr zēniem, trūkstot vaditājiem, nebija iecerēto panākumu sacensībās. Lielu enerģiju gaidismā uzrādīja vaditājas: G. Kalnāja, Lēnberga, M. Eferte u. c.

Osvalds Akmentiņš.

APSILDĪTI IEBRAUCAMIE CEĻI UN DZIEDOŠĀ ELEKTRĪBA

Kad saule top skopāka, gaužām īsā, košā Kanadas vasara aizvadīta, laudis kā lāči alās salien savās mājās un ar rūpju pilnu nopūtu sāk raudzīties pēc citiem siltuma avotiem: jāizcakarē apkures krāsnis, jāpārbauda gaismekļi, un — jāparaugās arī, kur palikušas sniega šķūrējamās lāpstas, jo rudens ir klāt, un ziema tepat pie durvīm.

Tā arī sākusies nadzīga darba sezona daudziem latviešu uzņēmējiem, pārslēdzoties no vasaras uz ziemas darbiem. Šai sakarā, kā zīmīgu piemēru, var pieminēt vienu no jaunākajiem, bet rosīgākajiem Toronto latviešu uzņēmējiem — elektriķi Rūdolfu Purvu, kurš jau 2 gadu „pārslēdzis savu voltāžu" uz patstāvīgu darbu un vada savu instalācijas firmu „R.P.M.".

„Dziedošais elektriķis" R. Purvs darbā. J. Zālīša foto.

Izrādās, ka aiz firmas mistiskā nosaukuma neslēpjas vis tā vaditāja iniciāļi. — „Rūdolfs Purvs, Māsters" (tādu titulu viņam, licenci izsniedzot, kā elektriķim piešķirusi valdība), bet gan šie burti apzīmē ļoti arodnieciski jēdzienu — „Revolution per Minute" — apgrieziens minūtē, ar ko allaž jāsastopas mēchanikā.

Tā arī jaunā firma ieguvusi jau labu „apgriezienu skaitu" savā darbībā, un tās staltais „boss", torontiešiem labi pazīstamais DV teātra kopas aktieris, un jau pat pārrobežā laurus plūkušais Marisa Vētras studijas audzēknis Rūdis par veikto un iecerēto runā ar prieku un pajāvību.

Nesen viņa uzņēmums beidzis lielākus instalācijas darbus pazīstamās foto firmas „Edy Black" jaunai fabrikai, darbu kārtībā daudzi steidzami un gluži moderni pasākumi vairākās savrupmājās, kur jāiekārto apsildāmi iebraucamie ceļi, lai ziemā nebūtu jātīra sniegs garāžas priekšā, jāiekārto termostāti ziemas dārzu un grīdu apsildīšanai, un daudzi citi interesanti darbi.

Tam visam klāt, protams, nāk parastie instalācijas darbi jaunbūvēs, steidzami remonti tautiešu īres mājās, kur diezgan bieži jāmaldās aizvēsturisku un pārslogotu vadu sistēmu džungļos, bet Rūdis ar šiem darbiem savā 14 gadu ilgajā praksē, kas sākusies jau technikumu beidzot Zviedrijā, tik apradīs, ka ierodas un aizbrauc, telefona zvana saukts, kā rutinēts „ugunsdzēsējs".

Kad apjautājos, vai intensīvais darbs firmas vadībā netraucē nodarbības tur, kur sauc sirds: dziedāšanā un teātrī, Rūdis ļoti nopietni paskaidro, ka pat no mēģinājuma *telpas* viņam esot iekārtots tiešs „trauksmes *zvans*" ar firmas darbiniekiem, kas gadījumā, ja viņš pats būtu aizņemts, dažās minūtēs veic steidzamus labojumus. Bet tā kā galvenie lielie darbi koncentrēti normālajā darba laikā dienā, tad „R.P.M." „trauksmes pasūtinājums" pa tālruni HO 3-1640 sasniedz mērķi arī vakaros, kaut arī ērtāk tos veikt pa dienu.

Tā, ar elektrizētu dziesmu vai — dziedošu elektrību, bruņojies, „Māsters R. P." lauž savu vietu Toronto uzņēmumu saimē, kur viņam jau sakāms drošs un nopietns vārds.

-Gr.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no
DR. OETKER

ARĪ HAMILTONAS KLUBAM SAVS ĪPAŠUMS

Rudens ir jau pielavījies tik tuvu klāt, ka drīzumā no bailēm kokiem sāks lapas sarkt, pūtīs neganti vēsi vēji un biezi vien lietus gāzīsies no debesīm tādām straumēm, it kā kādam amerikāņu vai krievu satelitam, ap zemi apkārt rinķojot, samaitājusies ūdensvadu ierīce. Mūsu mednieki drīz vien mājās nebūs vairs noturami ne ar vislabākām pankūkām, zušu želeju vina mērcē vai citiem pavārgrāmatā aprakstītiem gardumiem.

Ziņas, kas pēdējās dienās nāk no tuviem un tāliem ūdeņiem, stāsta, ka makšķernieki nemaz nedomā tik drīz likt kaktā savus amata rīkus. Man personīgi, pa pasalui apkārt dauzoties, pēdējās nedēļās nav bijusi iespēja pienācīgi propagandēt mūsu laikrakstā lielo makšķernieku derbiju. Viena no lielākām Britu imperijas sudrabkaļu firmām pēdējā laikā strādā divās maiņās, lai līdz šī mēneša beigām izkaltu makšķernieku un arī mūsu laikraksta labvēļu dāvātos sudraba kausus sekmīgākajiem šī gada makšķerniekiem. Kā pirmie gatavi būs „Little Riga" īpašnieces Vijas Kraujiņas lielais biķeris čempionam sporta zivju klasē un „Rigas" saimnieka O. Zvirgzdgrauda kauss sekmīgākajam makšķerniekam Bakstera ezera ūdeņos. Man liekas, ka uz Vijas Kraujiņas kausu jau radušies vairāki nopietni pretendenti — iecienītais makšķernieku vecmeitars klavieru Kļaviņš nav vēl teicis pēdējo vārdu. Arī Katerinas uzlēcošā zvaigzne Juris Leigeris vēl galdā nav nolicis visas kārtis. Pagājušā gada Viskanadas dižčempions foreļu klasē Ad. Jānītis domā, ka tikai tagad sāksies īstās labās dienas varavīksnas foreļu tramdīšanā .Notavasagas upē. Un man viņam jāpievienojas.

Makšķernieku paradīzes „Rīgas" šis vasaras daudzajiem ciemiņiem man jāpastāsta, ka Rīgas saimnieks Zvirgzdgrauds patlaban spiests kādu laiku pavadit veselības remontā Toronto General hospitālī. Viņš savā maizes darbā Hamiltonā jau otrreiz saindējies ar svinu. Iespējams, ka Zvirgzdgrauds, kura enerģiju un humoru apbrīnot varējuši tuvi un tāli makšķerēšanas sporta cienītāji, vairs neatgriezīsies atpakaļ savā vecajā darbā. Tas nozīmē, ka Rigas saimnieks šoruden un ziemas mēnešus varēs veltit vēl vairāk savas makšķernieku paradizes tālākai izveidošanai. No slimnīcas gultas mūsu draugs Zvirgzdgrauds pastāsta, ka uz viņa pieteikto kausu pagaidām lielākās izredzes ir torontietim Gobas kungam, kas bez lielām ceremonijām Bakstera ezerā izvilcis tikai 9½ mārc. smagu līdaciņu. „Rigā" uzcelta vēl viena jauna kotedžiņa. Tā atrodas savrup un domāta tādiem makšķerniekiem, kas, vai nu grib spēlēt zoliti līdz 8:00 AM, vai arī jaunsalaulātiem, kas negrib, ka viņu savstarpējos mīlestības apliecinājumus un laimīgās nopūtas *dzird* nelūgta auss.

Šīs *nedēļas nogalē es* domāju *izkārtot slepenu* aspriedi un *nākošā* reizē paziņot augstākas tiesnešu kolēģijas sastāvu, kas noteiks, kam šogad piekritīs mūsu labvēļu dāvātie sudraba biķeri. Katrā gadījumā, es domāju, ka vēl ir pāragri kārt pie lielā zvana visas mūsu dižsacensību detaļas, jo līdz sacensību beigu dienai vēl priekšā ir tačū *vairāki mēneši.*

∴

Es vienmēr priecājos saņemt ziņas no Hamiltonas kluba, jo, ja hamiltonieši ķeras pie vēstījuma rakstīšanas, tad vienmēr kaut kas labs ir notīcies. Un tā nupat Ž. Lapuķis mums pastāsta pavisam priecīgu ziņu, ka Hamiltonas klubs visā klusībā ticis pie jauka nekustama īpašuma. Te šī kluba pilnvarotā ziņojums:

„Pateicoties Ontario provinces mednieku un makšķernieku apvienības gādībai, provinces valdība pieņēmusi lēmumu, kas paredz, ka pēc dažiem gadiem provinces dienvidus daļas lielākā upe — Grand River — kļūs par to vienu, kur brīvā dabā jaukus brīžus varēs pavadīt kā tūristi, tā arī tuvāko pilsētu makšķernieki un ūdenssporta cienītāji. Likums paredz, ka turpmāk visiem upē ievaditiem pilsētu, rūpnīcu un citiem netīriem ūdeņiem ir jālet cauri attiecīgām filtrācijas stacijām. Tas nozīmē, ka šis skaistās upes ūdeņi nebūs vairs sagandēti. Tirajos upes ūdeņos ielaidīs sporta zivis.

Nupat aizvaditajā vasarā Hamiltonas latviešu mednieku un makšķernieku klubam laimējās atrast un iegūt īpašumā šīs upes kreisajā krastā (kādas 20 jūdzes no Hamiltonas) zemes gabalu pie 54. ceļa, starp Jorkas un Kajūgas pilsētiņām. Īpašums ir 13 akru liels, tā cena, ieskaitot mērniecības un reģistrēšanas izdevumus, ir $1.350.-. Pavasaros plūdu laikā, kad Grand River ūdeņi izkāpj no krstiem, arī daļa īpašuma uz dažām dienām pārplūst, atnesot tur trūdvielām bagātu nogulsnījumu kārtu.

Kluba nodoms ir īpašumā izbūvēt šautuves māla baložiem un šaušanai ar mazkalibra ieročiem. Tāpat visā drīzumā paredzēts uzcelt piemērotu māju, izveidot parku un sporta laukumu. Daudz darba ir priekšā, bet kad viss būs padarits, būs radita vēl viena jauka latviska atpūtas vieta. Patlaban īpašumā talkas kārtībā gandrīz visi kluba biedri pieliek roku, lai vēl šcruden pabeigtu šautuves izbūvi."

Novēlēsim hamiltoniešiem visu labāko. Pazīstot kluba vadības enerģiju, nav jāšaubās, ka visi iecerētie projekti realizēsies, par godu pašu klubam un par patikšanu visai latviešu sabiedrībai.

A. Pelēkais.

NO REKORDISTA . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

ņēma darba piedāvājumus vairākās televizijas stacijās. Viņš beidzot izšķīrās noligt ligumu ar TCN 9 raditāju Sidnejā, un tadag seit produce „John Konrads Show", kuru regulāri skatās ari latvieši. Par jauno TV programmu jo dzīvu interesi izrādījuši pat ārzemju aģenti. Viens no viņiem ir amerikāņu MCA organizācijas pārstāvis Arts Šūgers. Šie aicinājumi un piedāvājumi vēl strauji pieauguši pēc tam, kad aģenti un lietpratēji noklausījušies J. Konrada iedziedātās skaņu plates.

Zelta medaļas ieguvējs jau izšķīries — viņš parakstījis ligumu ar EMI firmu, kurai ir HMV /Capitol sabiedrības aizmugure. J. Konrads noligto ligumu ar EMI sabiedrību uzskata par vienu no visienesīgākajiem, kāds jebkad ir piedāvāts kādam dziedātājam Austrālijā. Minētās firmas vadība domā, ka Jānis kļūs slavens vieglā žanra dziedātājs. Jānis pašreiz apsver piedāvājumus ar savu televizijas ansambli viesoties ASV, Japānā un Lielbritanijā. Līdz ar panākumiem televizijā, īstenojušies viņa mātes teiktie vārdi 1959. un 1960. gadu mijā: „Ja reālizētos Jāņa ieceres televizijas darbā, tad tas varbūt nozīmētu zelta bedres atrašanu visai mūsn ģimenei."

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

25. sept YMCAs telpās, 40 College St., W., Toronto, Latvijas universitātes 41. gad. sieviešu

3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Mončis. Detroi-

Runā vācieši un [illegible] gadā atceres svētki.

1. oktobrī — Nujorkas latviešu viesizrāde.

7. oktobrī, pl. 8 vak., — Centrālās YMCAs auditorijā latviešu YMCAs 10 gadu jubilejas sarīkojums.

8. oktobrī, pl. 1,30 p.p., — basketbola un volejbola turnīrs Centrālās YMCAs vingrotavā.

8. oktobrī, pl. 8 vak., — balle St. John's the Baptist b-cas zālē, 941 Dundas St., W.

8. oktobrī — Linas Karlsones koncerts operdziedātāja Jāņa Niedras fonda sarīkojumā.

14. oktobrī tenora V. Salnas koncerts UNF (Ukraiņu) zālē.

15. oktobrī, plkst. 7 vakarā — DV 15 gadu jubilejas izrādes „Mālu Ansis" atkārtojums.

22. oktobrī — Krišjāņa Barona 125 gadu dzimšanas atceres sarīkojums.

HAMILTONĀ

24. septembrī — Ceļojošā teātra viesizrāde ar Anšlava Eglīša lugu Pēc kaut kā cēla, nezināma . . .

2. oktobrī — Plaujas svētku sarīkojums baznīcas apakš. telpās.

15. oktobrī — HMMK balle Rainbow zālē.

22. oktobrī — Latviešu ev. - lut. Kristus draudzes dāmu komitejas sarīkojums ar teātra izrādi baznīcas apakš. telpās.

ST. KATARINES

22. oktobrī Mednieku un makšķernieku kluba sarīkojums Atlanta klubā.

FIRMAS VAI ATSEVIŠĶAS PERSONAS,

KAS VĒLAS SAŅEMT LATVISKAS ZIEMASSVĒTKU APSVEIKUMU KARTĪTES AR IESPIESTIEM APSVEICĒJU VĀRDIEM, LŪGTAS PIETEIKT VAJADZĪGO KARTĪŠU SKAITU.

PIETEIKUMI IZDARĀMI RAKSTVEIDĀ, pievienojot $1.25 par komplektu. MINIMĀLAIS SKAITS 12 KOMPLEKTI (96 kartītes).

IESPIEDUMUS, NEPĀRSNIEDZOT tekstā 12 vārdus, IZDARĪS PILNĪGI BEZ MAKSAS.

Tiem, kas vēlētos iespiest garāku veltījumu, būs nedaudz jāpiemaksā.

Pieteikumi adresējami: DV KV, 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

Pieteikumu termiņš: līdz š. g. 15. oktobrim.

Tāpat LĪDZ 15. oktobrim lūdzam pieteikties tos, kas vēlas saņemt kartītes par vairumtirdzniecības cenu. Minimālais skaits — 12 komplekti cietā rēķinā.

25% atlaide.

Pajautājiet savam ārstam vai drogistam!

GARLIC JUMS IR LOTI NODERĪGS ATRI remdina influences un saaukstēšanās sāpes.

Palīdziet paši sev uzturēt sevi spēcīgu un veselīgu. Gadu simteniem miljoni ļaužu, iedodami GARLIC veselības līdzekli, atzinuši tā efektīvo iedarbi. GARLIC ir dabisks antiseptisks sāpju remdināšanas līdzeklis, kas uzlabo asins rinķošanu. Daudzi šī produkta lietotāji to atzinuši par piemērotu artretisko un reumatisma sāpju remdinātāju. Adams Garlic Pearles satur salicylamide, ir pārbaudīts līdzeklis, kas iegūts no tiras kiploku eļļas. Adams Garlic Pearles ir bez smakas un garšas, viegli ieņemams saināti pie jūsu drogista, un esiet droši, ka paši par to kapsulu veidā. Iegādājieties priecāsities.

Kalamazū mednieki gatavi medīšanas sezonai.

Kalamazū latv. mednieku un makšķernieku kluba rīkotajās sacensībās uzvarētāji ar trofejām. No labās: R. Jankavs, P. Jansons, R. Benders, J. Melnūdris un J. Viķis. Iztrūkst L. Skrupškelis.

Mednieku un makšķernieku kluba rīkotajās šaušanas sacensībās 11. septembrī inž. V. Grīviņa saimniecības šautuvē māla baložu šaušanā piedalījās 17 dalibnieki un mazkalibra bises šaušanas sacensībās 8 sacensoni. Sevišķi kupls bija arī skatītāju skaits. Sacensības vadīja tiesnešu kollēģija: vad. A. Minks, J. Strautkalns, R. Ozols, J. Zuika un V. Rušēvics. Kā labākie ar mazkalibra bisi izrādījās L. Skrupškelis, iegūstot 145 p. no iespējamiem 150, P. Jansons ar 142 p. un R. Benders ar 137 p. Māla baložu labākais šāvējs bija P. Jansons ar 21 p. no iespējamiem 25 p., J. Viķis ar 19 p., R. Jankavs — 19 p. un Melnūdris — 18 p. Balvas uzvarētājiem pasniedza pr-ks V. Rušēvics. Pārsteiguma balvu saņēma A. Bogdāns, kluba biedrs no Grand Rapidiem.